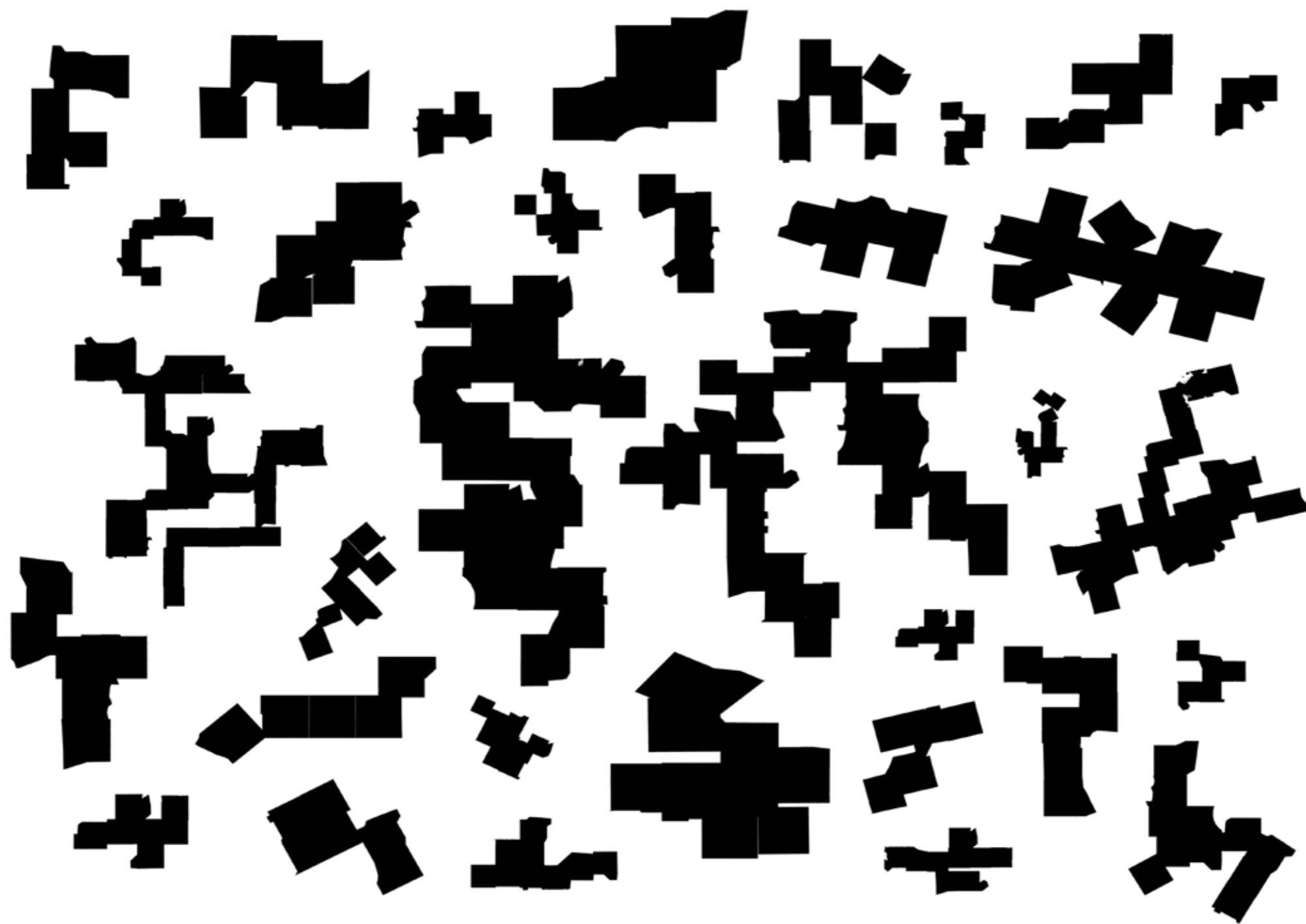

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον θηραϊκό τόπο

Δωροθέα Αληγιάννη
Ιωάννης Μήτσης
Μαρία Μίχου

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

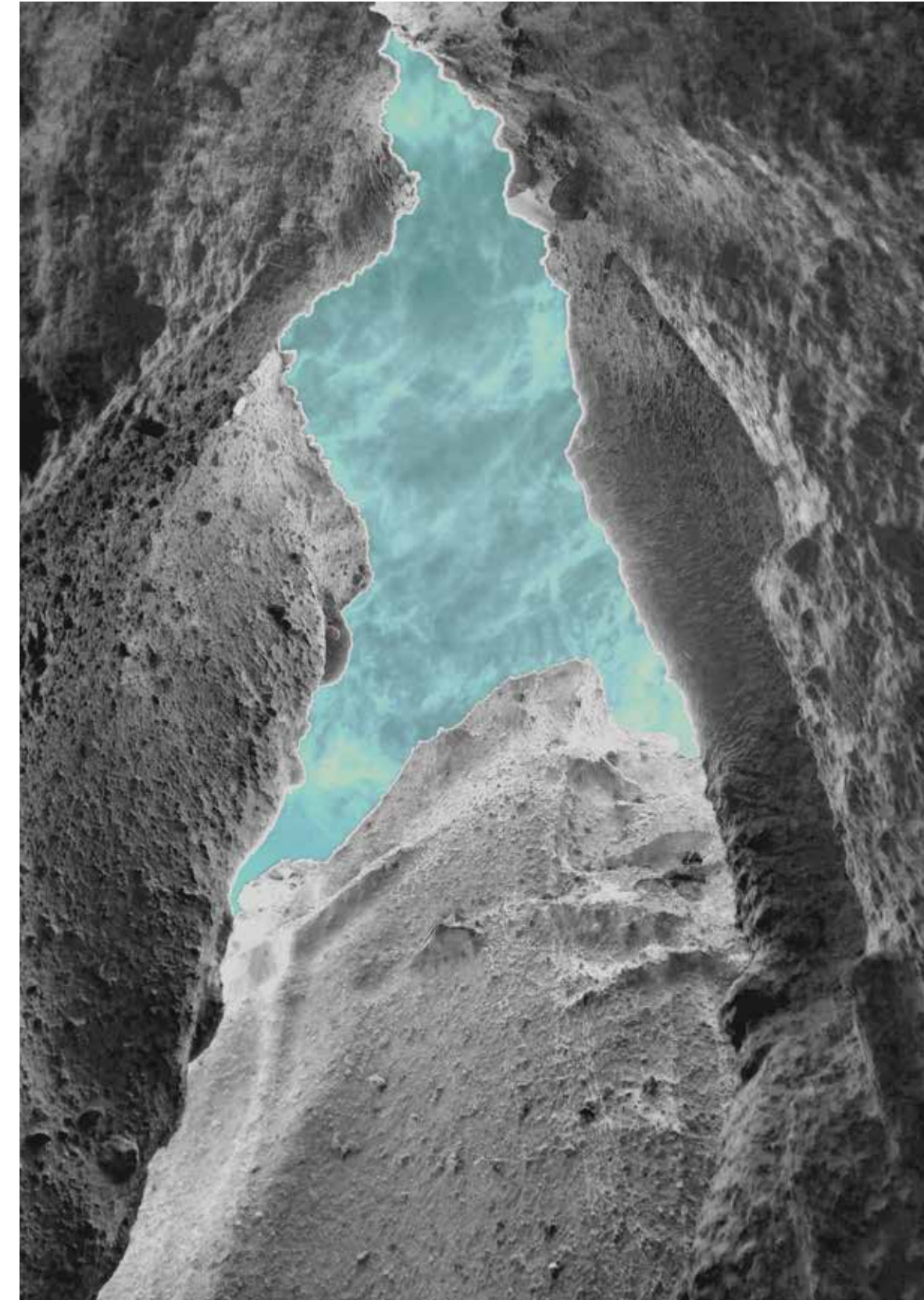
Αθήνα 2020

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον θηραϊκό τόπο

Ομάδα εργασίας
Αληγιάννη Δωροθέα [ar14436]
Μήτσης Ιωάννης [ar13632]
Μίχου Μαρία [ar14431]

Επιβλέπουσες καθηγήτριες
Μάρδα Νέλλη
Λάββα Ρίβα

Ευχαριστούμε θερμά τις καθηγήτριες
μας Νέλλη Μάρδα και Ρίβα Λάββα
για την καθοδήγηση και την πολύτιμη
βοήθειά τους, καθώς και όσους συνέβαλαν
προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτή η
διπλωματική εργασία.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	7
I. Ανάγνωση του Τόπου	9
IA. Σαντορίνη.....	11
IB. Ακρωτήρι.....	19
II. Μεθοδολογία Ανεστραμμένες τοπογραφίες	31
III. Παρεμβάσεις	41
IIIΑ. Καστέλι	51
IIIΒ. Κέντρο Πληροφόρησης	69
IIIΓ. Πεζοπορική διαδρομή	87

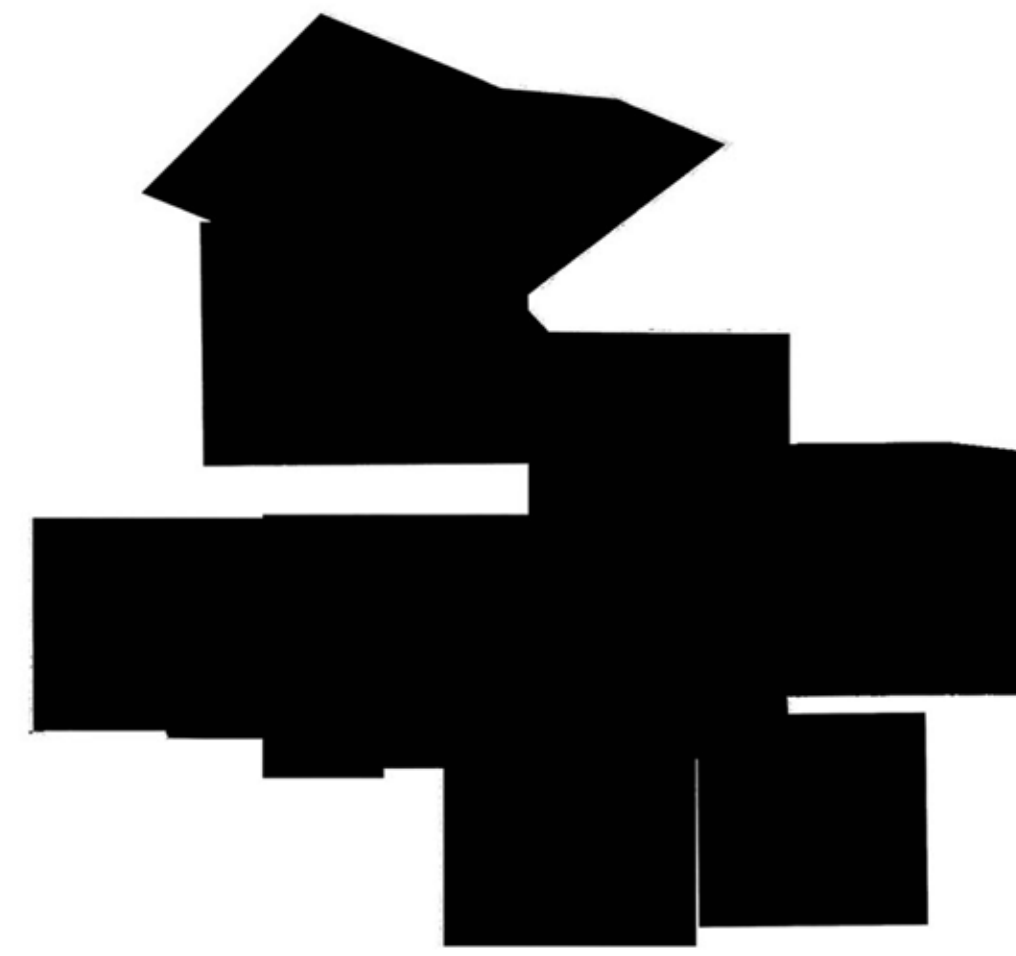
“Βγήκες από τα σωθικά της βροντής
 Ανατριχιάζοντας μες στα μετανωμένα σύννεφα
 Πέτρα πικρή, δοκιμασμένη, αγέρωχη
 Ζήτησες πρωτομάρτυρα τον ήλιο
 Για ν’ αντικρίσετε μαζί τη ριψοκίνδυνη αίγλη
 Ν’ ανοιχτείτε με μια σταυροφόρο ηχώ στο πέλαγος.
 Θαλασσοζυπνημένη, αγέρωχη
 Ορθωσες ένα στήθος βράχου
 Κατάστιχτου απ’ την έμπνευση της όστριας
 Για να χαράξει εκεί τα σπλάχνα της η οδύνη
 Για να χαράξει εκεί τα σπλάχνα της η ελπίδα
 Με φωτιά με λάβα με καπνούς
 Με λόγια που προσηλυτίζουν το άπειρο
 Γέννησες τη φωνή της μέρας
 Έστησες ψηλά
 Στην πράσινη και ρόδινη αιθεροβασία
 Τις καμπάνες που χτυπάει ο ψηλορείτης νους
 Δοξολογώντας τα πουλιά στο φως του μεσαγούστου.”
 Ωδή στη Σαντορίνη – Οδυσσεάς Ελύτης

Εισαγωγή

Οι ιδιαιτερότητες του τόπου της Σαντορίνης έχουν προκύψει από ακραία φαινόμενα τα οποία έχουν “γεννηθεί” από το γεωλογικό της εργαστήριο, το ηφαιστείο. Έτσι η Σαντορίνη καθίσταται ετεροτοπία στο σύνολο των ισοτοπιών των τόπων της Ελλάδας, αλλά ξεχωρίζει και σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα τοπογραφικά της στοιχεία, αλλά και οι εσωτερικοί της μηχανισμοί μπορούν να περιγραφούν ως “αναστραμμένες τοπογραφίες”.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία, διερευνούνται τα πολλαπλά χαρακτηριστικά του τόπου της Σαντορίνης -και ειδικότερα του οικισμού του Ακρωτηρίου- ως βιωματικές καταγραφές για την εις βάθος κατανόηση του τόπου, προκειμένου να διαμορφωθεί το μεθοδολογικό εργαλείο σχεδιασμού των “αναστραμμένων τοπογραφιών” και να εφαρμοσθεί συνθετικά στον οικισμό για την επίλυση προβληματικών και την ανάδειξη τοποσήμων.

Ανάγνωση του τόπου

ΙΑ. Σαντορίνη

Η Σαντορίνη είναι ένα σύμπλεγμα πέντε ηφαιστειογενών νησιών στο νότιο άκρο των Κυκλάδων. Κατά την αρχαιότητα, ονομαζόταν Στρογγύλη λόγω του κυκλικού σχηματός της, το οποίο άλλαξε με την πρώτη έκρηξη του ηφαιστείου και το κεντρικό μέρος του νησιού βυθίστηκε σχηματίζοντας, έτσι, την Καλντέρα. Οι Φοίνικες την ονόμαζαν Καλλίστη και οι Δωριείς Θήρα. Το όνομα Σαντορίνη το πήρε τον 12ο αιώνα από τους Φράγκους που την αποκαλούσαν «Σάντα Ιρένη», δηλαδή Αγία Ειρήνη.

Ο τόπος της Σαντορίνης είναι ένα πολυσύνθετο στρωματοηφαιστείο με μία μεγάλη καλδέρα που σχηματίστηκε κατά τη διάρκεια διαδοχικών μεγάλων και βίαιων εκρήξεων.

Η νήσος της Σαντορίνης είναι ένας τόπος φημισμένος και πολυπρόσωπος. Όσο περισσότερα τα πρόσωπα που εμφανίζει, τόσο περισσότερο γοητεύει και ελκύει το ενδιαφέρον πάνω της, σαν μαγνήτης. Χαρακτηρίζεται κυρίως από τις αντιθέσεις που παρουσιάζει σε πολλαπλά επίπεδα, τις ανεστραμμένες τοπογραφίες της, όπως εμείς τις ορίσαμε στο πλαίσιο αυτής της εργασίας.

Πηγή των ιδιαίτερων μορφών της που την καθιστούν ετεροτοπική δεν είναι άλλο από το ηφαιστείο της. Ένα ηφαιστείο που της έδωσε μορφή, πλούτο, μυστήριο, ομορφιά και φυσικά ένα πέπλο από μύθους να τη κατακλύζουν. Ένα ηφαιστείο που στέκεται στο κέντρο της καλδέρας του σαν κοιμισμένο "θηρίο" αγέρωχο, να τραβάει το βλέμμα και να προκαλεί το δέος από τον συνδυασμό ομορφιάς και κινδύνου.

Το ηφαιστείο μετά τις εκρήξεις του διαμόρφωσε στη Σαντορίνη ένα άγριο τοπίο, το οποίο καθλώνει στη θέαση του. Από τη στιγμή που εισέρχεται κανείς στη καλδέρα με το πλοίο αντικρίζει από τη μια τα μαύρα βράχια που σκεπάζουν τη Παλαιά & Νέα Καμμένη να υποδεικνύουν τη καταστροφή που προηγήθηκε και πάντα ελλοχεύει, και από την άλλη τους ψηλούς απότομους βράχους της καλδέρας που προκαλούν τον εντυπωσιασμό. Οι οικισμοί του νησιού, που τη στολίζουν, μοιάζουν να εφησυχάζουν τον επισκέπτη, ότι μετά τις καταστροφές πάντα θα αναγεννηθεί ο τόπος και να του προσδίδουν μια αίσθηση ασφάλειας.

Μετά την ανάβαση στο νησί, το ηφαιστείο είναι και πάλι εκεί να κυριαρχεί στο βλέμμα από όλα τα όλη τα σημεία της καλδέρας και όλα τα υψώματα του νησιού. Ακόμα και όταν δε το βλέπεις, το αναζητάς σαν να θέλεις να προσανατολιστείς, να βρεις το κέντρο σου και όταν το εντοπίζεις ηρεμείς. Τα συναισθήματα είναι αρκετά αντιφατικά επί τούτου του φαινομένου. Πως γίνεται να σε ηρεμεί και να σε ελκύει κάτι τόσο απειλητικό; Ίσως είναι τόσο μεγάλη η δύναμή του σαν σύμβολο και σαν φυσικό στοιχείο που δε μπορεί παρά να σε τυλίγει με το μυστήριο του και να παρακινεί κάθε είδους ενδιαφέρον πάνω του.

Λόγος για τη μοναδικότητα του τοπίου αποτελεί και το γεγονός πως τη καλδέρα του ηφαιστείου πλημμυρίζει η θάλασσα, γεγονός μοναδικό ανά τις καλδέρες των υπόλοιπων ηφαιστειών του κόσμου, ενώ το θέαμα γίνεται ακόμα πιο θαυμαστικό με τον ήλιο να δύει στη θάλασσα του Αιγαίου. Το ηλιοβασίλεμα αυτό είναι που απογείωσε τη Σαντορίνη στους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως και όχι τυχαία, καθώς η πανοραμική ηδονή που αντλεί το βλέμμα είναι δύσκολο να συγκριθεί με άλλη.

ΤΙ ΚΡΥΒΕΙ Η ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ:
Μια άλλη Πومπηία ή την χαμένη Ατλαντίδα;

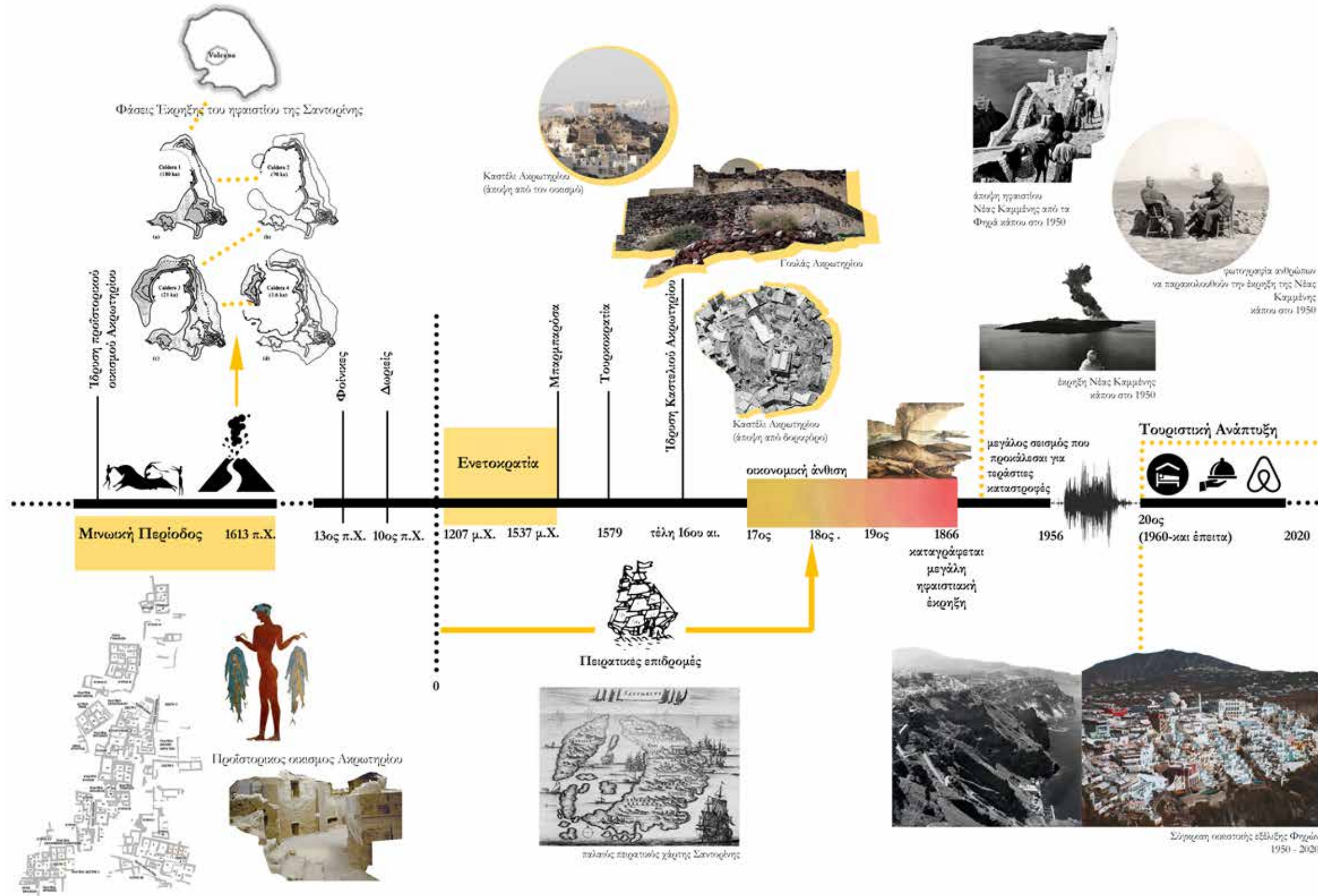
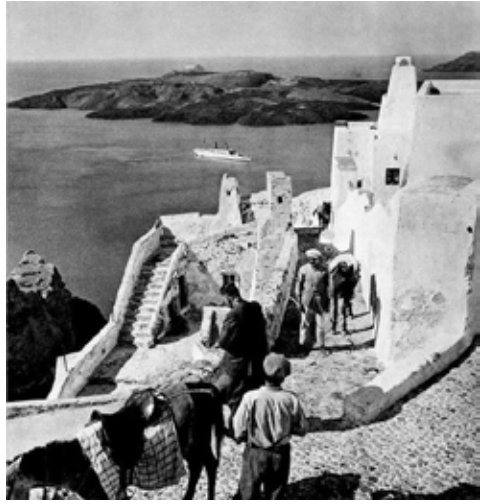
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΛΑΟΥΔΙΟΥ Σ. ΜΑΡΙΝΑΤΟΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΛΑΟΥΔΙΟΥ Α. ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η θεομανία που εδάρωσε τον Μινωικό πολιτισμό

Η μεγαλύτερη τσίρα τής Σαΐδας

ΓΙΑ ΔΥΟ ΑΤΟΜΑ ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΜΟΤΟΚΥΚΛΑΤΟ **simson**

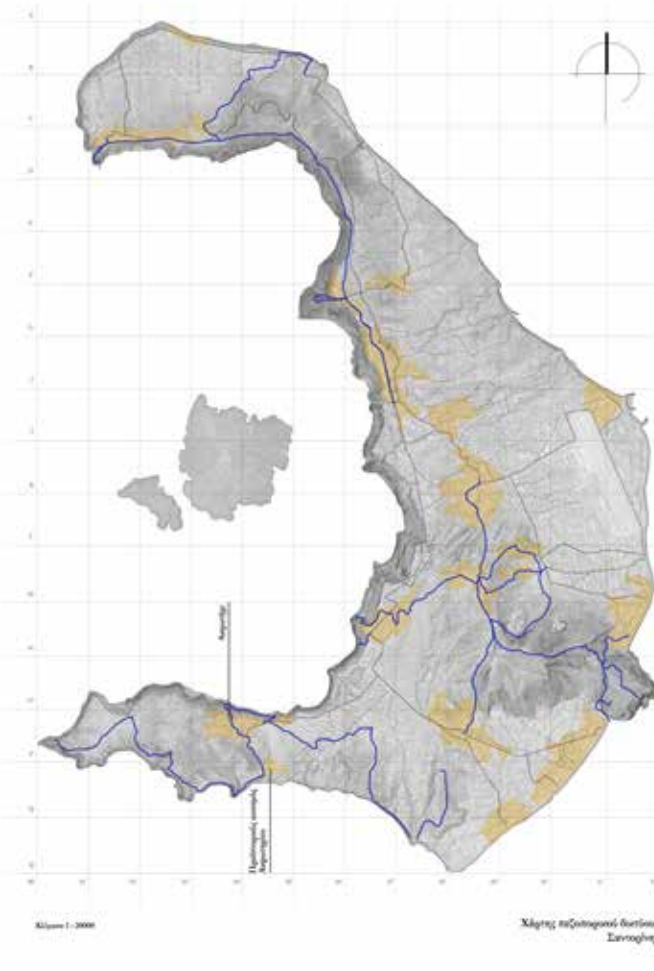
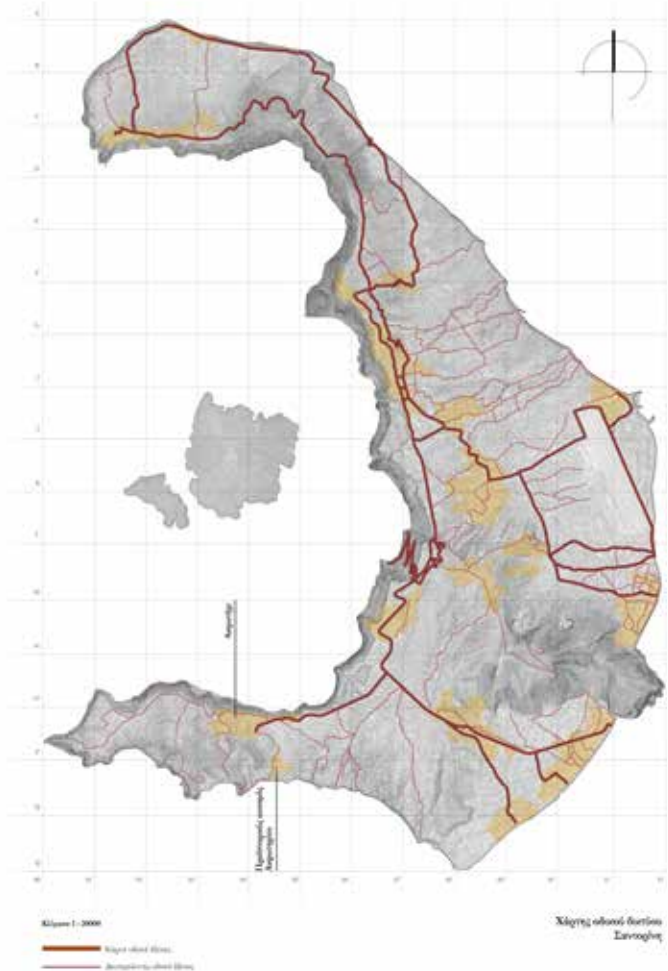

Η ιστορία του νησιού

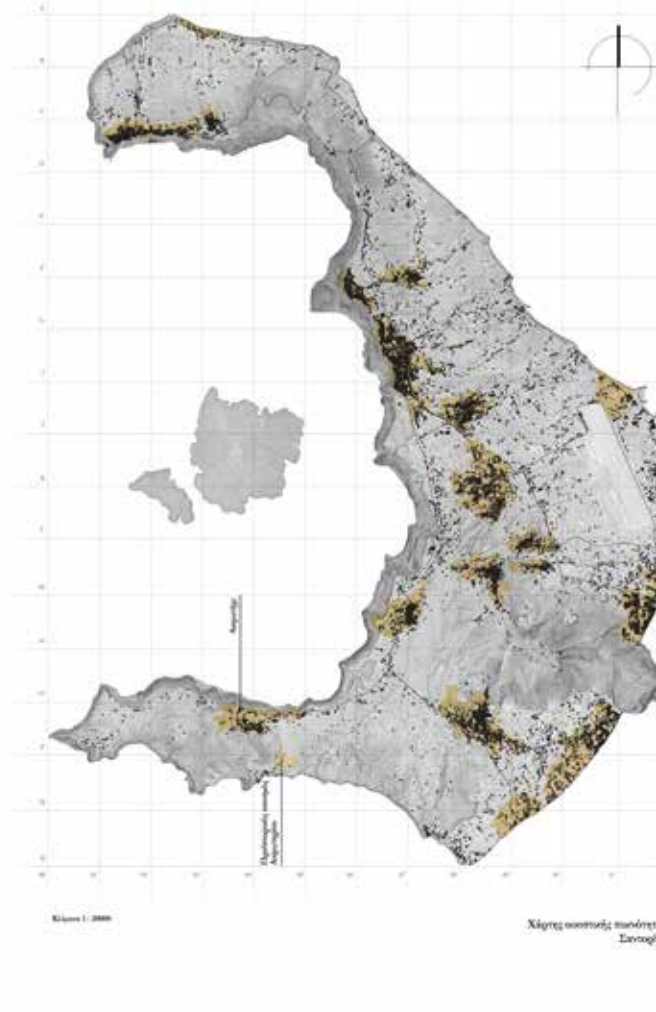
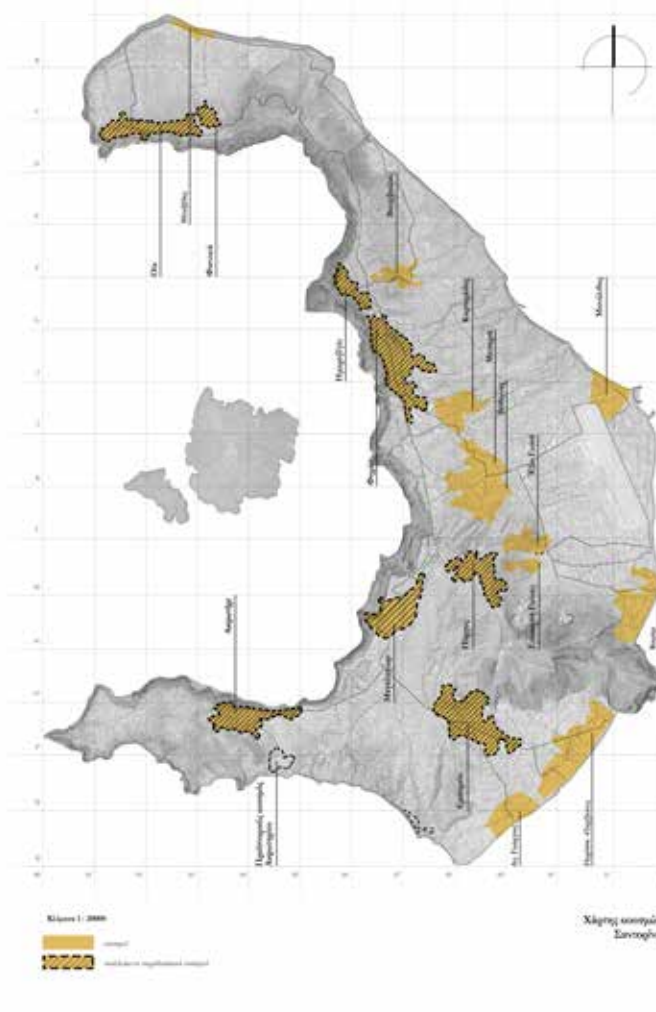
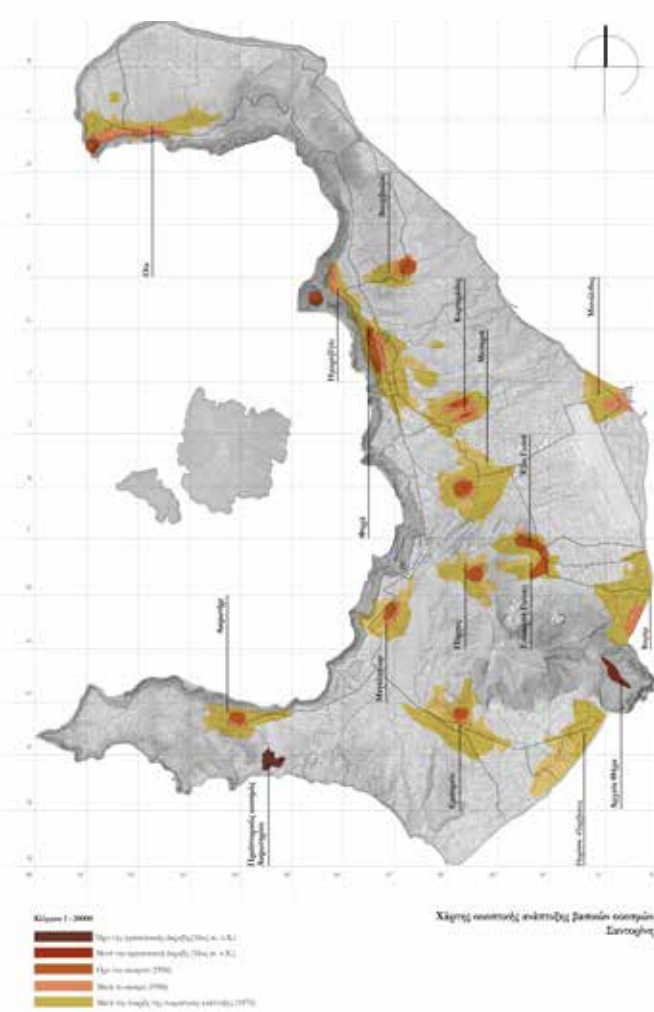
Η ζωή στο νησί εικάζεται ότι ξεκίνησε στη Μινωική περίοδο, κατά την οποία ιδρύθηκε ο προϊστορικός οικισμός στη περιοχή του Ακρωτηρίου. Η έκρηξη του ηφαιστείου το 1613 π.Χ. διέκοψε τη μεγάλη ανάπτυξη του, ενώ πιθανολογείται ότι όλο το Αιγαίο σκοτεινιάσε και τα κύματα είχαν ύψος 250μ. και ταχύτητα 300 χλμ. την ώρα καταστρέφοντας τον πολιτισμό της Κρήτης και της Λιγύπτου. Κάποιες άλλες μυθολογικές θεωρίες συνδέουν την καταστροφή αυτή με τον καταποντισμό της Ατλαντίδος.

Η «Θήρα» είχε δηλώσει υποταγή στους Πέρσες, ενώ αργότερα συμμάχησε με τους Σπαρτιάτες και το 426 π.Χ. πέρασε στην κυριαρχία των Αθηναίων. Κατακτητές της υπήρξαν αργότερα οι Πτολεμαίοι και τέλος οι Ρωμαίοι. Κατά την περίοδο του Βυζαντίου η Θήρα ανήκε στο Θέμα του Αιγαίου, κατόπιν κατά την Λατινοκρατία στο Δουκάτο της Νάξου ώσπου τελικά περιήλθε στην κυριαρχία των Ενετών. Το 1537 το νησί κατακτήθηκε από τους πειρατές του Μπαρμπαρσόσα και το 1579 από τους Τούρκους. Από το 1770 έως και το 1774 υπήρχε Ρώσικη κατοχή και τέλος το 1832 ενσωματώθηκε στο Ελληνικό κράτος.

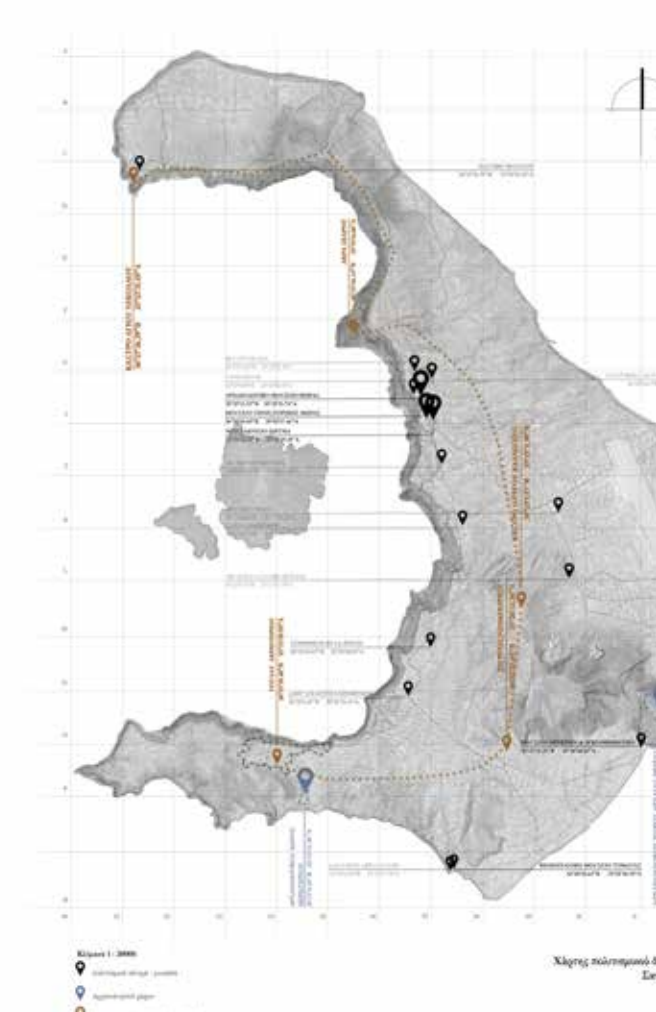
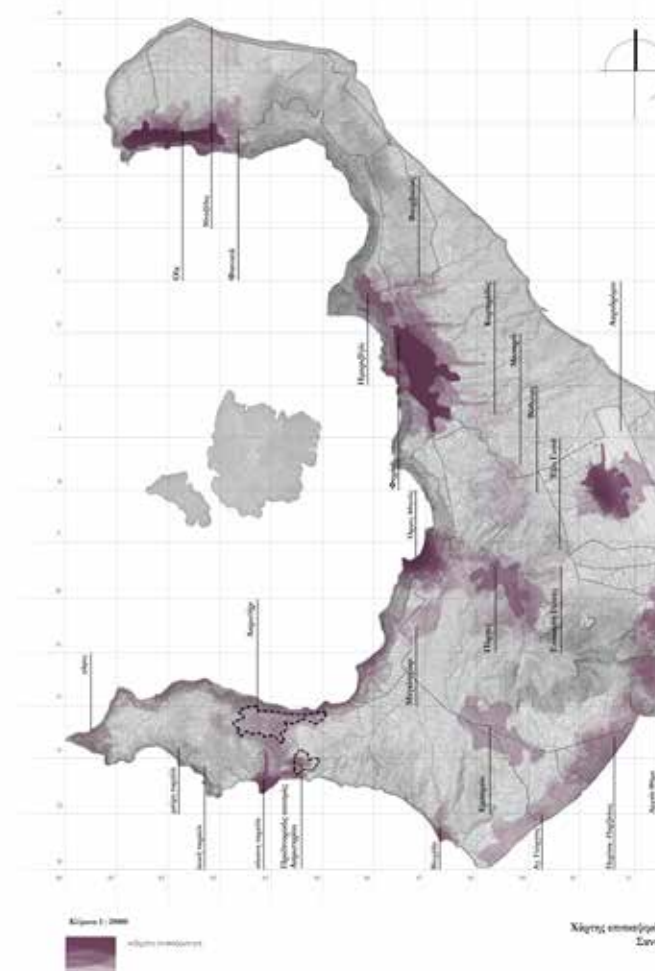
Η Σαντορίνη διαθέτει οδικό δίκτυο το οποίο συνδέει όλους τους οικισμούς μεταξύ τους και διατρέχει το νησί σχεδόν σε όλη του την έκταση. Το λιμάνι και το αεροδρόμιο συνδέονται, επίσης, με τους οικισμούς μέσω κεντρικών οδικών αξόνων. Από το νησί δε λείπει και ένα πλούσιο δίκτυο πεζοπορικών διαδρομών, το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε όποιον το επιθυμεί να το διασχίσει και να βιώσει τη έντονη γεωμορφολογία του τόπου, μέσω άλλοτε δύσβατων και άλλοτε ομαλών μοποπατιών.

Οι οικισμοί διαπιστώνεται ότι στη πλειονότητά τους διατηρούνται στις ίδιες περιοχές με αυτές της ίδρυσής τους. Όπως ήταν φυσικό επακόλουθο, με την πάροδο του χρόνου και την τουριστική ανάπτυξη οι οικισμοί εξαπλώνονται γύρω από τον αρχικό πυρήνα τους, παραμένοντας όμως σαφώς η οριοθέτησή τους. Οι περισσότεροι οικισμοί είναι παραδοσιακοί, ενώ η οικιστική πυκνότητα παρατηρείται ότι είναι από τις μεγαλύτερες στα νησιά των Κυκλάδων, σε συνάρτηση με την έκταση του νησιού.

Η επισκεψιμότητα στους οικισμούς δεν ισομερίζεται, καθώς οι οικισμοί που βρίσκονται γεωγραφικά επί της καλδέρας ή έχουν απερίσπαστη θέα προς αυτήν και το ηφαίστειο πρωτοστατούν στο ενδιαφέρον των επισκεπτών. Πρωταγωνιστές αυτών η Οία, καθώς το ηλιοβασιλέμα της διαθέτει παγκόσμια φήμη και τα Φηρά, όπου είναι η πρωτεύουσα του νησιού. Επίσης, τα σημεία αρχαιολογικού ή γεωλογικού ενδιαφέροντος διακρίνονται μέσα στις κορυφαίους προορισμούς στο νησί.

Η θηραϊκή γή παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά λόγω της ηφαιστειακής της σύνθεσης τα οποία την καθιστούν εξαιρετικά γόνιμη και επιτρέπουν τις άνωδρες καλλιέργειες. Οι καλλιέργειες που παρουσιάζονται κατά κύριο λόγο στο νησί αποτελούνται από αμπελώνες και τα κρασιά που παράγονται είναι εξαιρετικής ποιότητας. Εξού και η παρουσία τώσων οينوποιείων και παλαιότερα καναβών (“κάναβα” ονομάζεται το μικρό οικογενειακό οινοποιείο). Όσον αφορά το πολιτισμικό της δίκτυο, συνθέτεται από πληθώρα μουσείων, αρχαιολογικούς χώρους και ενετικά κατάλοιπα.

ΙΒ. Ακρωτήρι

Το Ακρωτήρι βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του νησιού, σε απόσταση 15 χιλιομέτρων από τα Φηρά (πρωτεύουσα). Κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους (ενετική κατάκτηση) αποτελούσε ένα από τα καστέλια του νησιού. Σήμερα, στην κορυφή του υψώματος πάνω στο οποίο βρίσκεται κτισμένο το σύγχρονο χωριό, στέκει ακόμη ο Ενετικός πύργος (Γουλάς), το παλιό δηλαδή καστέλι. Έγινε παγκοσμίως γνωστό χάρη στον προϊστορικό οικισμό που ανακαλύφθηκε στις ανασκαφές το 1967. Η περιοχή αποτελεί πραγματικό ακρωτήριο, το οποίο προβάλλει επί 3 μίλια δυτικά του νότιου τμήματος της Σαντορίνης, με απόκρημνες ακτές, λόφους, υψώματα και χαράδρες που της προσδίδουν ένα ιδιαίτερο γεωμορφολογικό χαρακτήρα. Ωστόσο, αν και η παρουσία του τουρισμού δε λείπει από το χωριό, δεν έχει αλλοιωθεί ο χαρακτήρας του τόσο στις οικιστικές περιοχές όσο και στις ιστορικές, αποτελώντας έναν από τους παραδοσιακούς οικισμούς του νησιού.

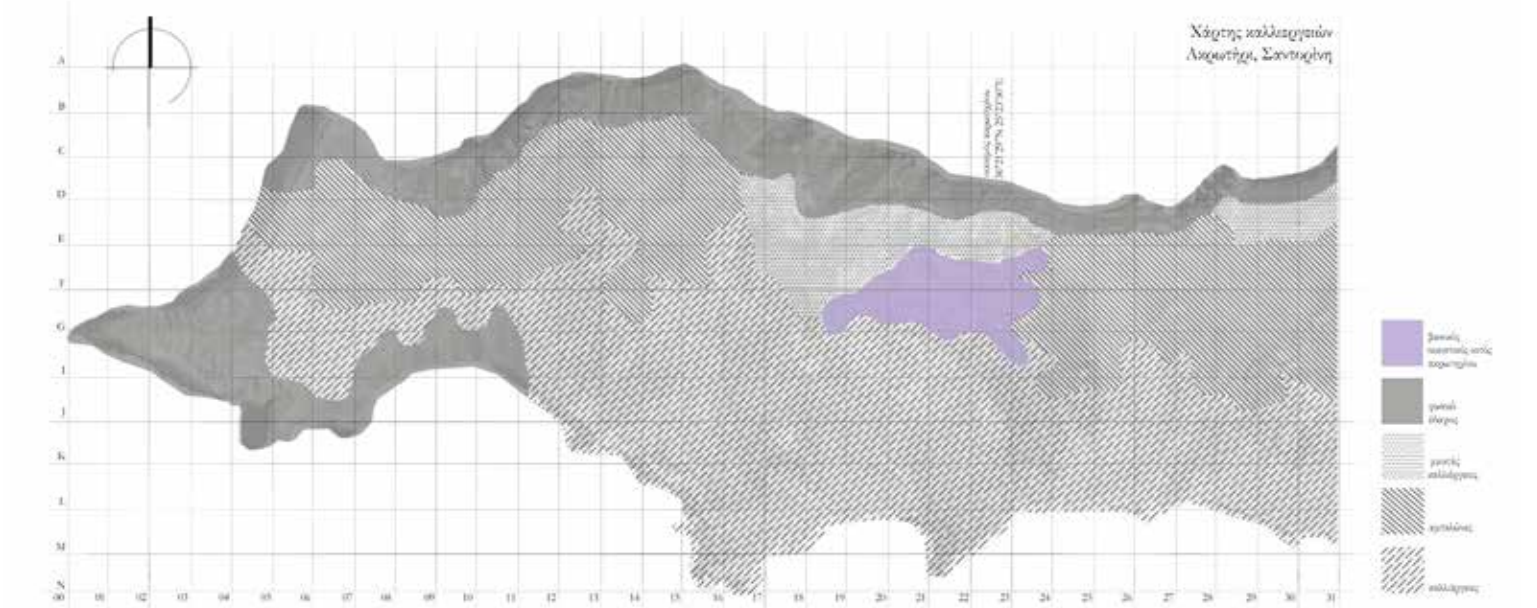
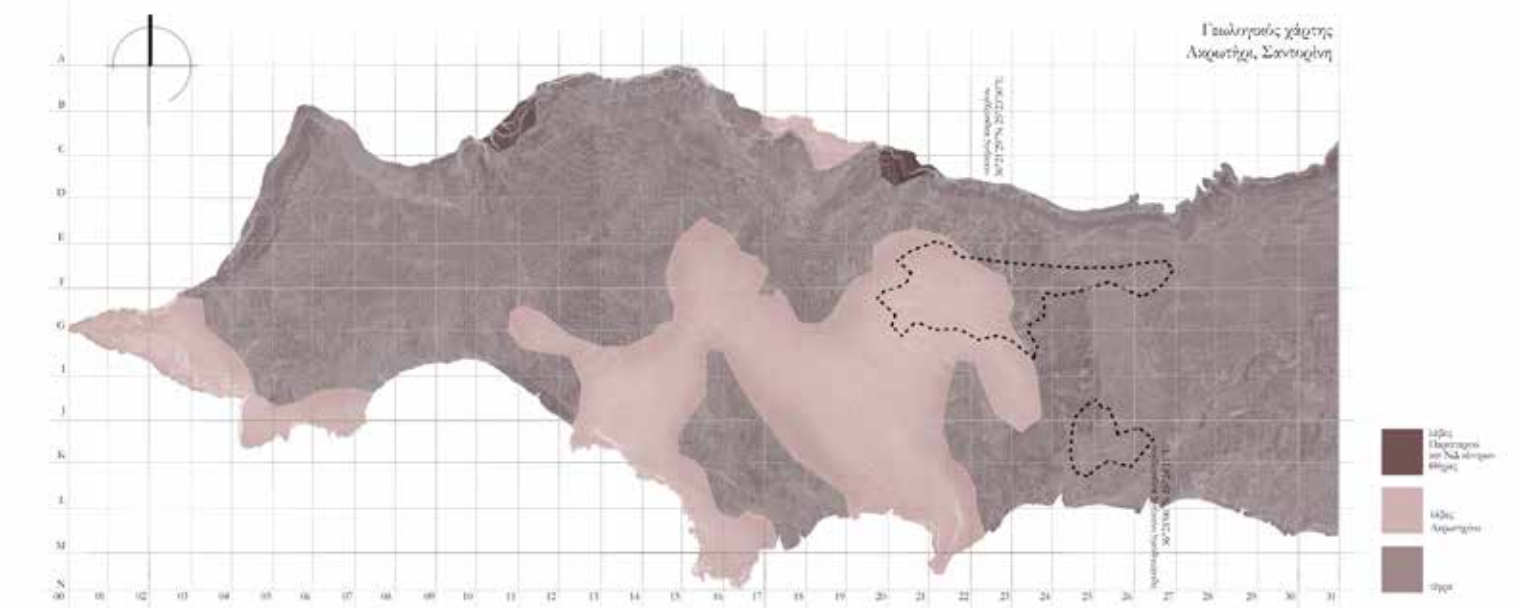
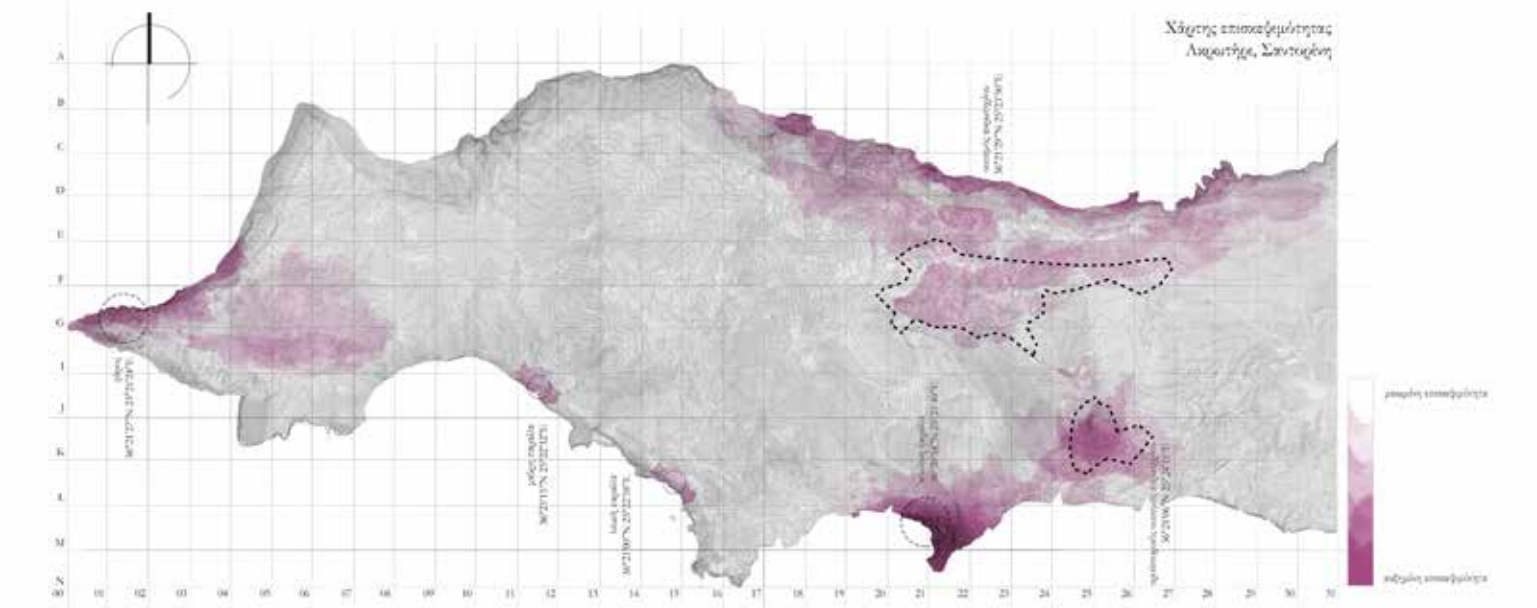

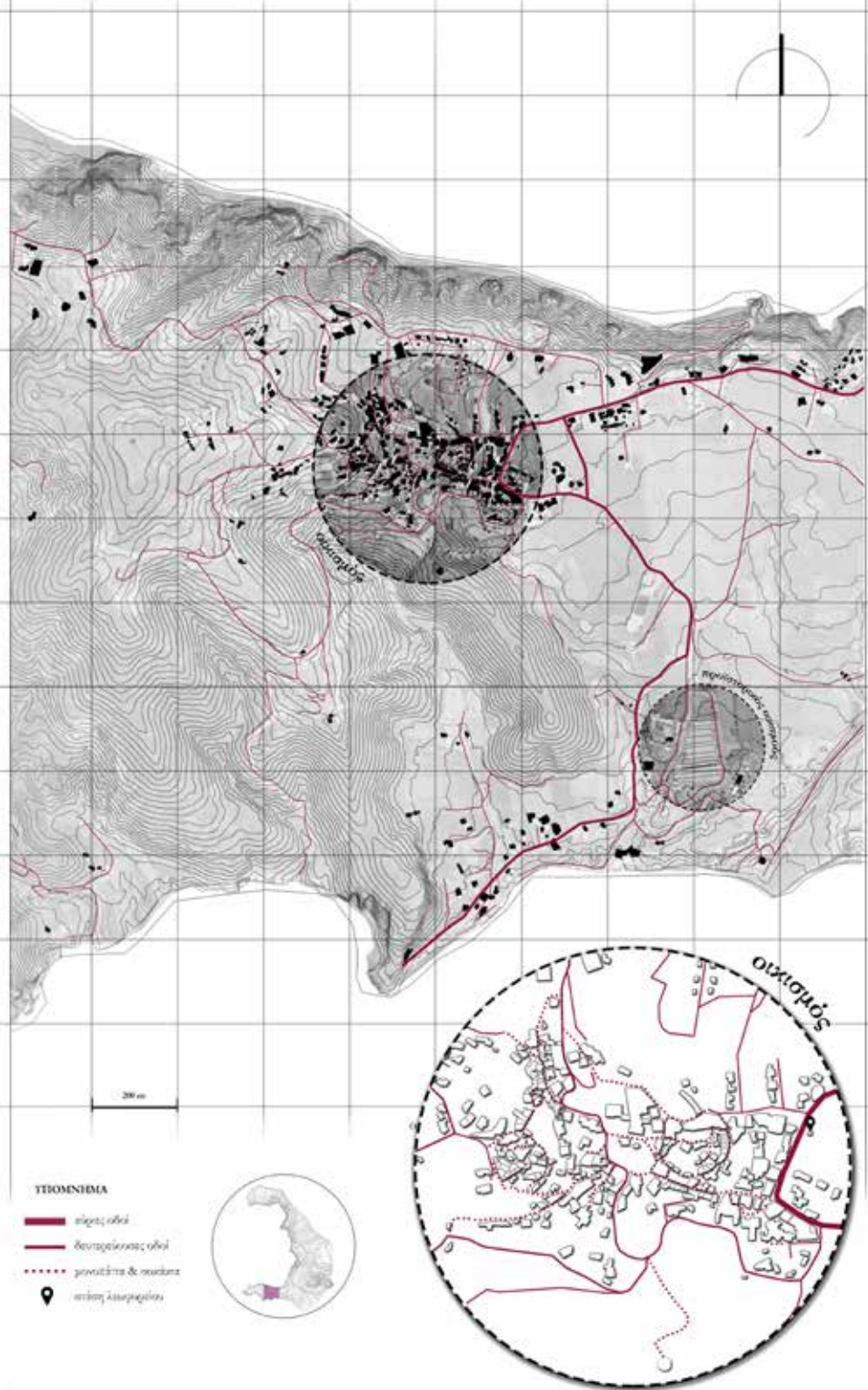
Το Ακρωτήριο αν και στο σύνολό του δεν αποτελεί κορυφαίο τουριστικό προορισμό, η διάσημη Κόκκινη Παραλία, με τη μοναδική της γεωμορφολογία, και ο προϊστορικός αρχαιολογικός του χώρος αποτελούν τα σημαντικότερα σημεία επισκεψιμότητας. Εν συνεχεία, επισκεψιμότητα εντοπίζεται στα όρια του οικισμού με τη καλδέρα, στο πυρήνα του οικισμού, καθώς και στο Φάρο, η τοποθεσία του οποίου προσφέρει απερίσπαστη θέα του ηλιοβασιλέματος, αλλά και πανοραμική θέα όλης της καλδέρας και του συμπλέγματος των ηφαιστειακών νήσων.

Η περιοχή του Ακρωτηρίου καλύπτεται κυρίως από λάβες Περιστερίου, νοτιοδυτικών κέντρων Θήρας, Ακρωτηρίου, αλλά και τέφρα.

Οι καλλιέργειες που παρατηρούνται στο Ακρωτήριο είναι κατά κύριο λόγο οι αμπελώνες και οι μικτές καλλιέργειες.

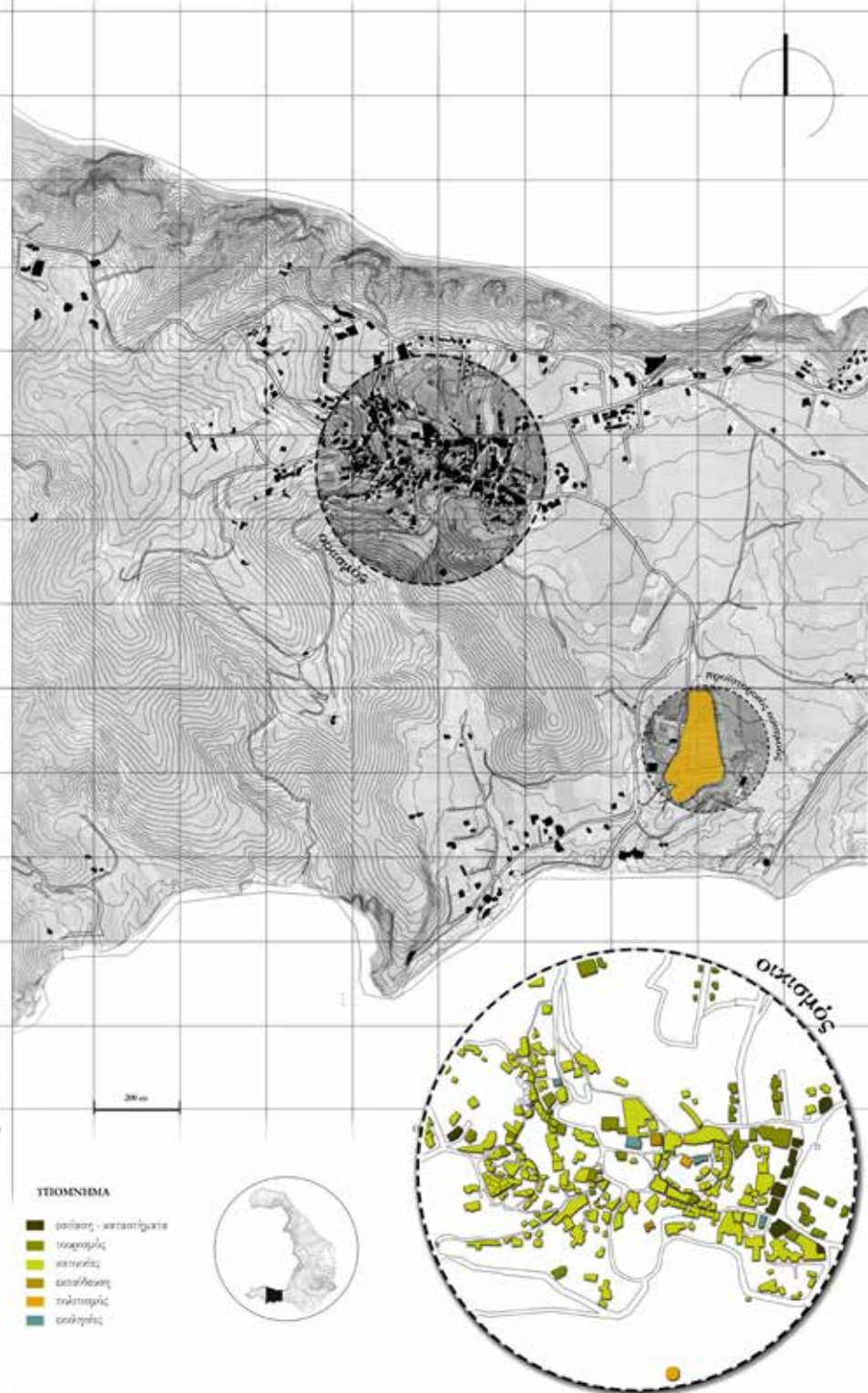

Χάρτης προσβασιμότητας
Λακωτήρι, Σαντορίνη

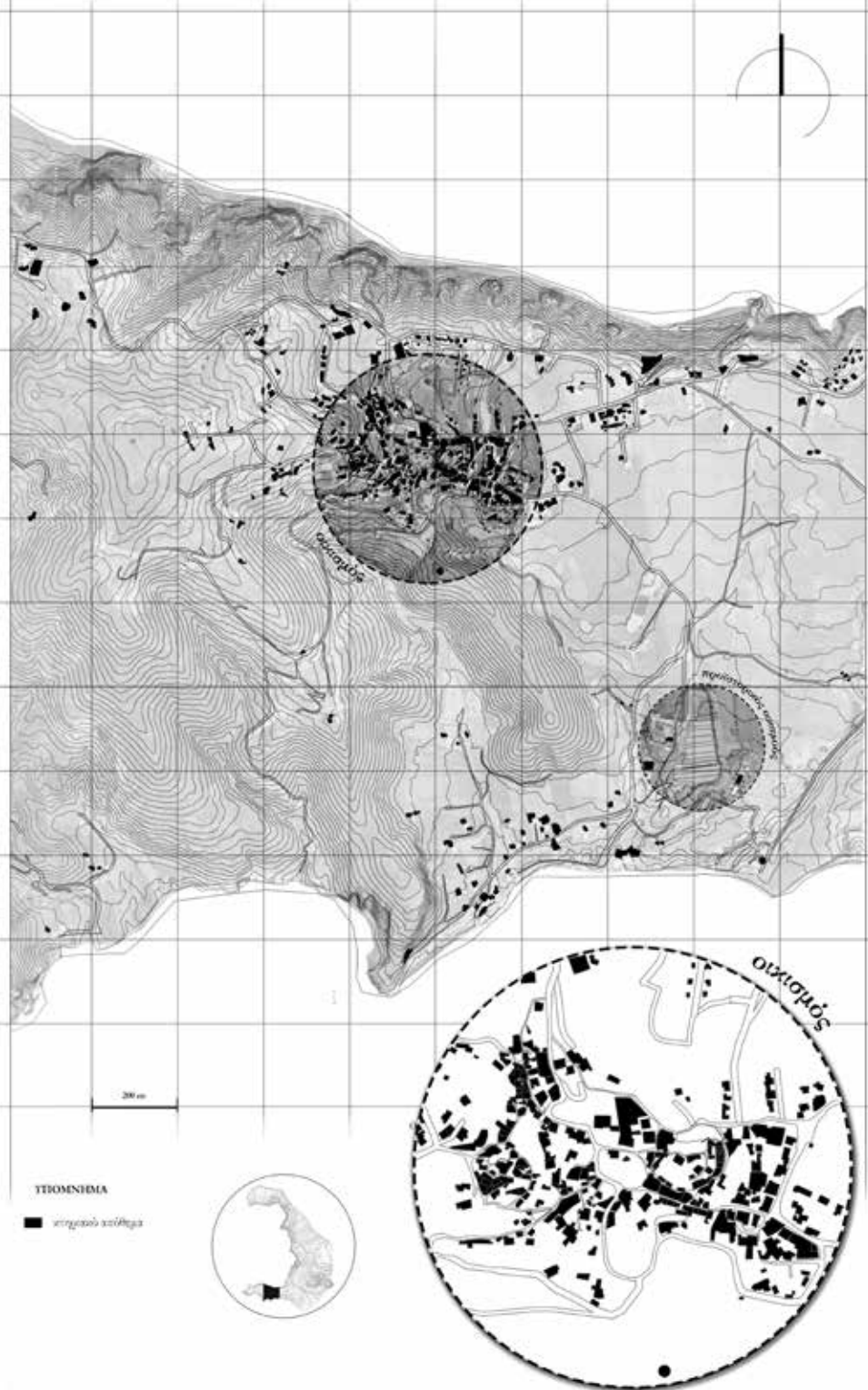
Το οδικό δίκτυο της περιοχής αν και περιορισμένο καλύπτει όλο την έκταση του οικισμού, ενώ πρωτοστατούν τα γραφικά σοκάκια για τις οικιστικές ζώνες.

Χάρτης χρήσεων γης
Λακωτήρι, Σαντορίνη

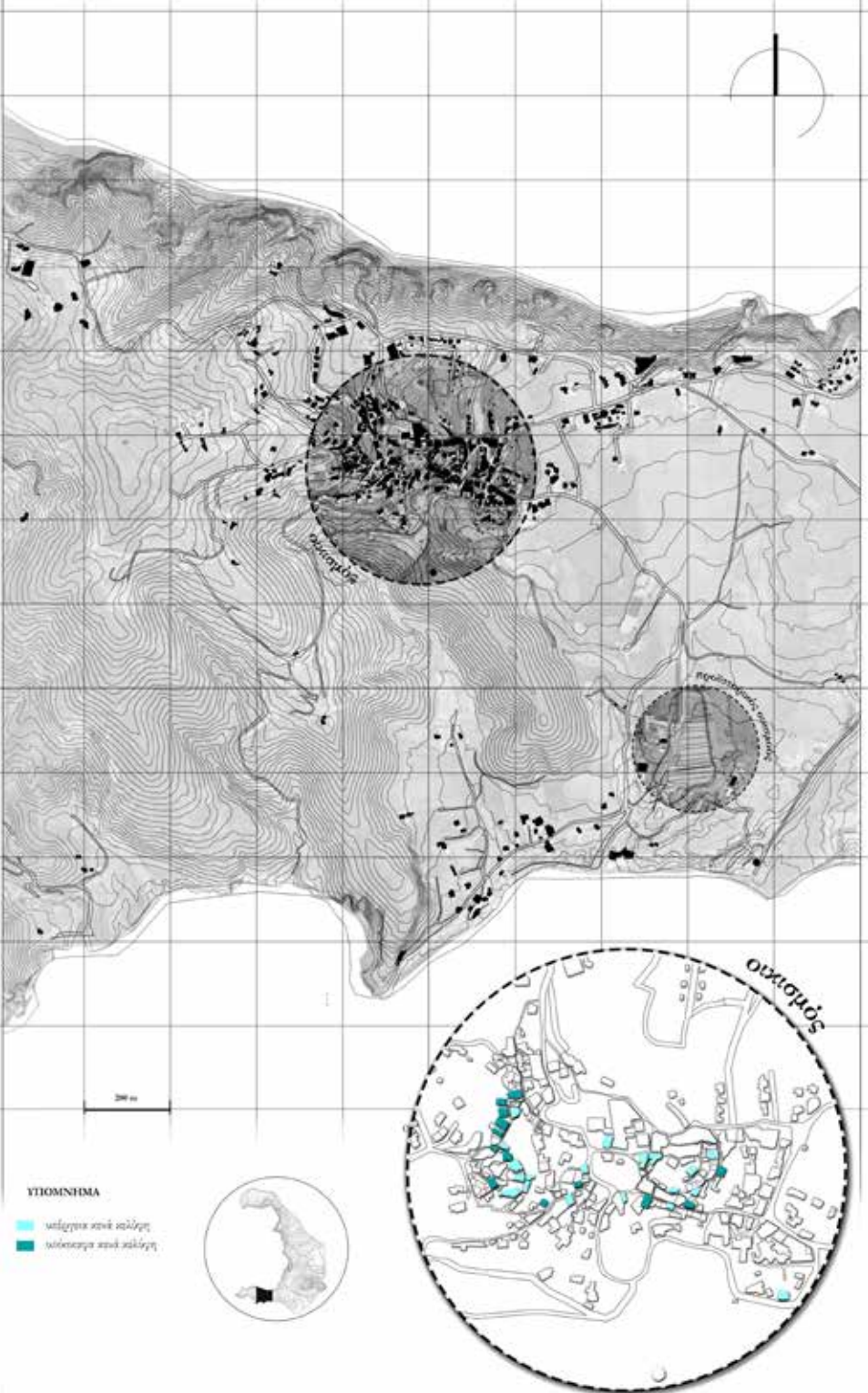
Στις χρήσεις γης κυριαρχεί η χρήση της κατοικίας και ο τουρισμός. Η εστίαση και οι χρήσεις εμπορίου καλύπτουν μικρότερη έκταση.

Χάρτης κενών κελύφων
Λακωτήρι, Σαντορίνη

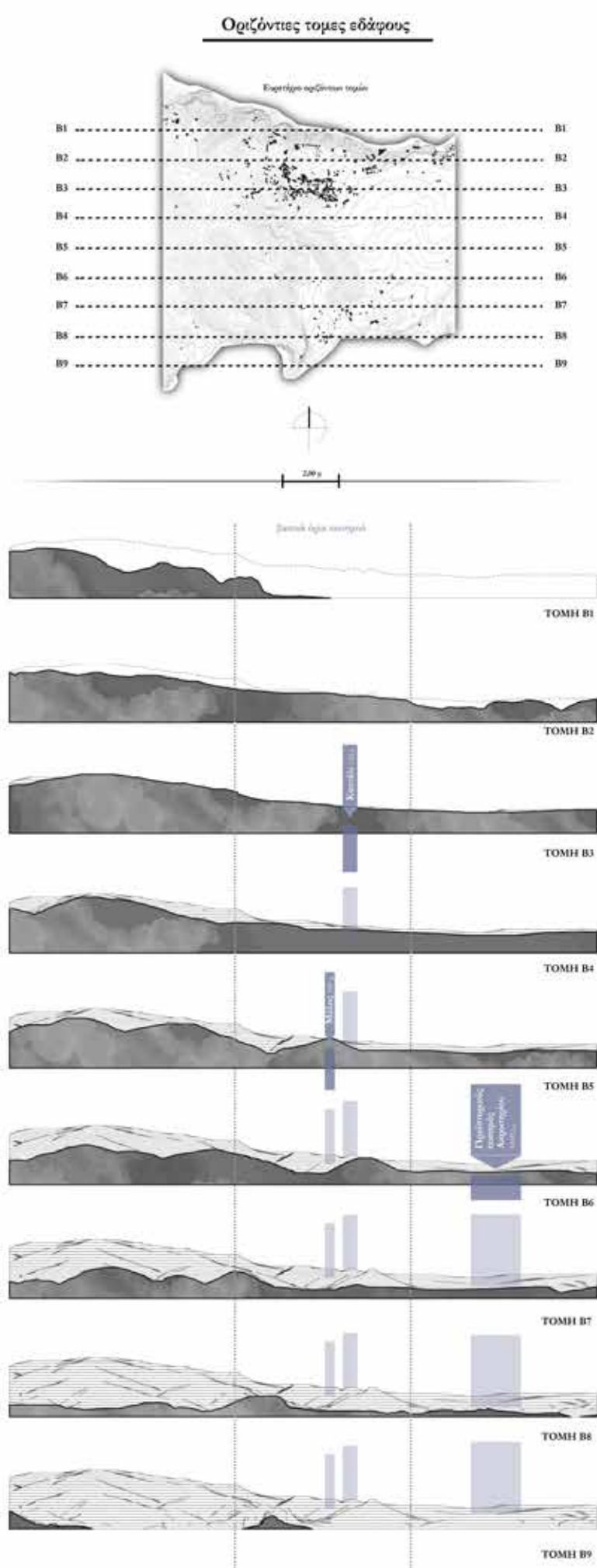
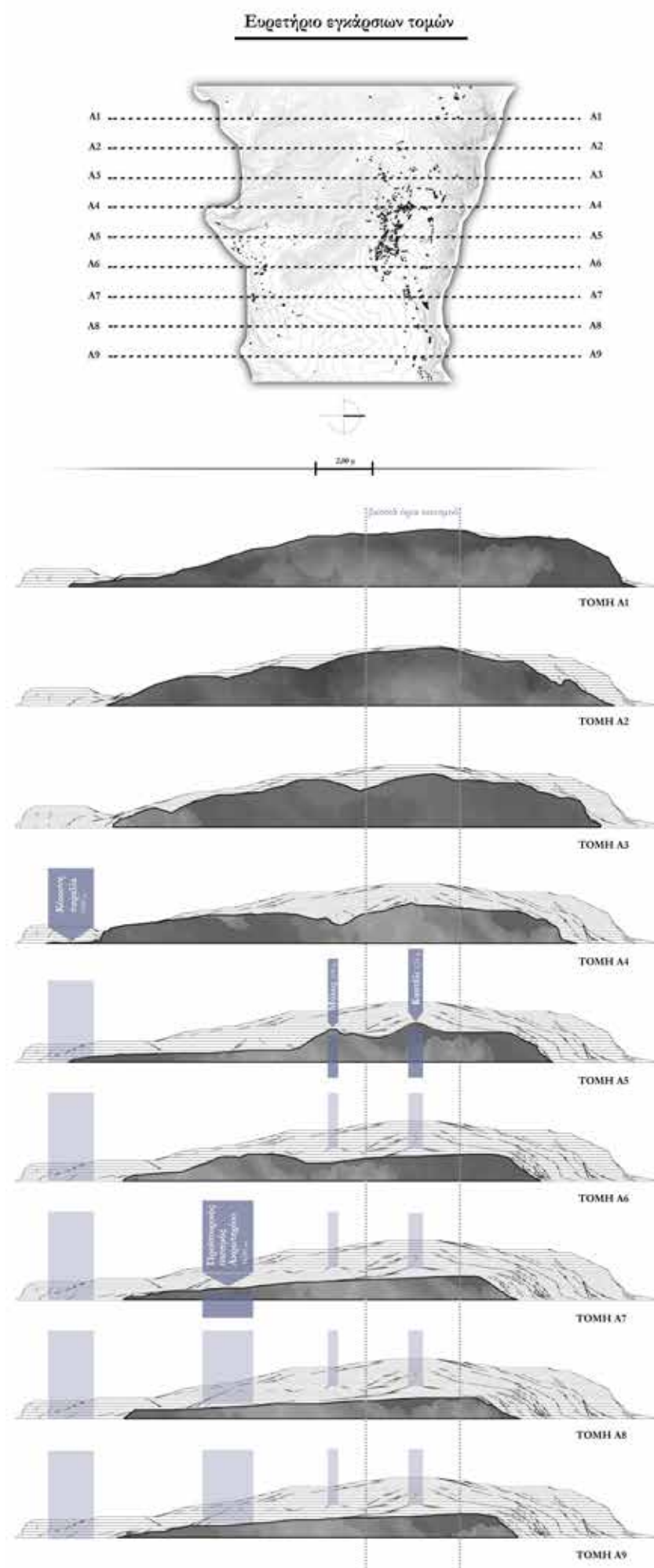

Το Λακωτήρι, με εξαίρεση τον οικιστικό πυρήνα του και τη περιοχή του ενετικού καστελιού, παραμένει ένας αραιοκατοικημένος οικισμός.

Χάρτης κενών κελύφων
Λακωτήρι, Σαντορίνη

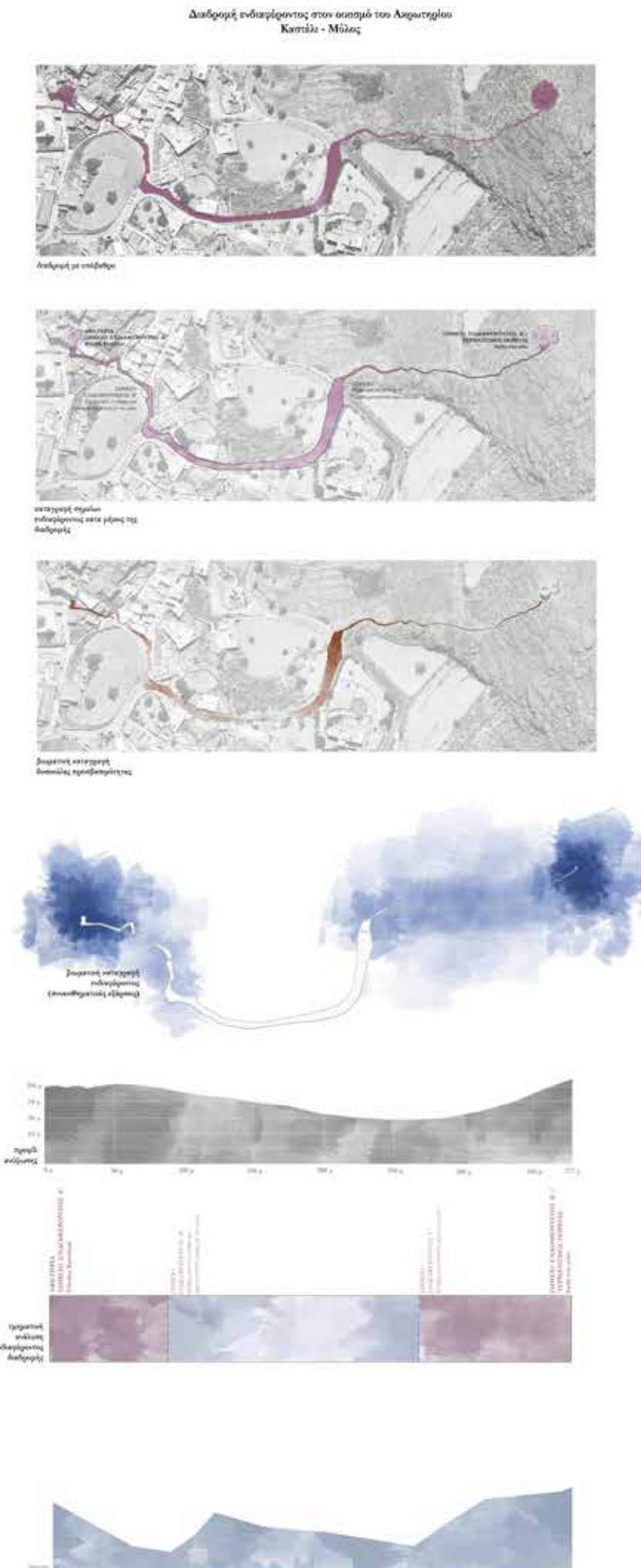
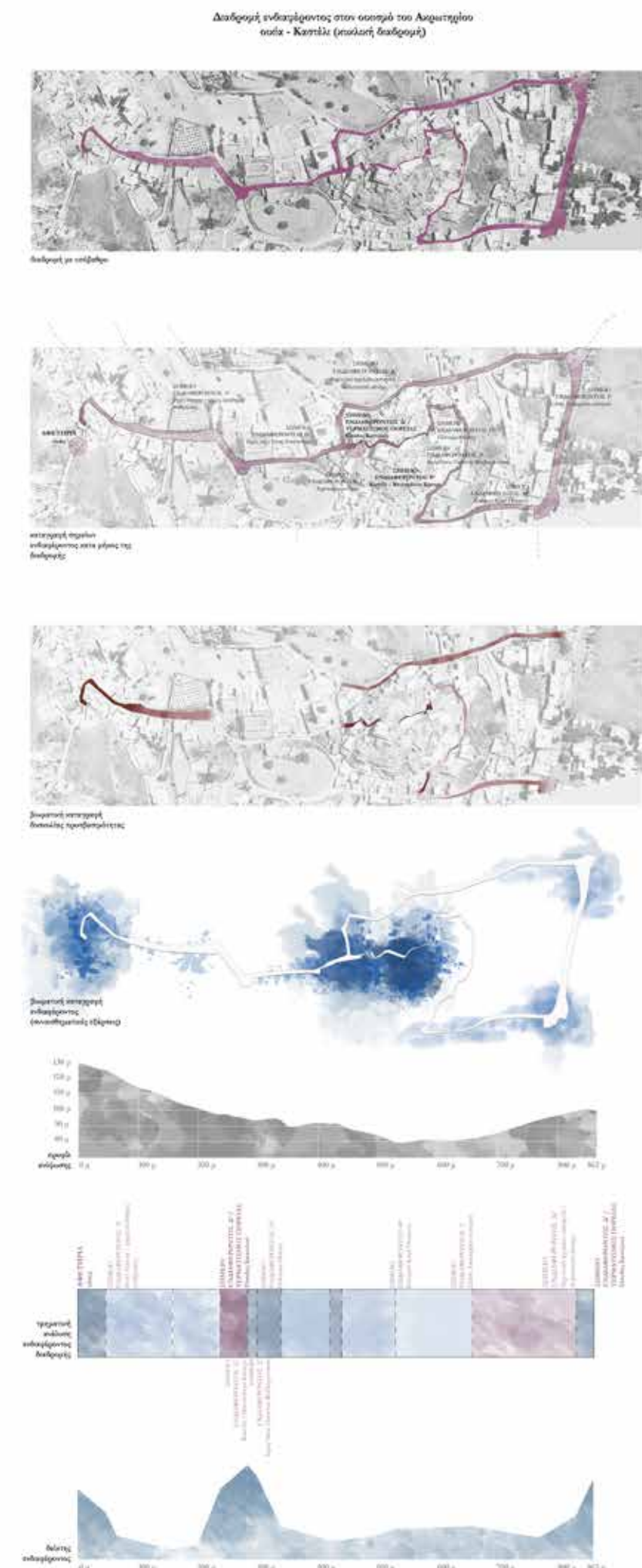

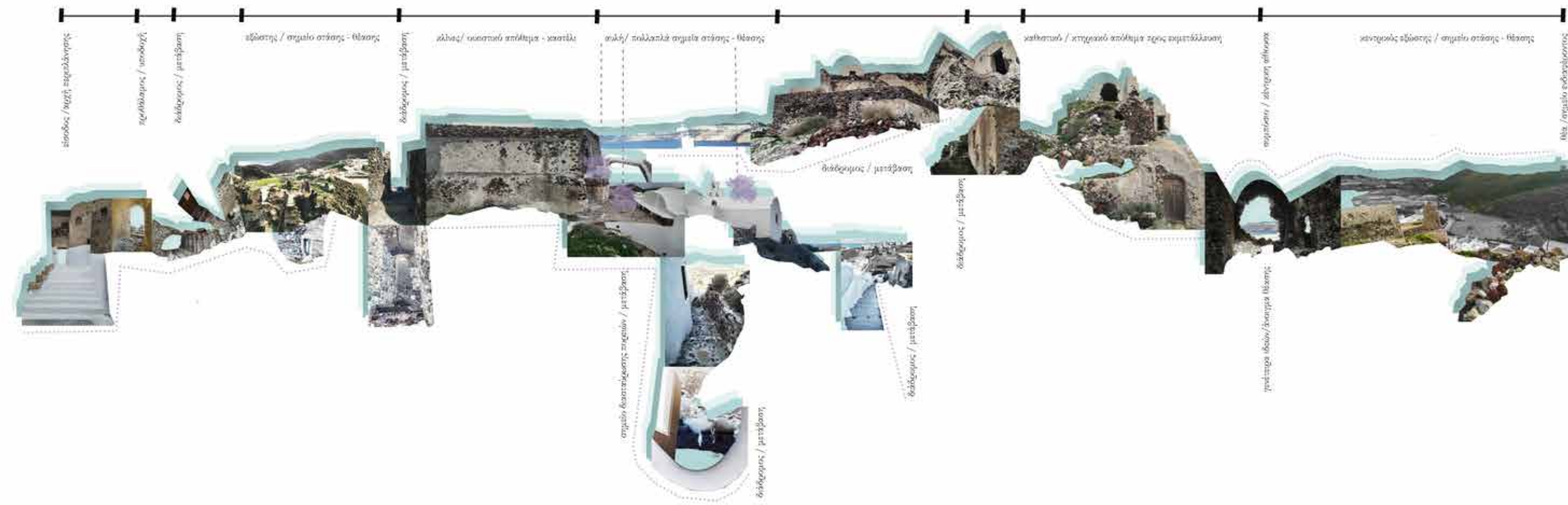
Στην οικιστική του περιοχή παρουσιάζεται πληθώρα κενών παραδοσιακών υπέργειων και υπόσκαφων κελύφων.

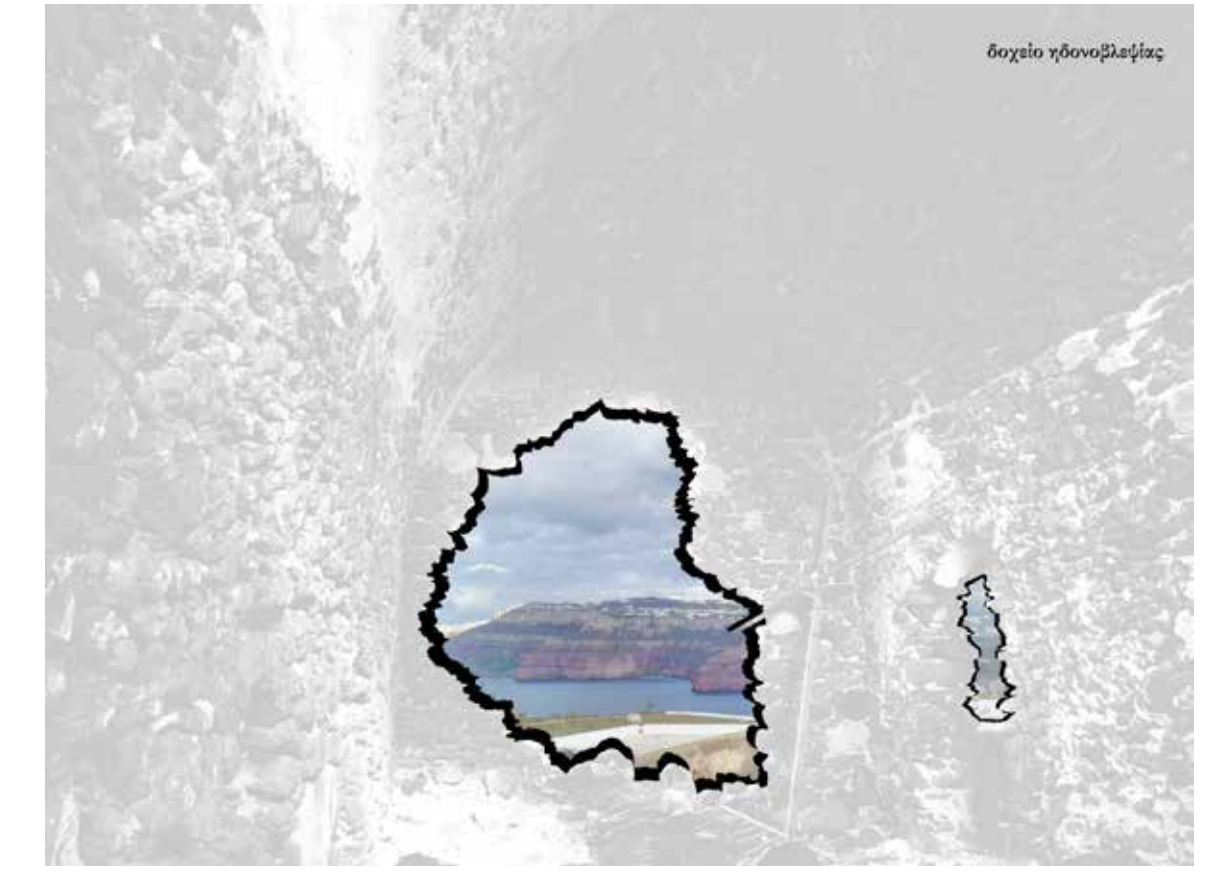
Περιπλανώμενοι πάνω στη γη, διαγράφουμε νέους δρόμους, νέες πορείες, νέες εμπειρίες κάθε φορά, ακόμα και στις ήδη γνωστές μας διαδρομές. Τον χώρο που δημιούργησε η Φύση, και τον οποίο η ίδια μπορεί να καταστρέψει ανά πάσα στιγμή – στην περίπτωση μας, μέσω του ηφαιστείου-, ζούμε καθημερινά και τον εξερευνούμε αφημένοι στην εντύπωση της στιγμής και παραδομένοι στη δική μας απραξία.

Καθ'όλη τη διάρκεια της περιήγησης, το πνεύμα ηρεμεί και βρίσκεται σε μια αέναη κατάσταση δημιουργίας άπειρων και διαφορετικών συνδυασμών του χώρου, παραμορφώνοντας σε κάθε νέο βήμα την αντίληψη που έχουμε γι' αυτόν. Μια αντίληψη αδύναμη, την οποία μπορεί να επηρεάσει και να μεταβάλει οτιδήποτε βρίσκεται τη δεδομένη χρονική στιγμή στο συγκεκριμένο περιβάλλον.

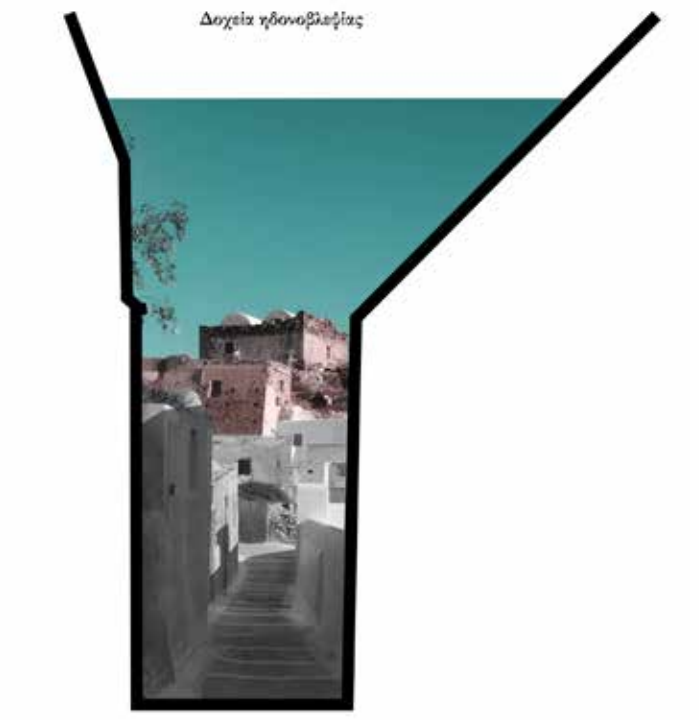
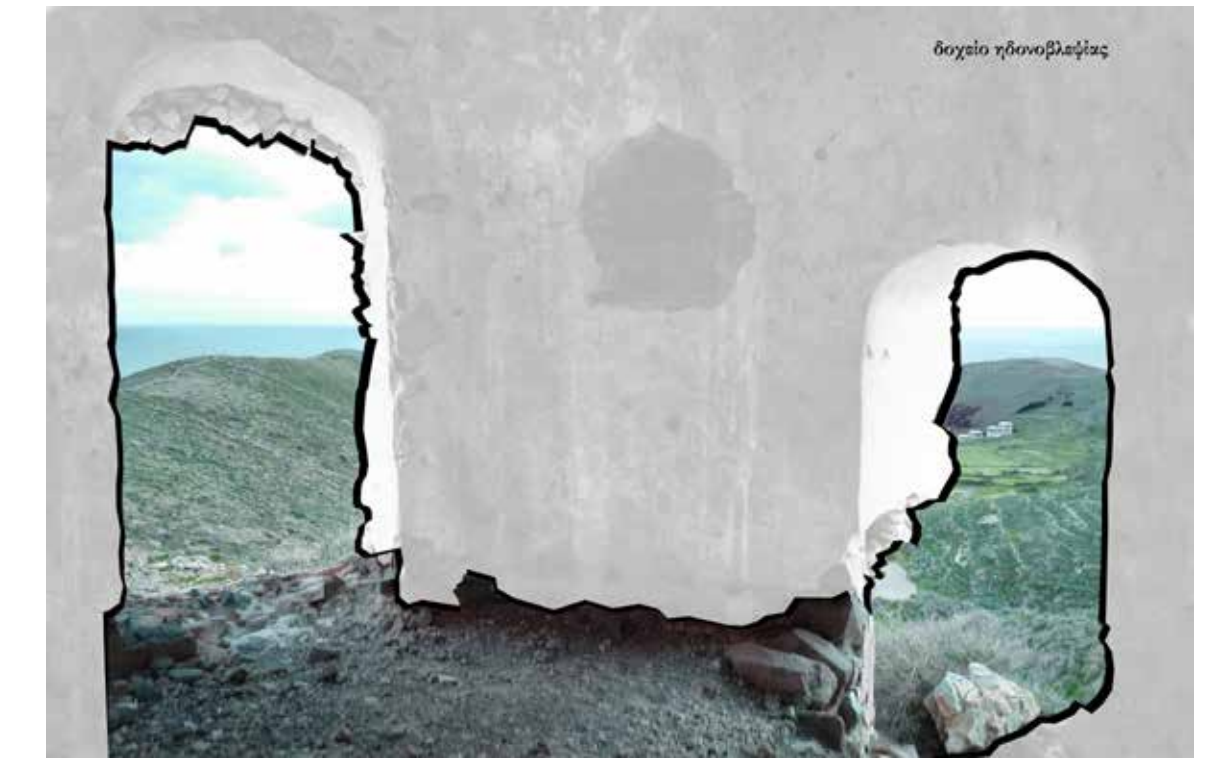

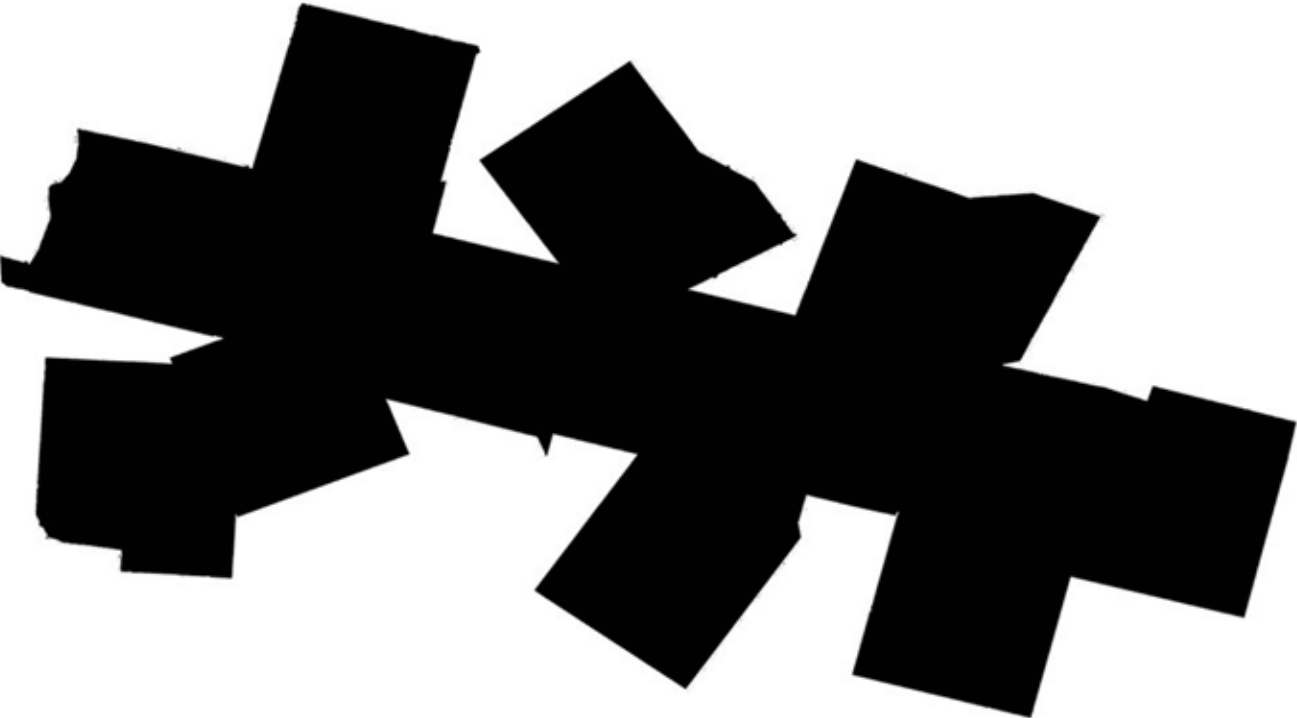
Το τοπίο υπό αυτήν την έννοια ρευστοποιείται, μεταβάλλεται και προσαρμόζεται στις αντιλήψεις, τα βιώματα και την ψυχοσύνθεση του κάθε ατόμου. Προσπερνούμε, ανεβαίνουμε, κατεβαίνουμε, ρεμβάζουμε, σκοντάφτουμε, ξεγινόμεστε και αφουγκραζόμεστε το πνεύμα που αναδύεται από τους εκάστοτε τόπους. Υπό αυτό το πρίσμα, οι αντιλήψεις και οι εντυπώσεις που κάποιος προσκομίζει δημιουργούν το δικό του προσωπικό “κολλάζ”.

“Το σώμα δεν είναι πια ζωσμένο απ’ τους δρόμους που το στρίβουν και το γυρίζουν μπρος πίσω σύμφωνα μ’ έναν ανώνυμο νόμο’ ούτε κατακυριευμένο, παίκτης ή πιόνι, από τη βουή τόσων διαφορών και τη νευρική της κίνησης στους νεοϋορκέζικους δρόμους. Όποιος ανέβει εκεί ψηλά, βγαίνει από τη μάζα που συμπαρασύρει και ανακατεύει μέσα της οποιαδήποτε ταυτότητα δημιουργού ή θεατή. Ίσαρος πάνω από τα νερά αυτά, μπορεί να αγνοήσει τα πανούργα τεχνάσματα του Δαίδαλου σε κινητούς ατέρμονους λαβυρίθους. Η ανύψωση του τον μεταμορφώνει σε ηθονοβλεψία. Τον τοποθετεί σε απόσταση.”

Michel De Certeau(1980)

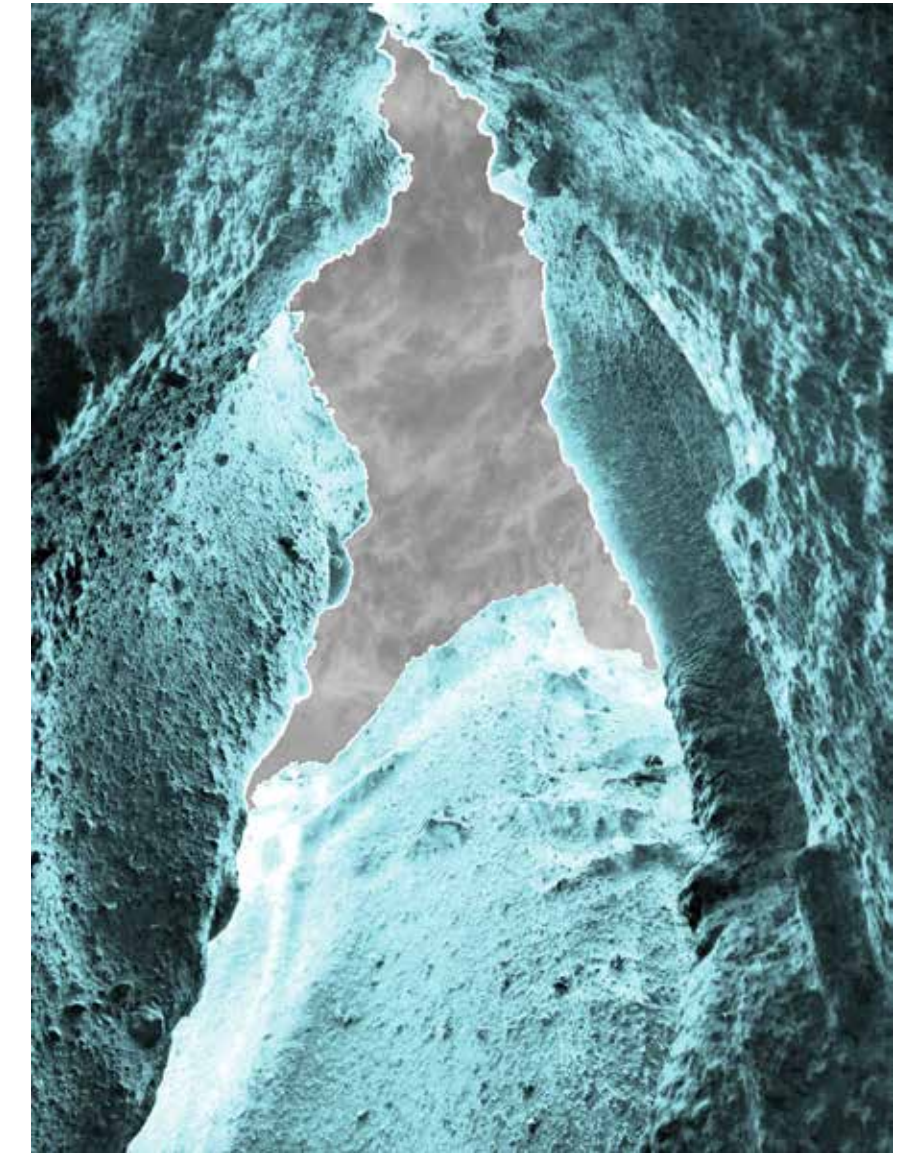

Υστερα από διεξοδική καταγραφή των χαρακτηριστικών της Σαντορίνης και τη βιωματική επαφή με αυτή, κατανοήσαμε και ερμηνεύσαμε το τοπίο και το ιδίωμα της Σαντορίνης ως έναν απρόβλεπτο μετασχηματισμό, μία μήτρα γένεσης και διαδραμάτισης γεγονότων.

Η σημερινή της μορφή, με όλα τα χαρακτηριστικά που περιγράψαμε έχει προκύψει από τις βίαιες εκρήξεις του ηφαιστείου, εμφανίζοντας ακραίους γεωλογικούς μετασχηματισμούς με βυθίσεις, διασπάσεις και γλυπτικές αναμορφώσεις στην δυναμική φόρμα του εδαφούς του νησιού.

Συνεπώς, στον φυσικό τόπο της Σαντορίνης συνεχίζονται οι διεργασίες και πέρα από την επιφάνεια. Το τοπίο συνεχίζει και επιδρά προς τα μέσα, στο αόρατο τοπίο, είτε στη θάλασσα είτε και μέσα στην γη, όσον αφορά τους τα υπόσκαφα τμήματα των οικισμών.

Συνεπώς, η Σαντορίνη χαρακτηρίζεται από **ανεστραμμένες τοπογραφίες**.

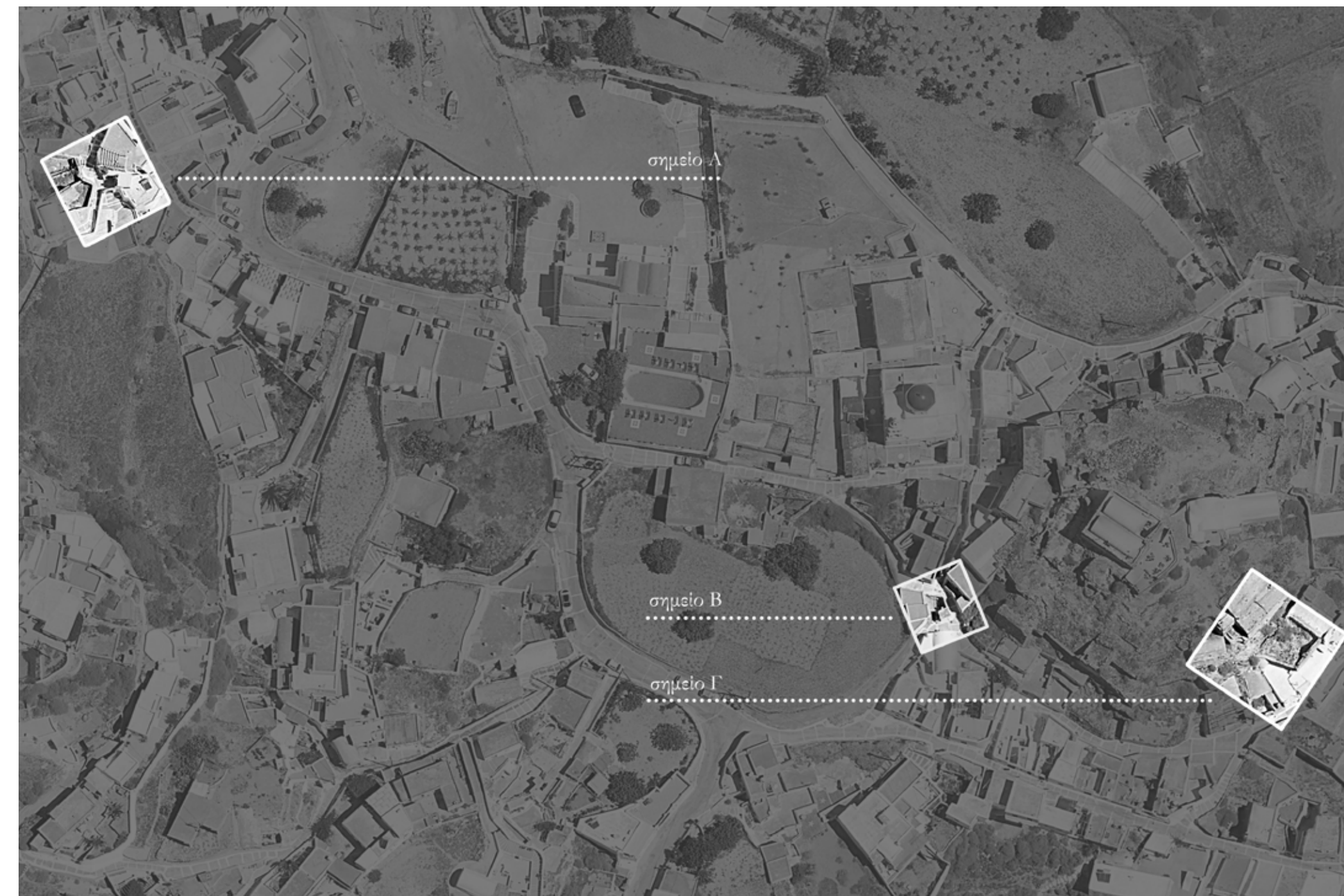
Ανεστραμμένη τοπογραφία ή ανεστραμμένη εκτόνωση, είναι όροι της γεωμορφολογίας και περιγράφουν το γεγονός όταν ένα στοιχείο το οποίο συνήθως είναι χαμηλότερο σε επίπεδο από το περιβάλλον έδαφος, εμφανίζεται αντιθέτως σε ψηλότερο επίπεδο λόγω του σχηματισμού του με υλικά ανθεκτικά στη διάβρωση, όπως η λάβα, οι μεγάλοι βράχοι ή τα ιζήματα. Τα πιο μαλακά στοιχεία του περιβάλλοντος εδάφους είναι πιο εύαλτα στην διάβρωση, με αποτέλεσμα το σημείο με το χαμηλότερο επίπεδο να μετατρέπεται σε έξαρση αντί για βύθιση.

Στη διευρυμένη της εκδοχή, η ανεστραμμένη τοπογραφία ορίζεται ως οποιοδήποτε χαρακτηριστικό στρώμα ύλης, που συνήθως συναντάται σε μία καθορισμένη μορφή, όταν παρουσιάζεται με τα αντίστροφα χαρακτηριστικά. Εναλλακτικά, οτιδήποτε αντιστρέφεται, εναντιώνεται ή παρεκκλίνει από τη συνήθη μορφή και φύση του, δημιουργώντας ένα αντίθετο αποτέλεσμα από το αναμενόμενο, καθιστώντας το άξιο παρατήρησης και περαιτέρω διερεύνησης.

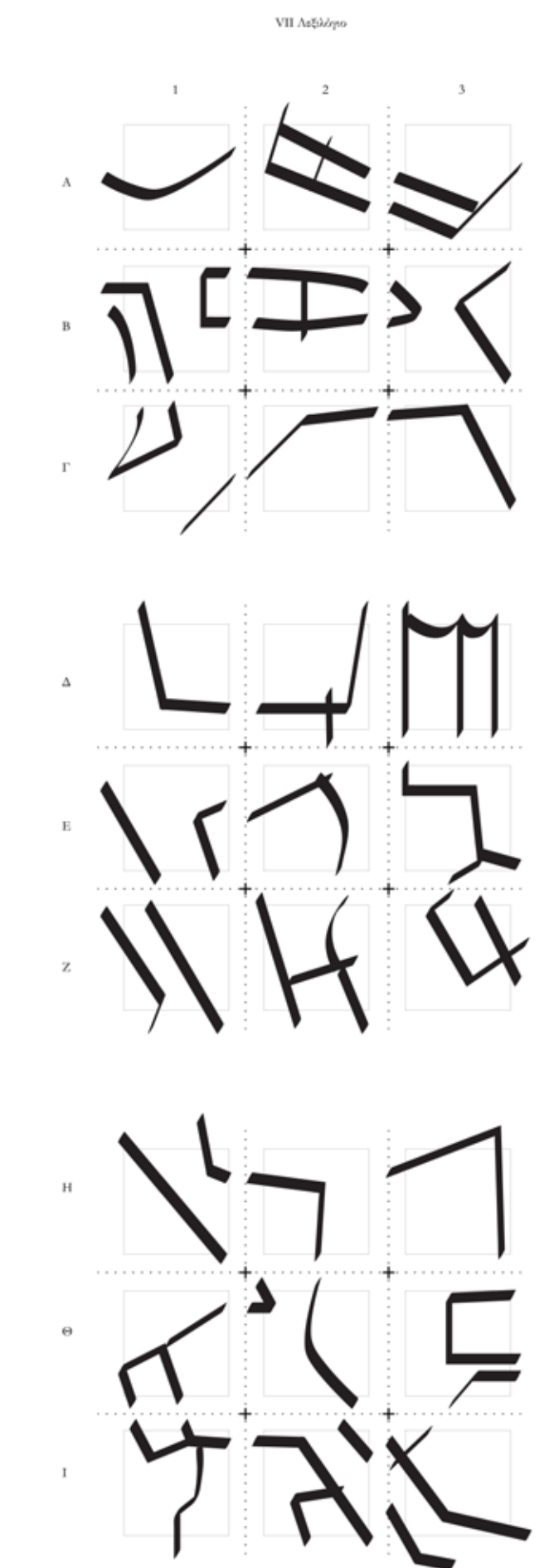
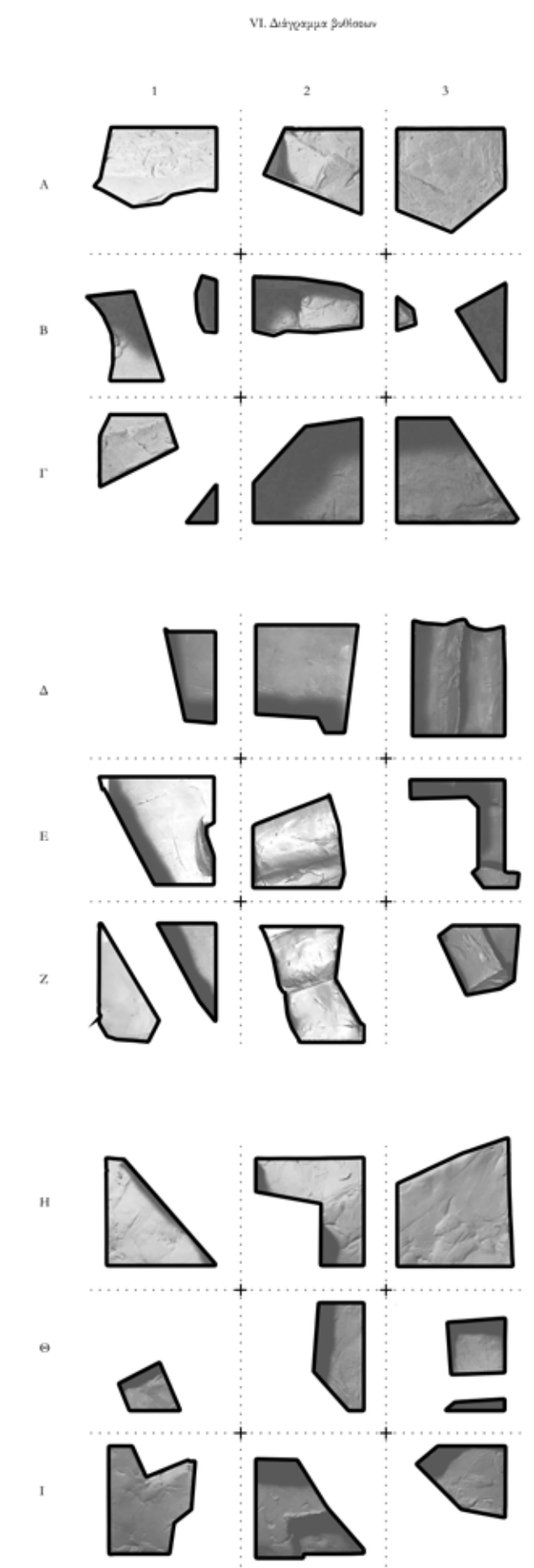
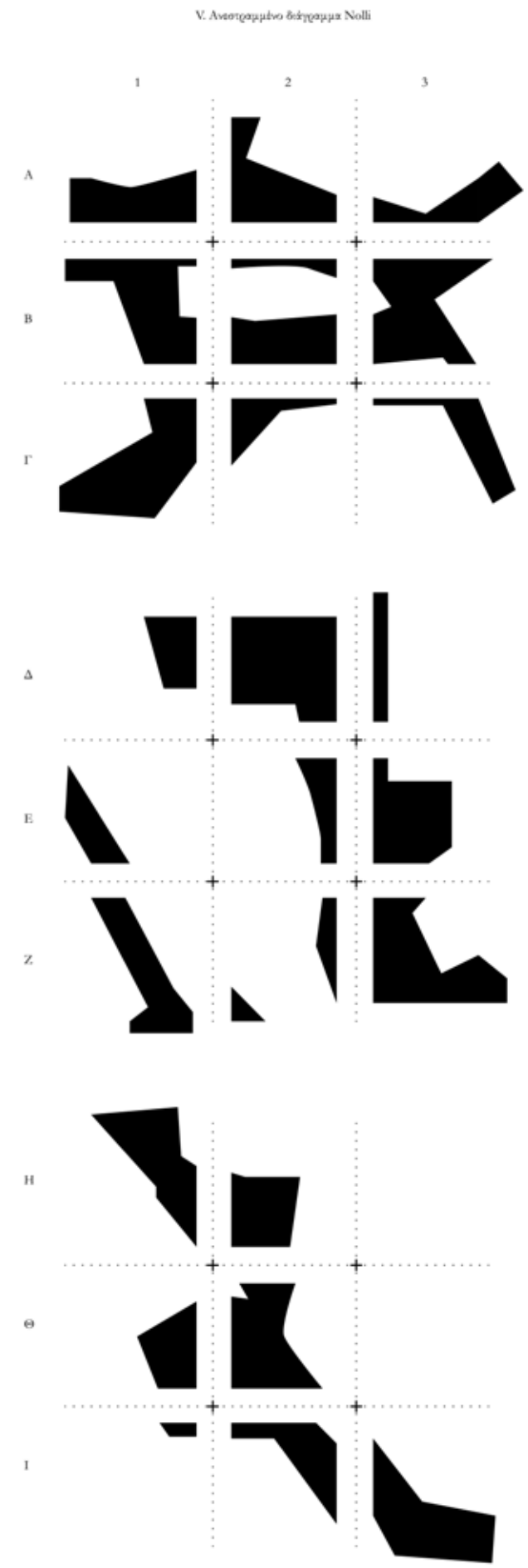
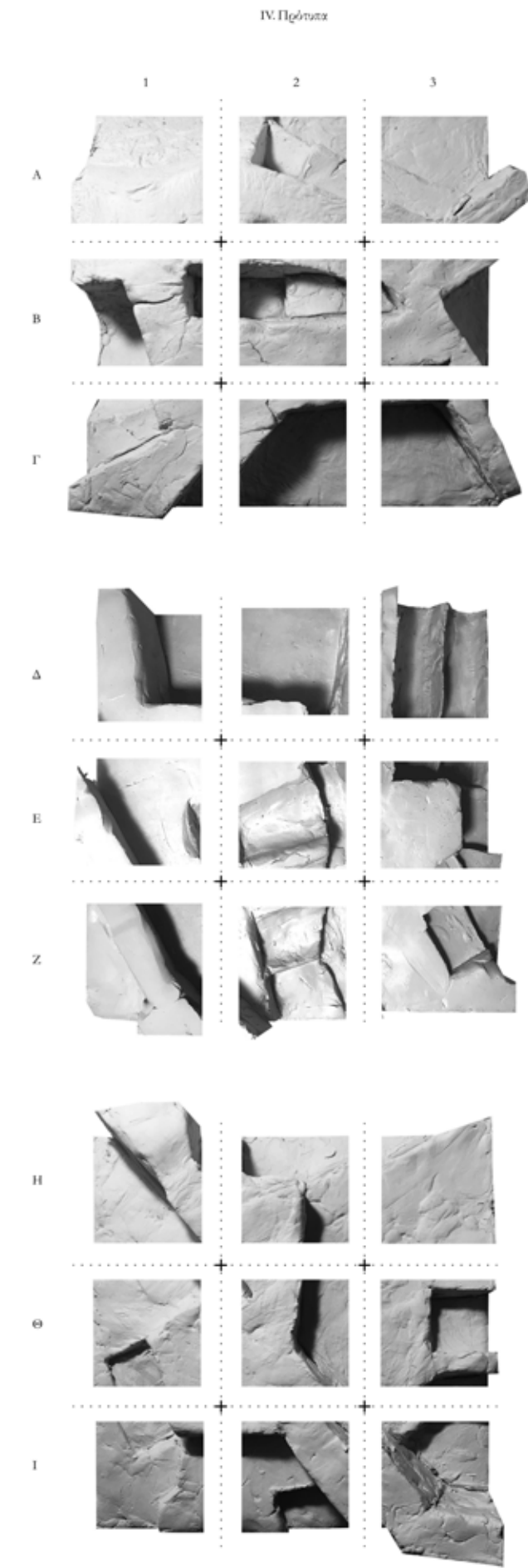
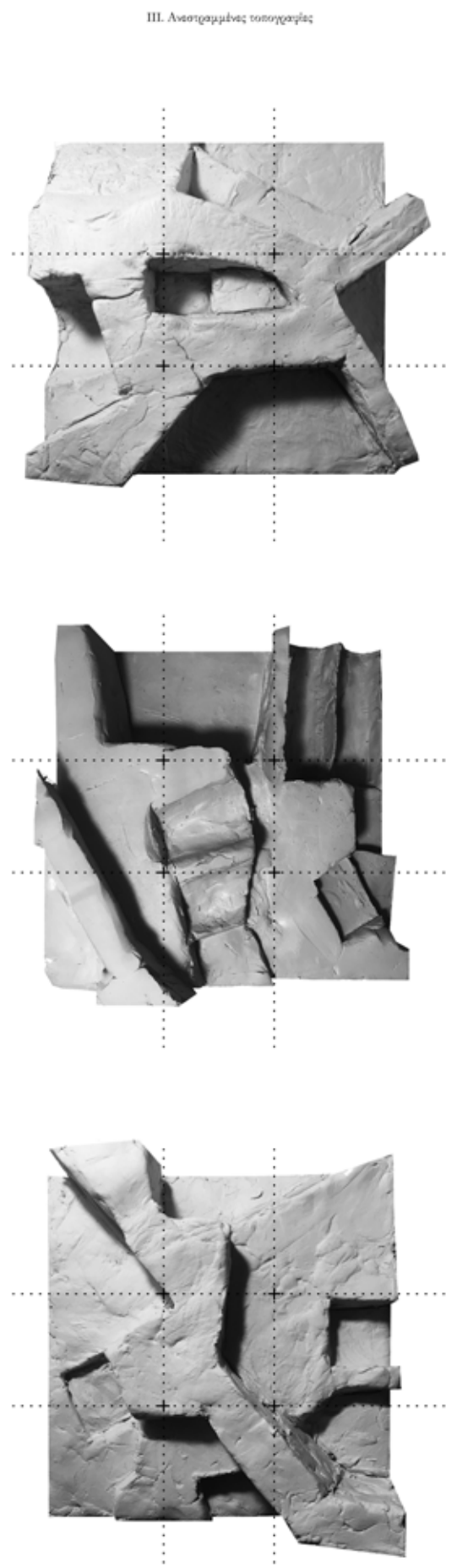
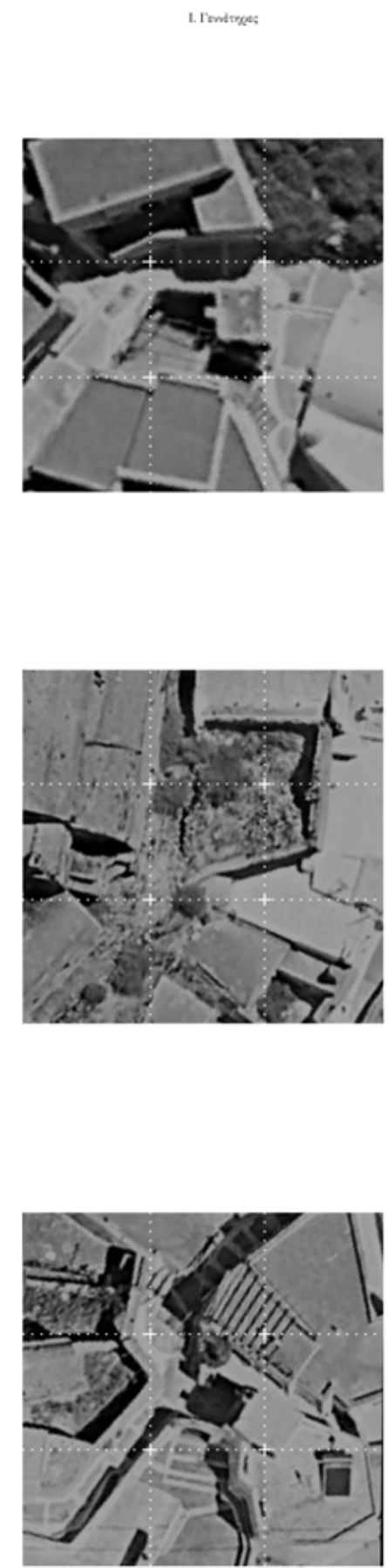
Η μεθοδολογία μας βασίζεται στο φαινόμενο των ανεστραμμένων τοπογραφιών.

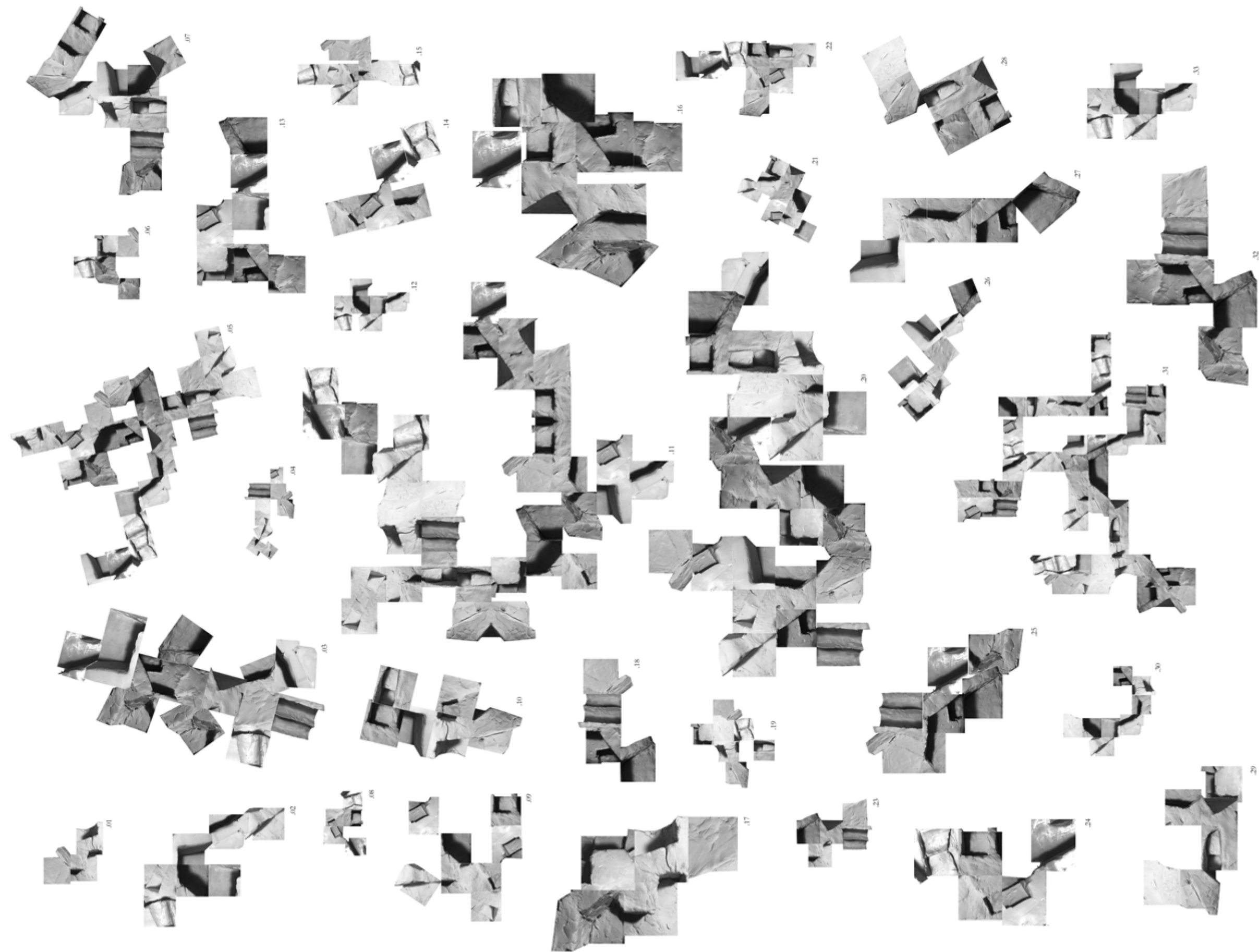
Σκοπός μας είναι η δημιουργία ενός κανόνα μετασχηματισμού. Η γη της σαντορίνης καθορίζει τους οικισμούς και στην συνέχεια ο οικισμός αναπλάθει τη γη βάσει του δικού μας κανόνα μετασχηματισμού ανεστραμμένων τοπογραφιών.

Μεθοδολογικά, η προσέγγιση μας ξεκινάει με την επιλογή σημείων του οικισμού του Ακρωτηρίου, τα οποία εμφανίζουν χαρακτηριστές μορφές και τα οποία βάσει ενστίκτου μας κέντρισαν περισσότερο το ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια της βιωματικής μας επαφής με τον τόπο.

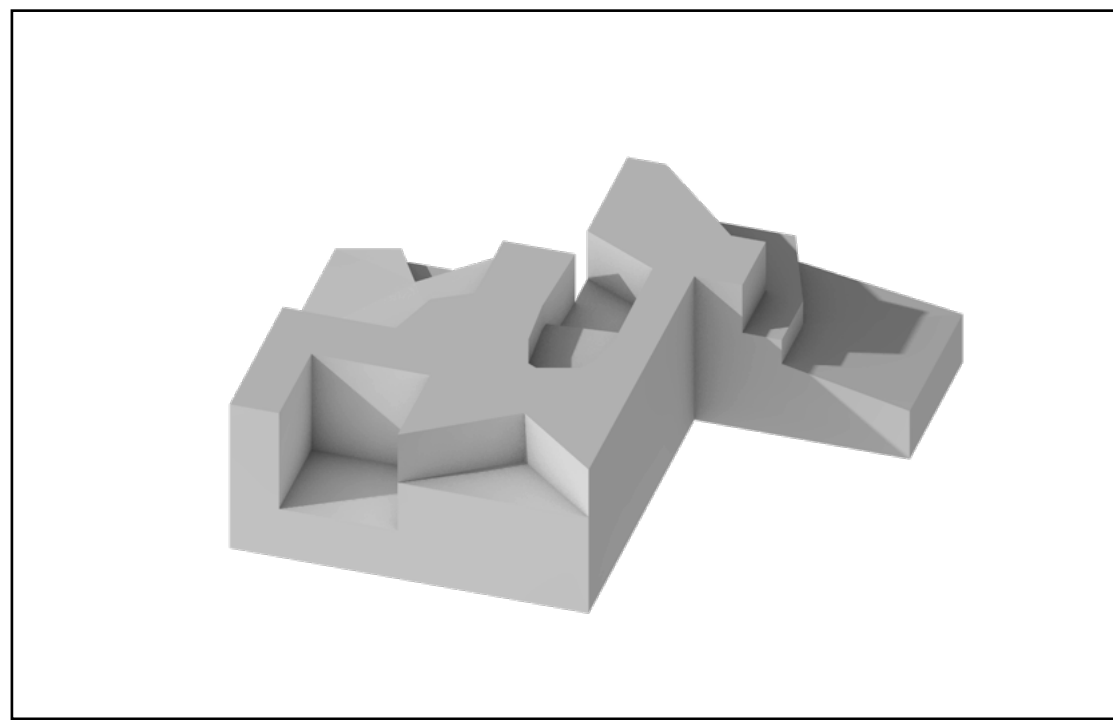
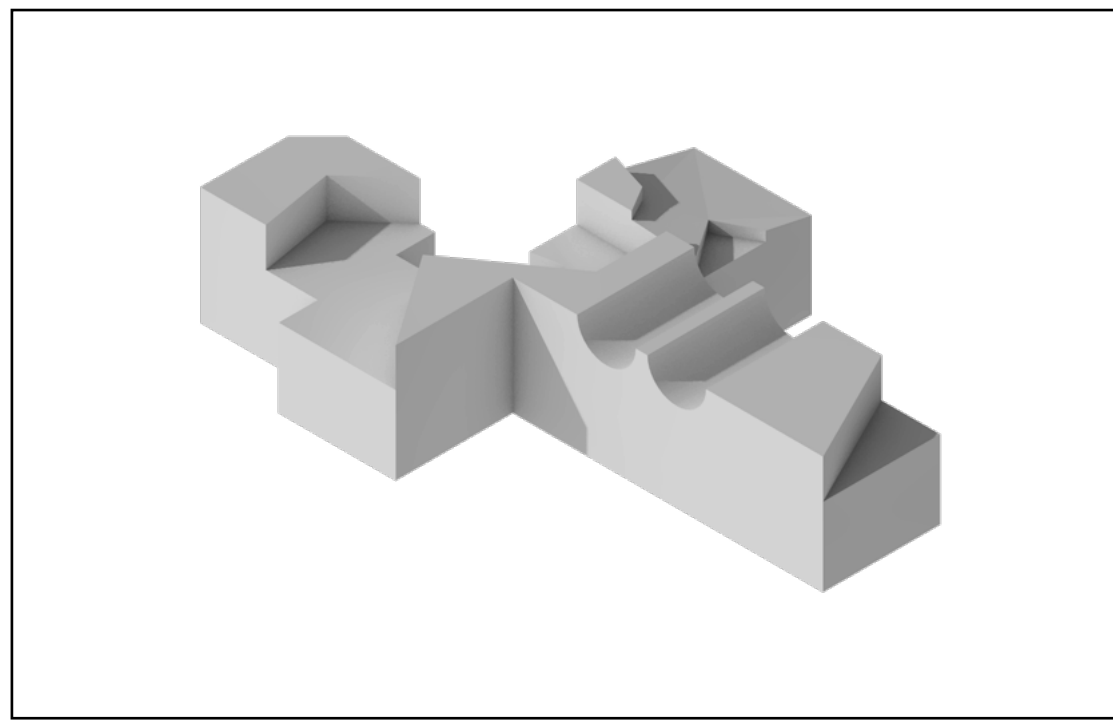
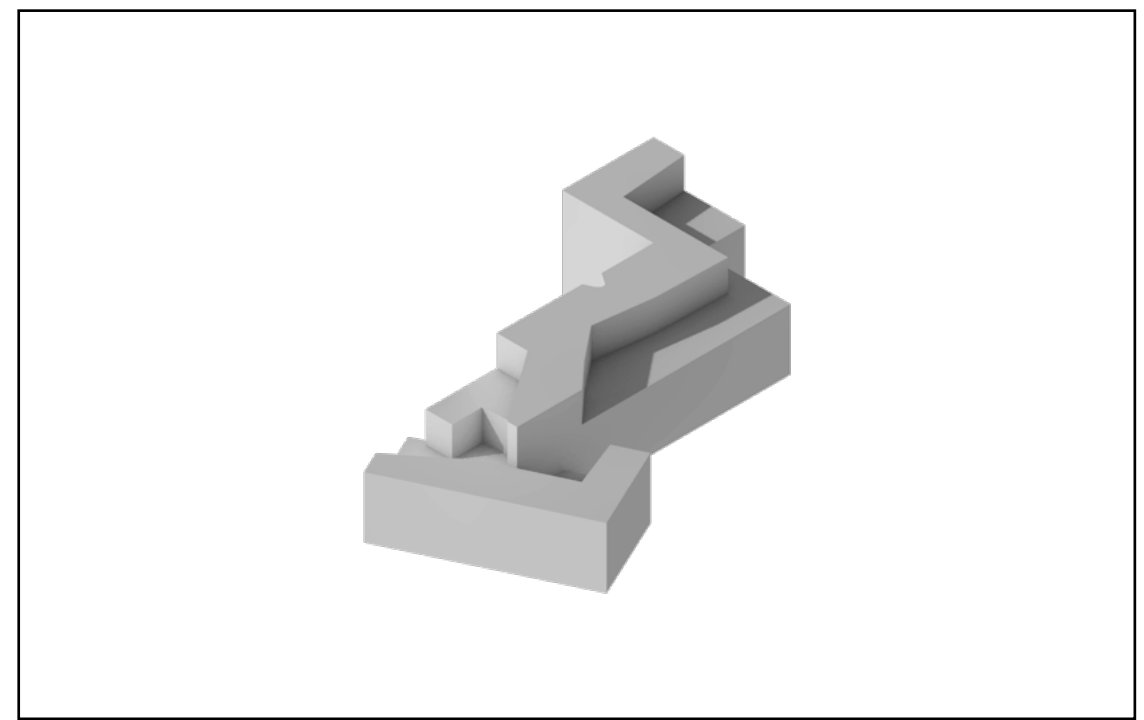
- I. Τα σημεία τα οποία επιλέχθηκαν, αποτελούν τις γενέτρες σχεδιασμού, οι οποίες αποτελούν το έναυσμα για την ανάπτυξη του μεθοδολογικού μας εργαλείου.
  - II. Έπειτα, οι γενέτρες αυτές μεταφράζονται σε προπλάσματα, τα οποία θα αποτελέσουν σχεδιαστικές μας μήτρες.
  - III. Τα προπλάσματα των μητρών, χρησιμοποιούνται ως καλούπι για τα προπλάσματα των ανεστραμμένων τοπογραφιών. Δηλαδή, οι ανεστραμμένες τοπογραφίες αποτελούν τα αρνητικά των μητρών, και κομβικό εργαλείο για την εξέλιξη του μεθοδολογικού μας εργαλείου
  - IV. Βάσει κανάβου, τα προπλάσματα των ανεστραμμένων τοπογραφιών διασπώνται σε επιμέρους πρότυπα σχεδιασμού. Τα πρότυπα χρησιμοποιούνται ως μονάδες σχεδιασμού οι οποίες συνδυάζονται για την γένεση νέων μορφών.
- Τα στοιχεία των προτύπων απομονώνονται σε επιμέρους κατηγορίες στοιχείων, οι οποίες μπορούν να εφαρμοσθούν είτε αυτόνομα, είτε συνδυαστικά ως εργαλεία.
- V. Το ανεστραμμένο διάγραμμα Nollί, εμφανίζει αντιστρόφως τα κενά και τα πλήρη σε σχέση με τις γενέτρες σχεδιασμού.
  - VI. Το διάγραμμα βυθίσεων απομονώνει τις βυθίσεις των προτύπων.
  - VII. Στο λεξιλόγιο οι χαραξίς των προτύπων χρησιμοποιούνται για την διαμόρφωση ενός λεξιλογίου, το οποίο αποτελεί και το πιο βασικό σχεδιαστικό εργαλείο της μεθοδολογίας.

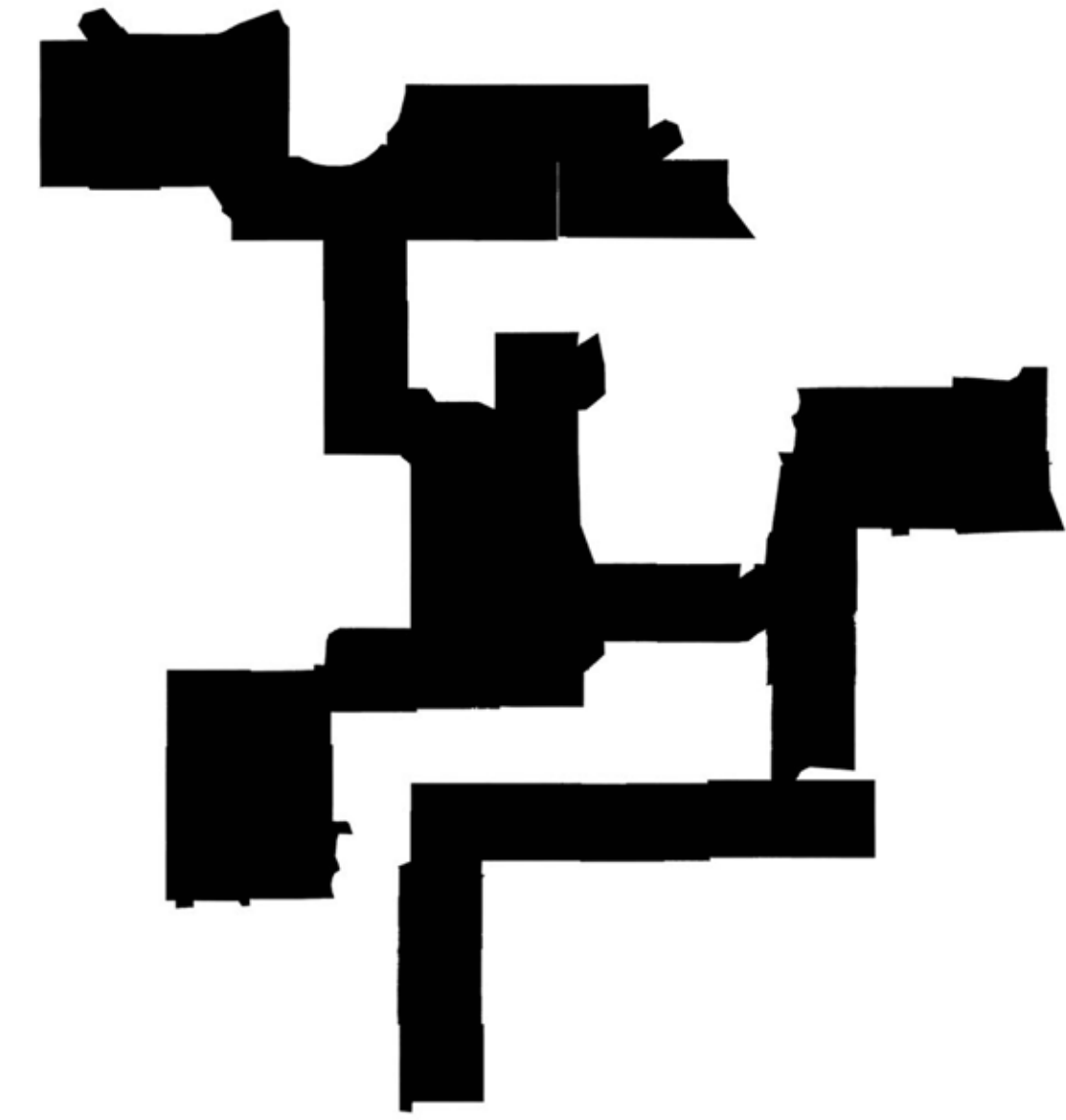

Πριν την εφαρμογή του μεθοδολογικού εργαλείου στα σημεία επιλογής της παρέμβασης μας, προηγήθηκαν οι πειραματισμοί για την δημιουργία ενστικτωδών συνδυασμών προτύπων.

Τρεις επιλεγμένοι συνδυασμοί μεταφράστηκαν και σε προπλάσματα για την μελέτη των χωρικών τους ποιοτήτων.

Παρεμβάσεις

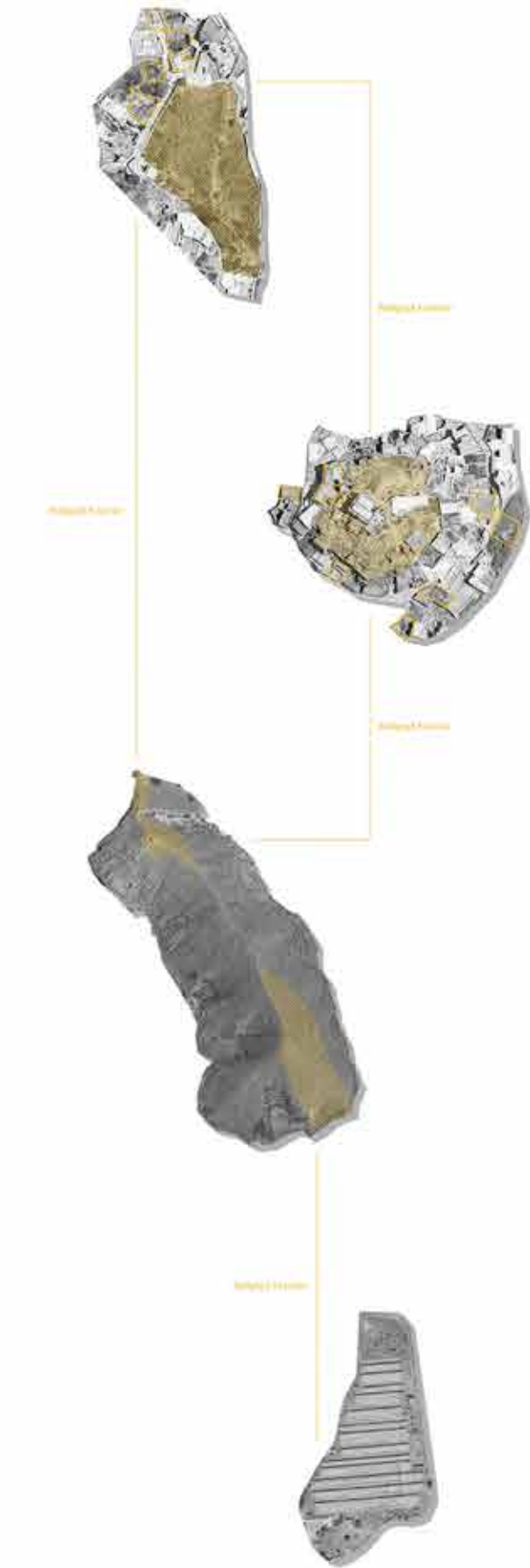
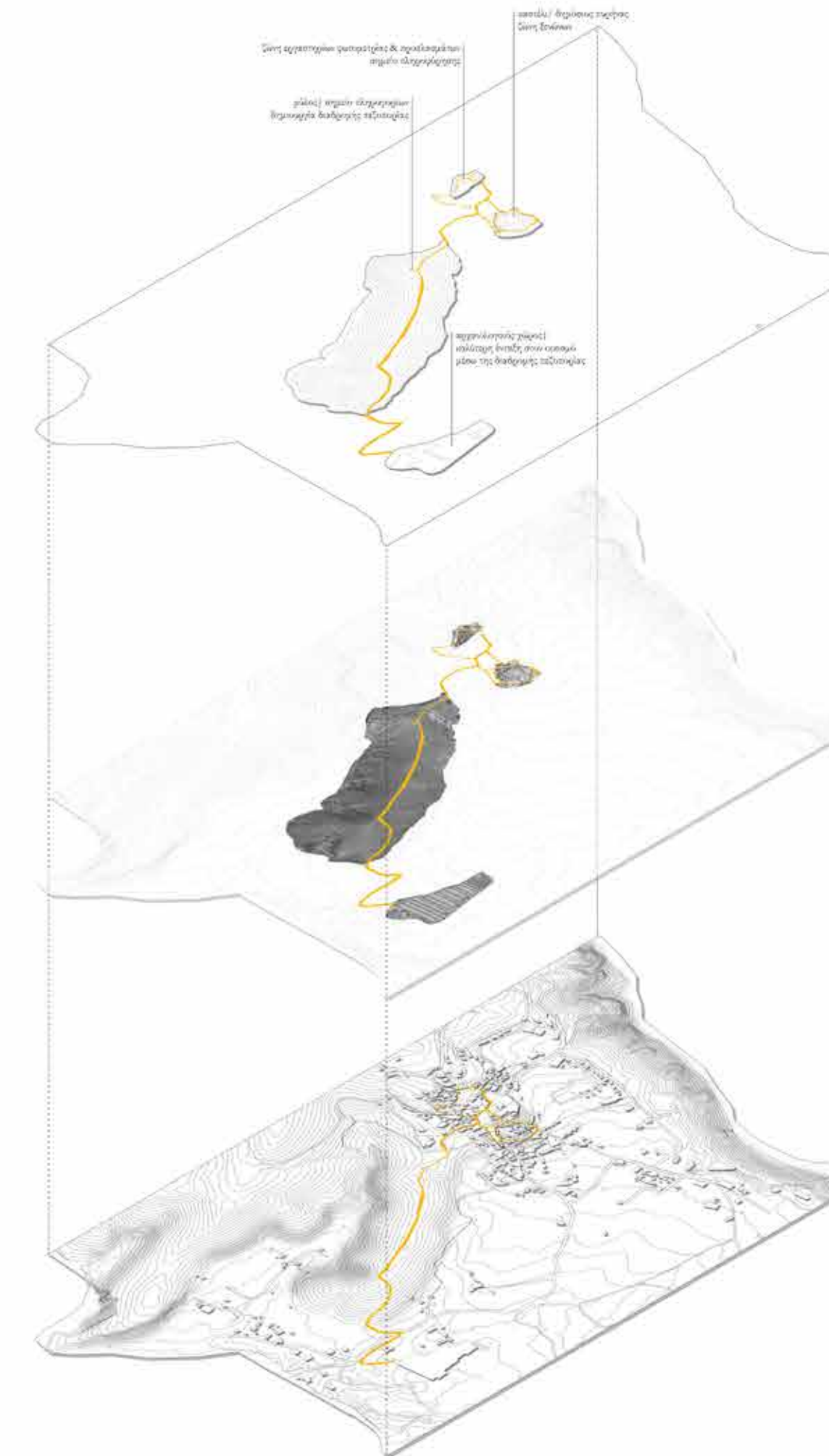
Το μεθοδολογικό μας εργαλείο πρόκειται να εφαρμοσθεί σε επιλεγμένα σημεία ενός δικτύου, το οποίο δημιουργούμε για την **ανάδειξη** και την **σύνδεση των μετασχηματισμών** του οικισμού του Ακρωτηρίου ανά τις ιστορικές περιόδους.

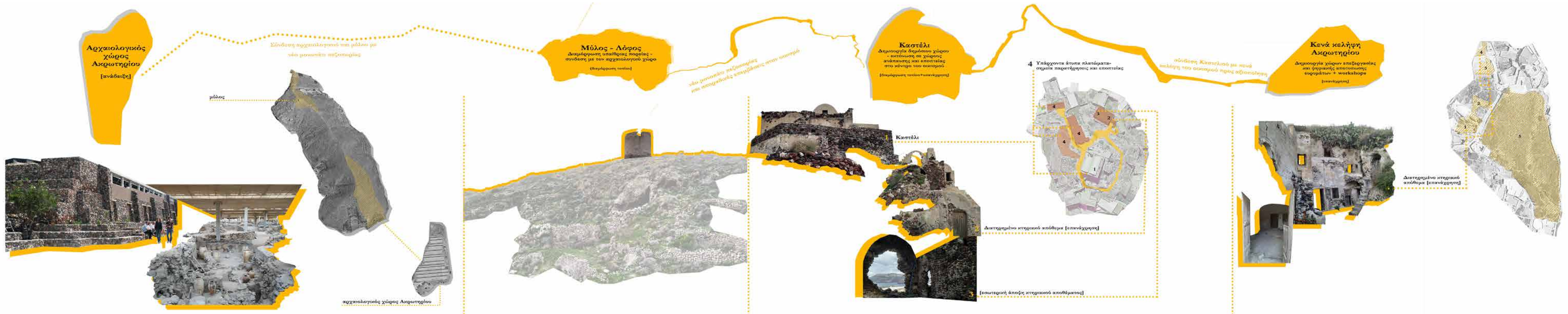
Πιο συγκεκριμένα, επιλέγουμε να συνδέσουμε τρία σημεία: τον **αρχαιολογικό χώρο**, τον **ενετικό οικισμό** (Καστέλι) και τον **σύγχρονο οικισμό**.

Έναυσμα για την δημιουργία αυτού του δικτύου αποτέλεσε η εντύπωση που μας προκάλεσε ο **λόφος του Καστελιού**, συνδυαστικά με την έλλειψη ενός δημόσιου πυρήνα συνάθροισης στον οικισμό του Ακρωτηρίου. Έτσι, επιλέξαμε να επαναφέρουμε την **κεντρικότητα** στο Καστέλι, διαμορφώνοντας έναν δημόσιο χώρο - «πλατεία» ως σημείο συνάντησης, ενεργοποιώντας τα υπάρχοντα άτυπα πλατώματα. Συνεπώς, δημιουργείται ένας **τύπος ανάπαυσης και εποπτείας**, ο οποίος έρχεται να προσδώσει και πάλι βαρύτητα στο παλιό κέντρο του οικισμού.

Παράλληλα, η ανάγκη **ανάδειξης** και καλύτερης **σύνδεσης** του **αρχαιολογικού χώρου** του προϊστορικού οικισμού με τον τωρινό οικισμό ήταν αρκετά εμφανής. Το πρόβλημα αυτό επιλύεται δημιουργώντας μια νέα **διαδρομή πεζοπορίας** πάνω στην **ράχη του λόφου** που παρεμβάλεται στο ενδιάμεσο των δύο περιοχών. Η διαδρομή αυτή θα διοχετεύει με έναν ενδιαφέρον και φυσικό τρόπο του επισκέπτες του Ακρωτηρίου στον αρχαιολογικό χώρο, αλλά και το αντίστροφο.

Τέλος, θελήσαμε να δώσουμε στο Ακρωτήρι μια νέα χρήση, η οποία να ενισχύει και να διευκολύνει την δράση του αρχαιολογικού, μετατρέποντας ταυτόχρονα το Ακρωτήρι σε σημείο ενδιαφέροντος για την επιστημονική κοινότητα. Επαναχρησιμοποιούμε επιλεγμένα κενά κελύφη για την δημιουργία εργαστηρίων φωτομετρικής αποτύπωσης ευρυμάτων και δημιουργίας αντιγράφων με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών επεξεργασίας της γης (3d print). Σε ένα πιο ευρύ επίπεδο, τα εργαστήρια μπορούν να επισκεφθούν επιστημονικές ή και καλλιτεχνικές ομάδες για την παραγωγή νέων αντικειμένων και καλλιτεχνημάτων με την χρήση της γης ως πρώτη ύλη. Σε σχέση με αυτή τη χρήση επιλέγεται ένα οικόπεδο στο κέντρο του σύγχρονου οικισμού και σε κομβικό σημείο σε σχέση με τα εργαστήρια για την δημιουργία ενός κέντρου ενημέρωσης αναφορικά με την χρήση, σε μορφή ενεργής δημόσιας ζώνης.

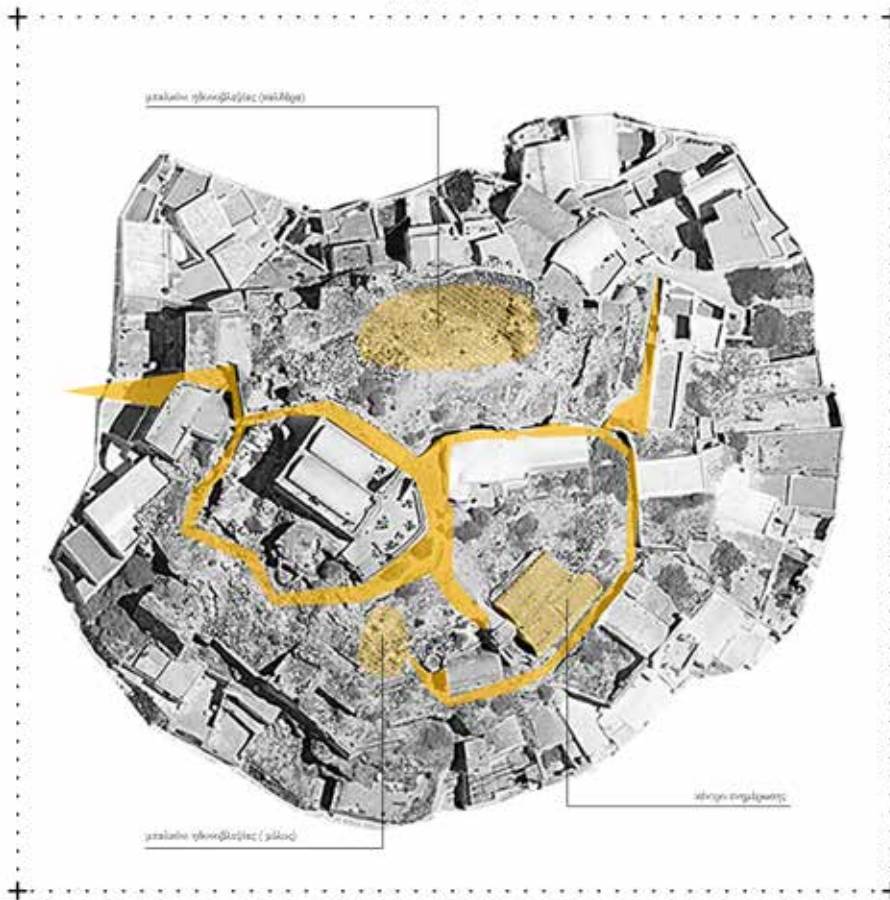

Αναστημιμένες Τοιογραφίες στον Θησαυρό τοιο

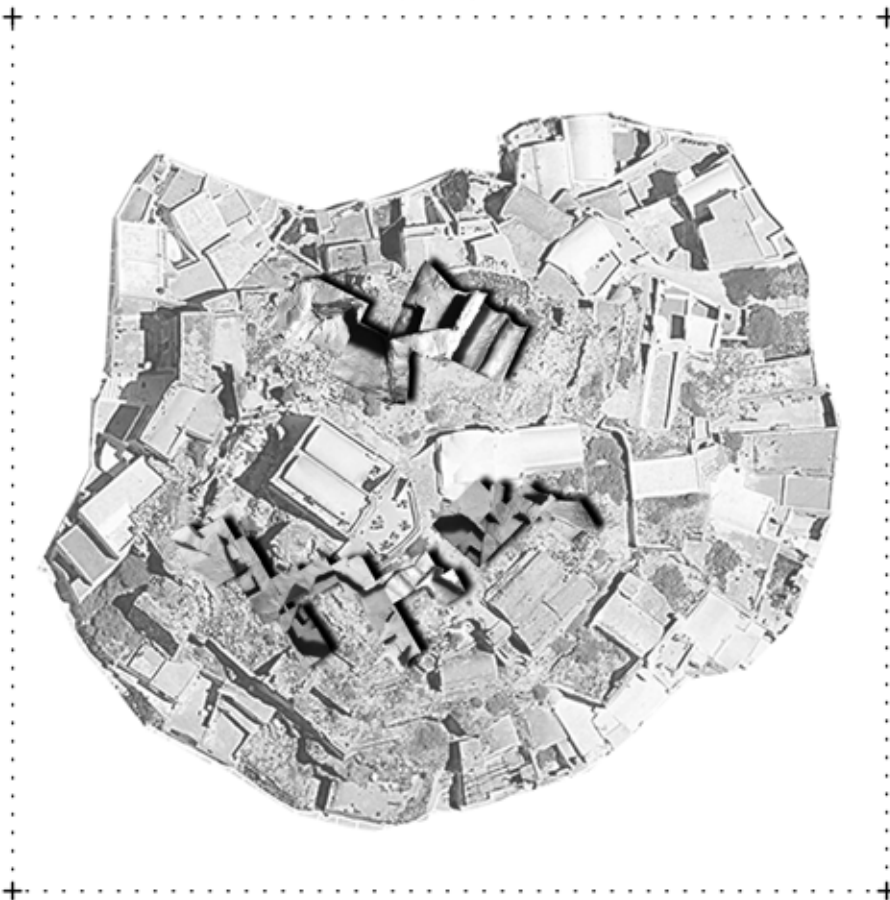
Αναστημιμένες Τοιογραφίες στον Θησαυρό τοιο

Καστέλι

Διάγραμμα προτίσεων

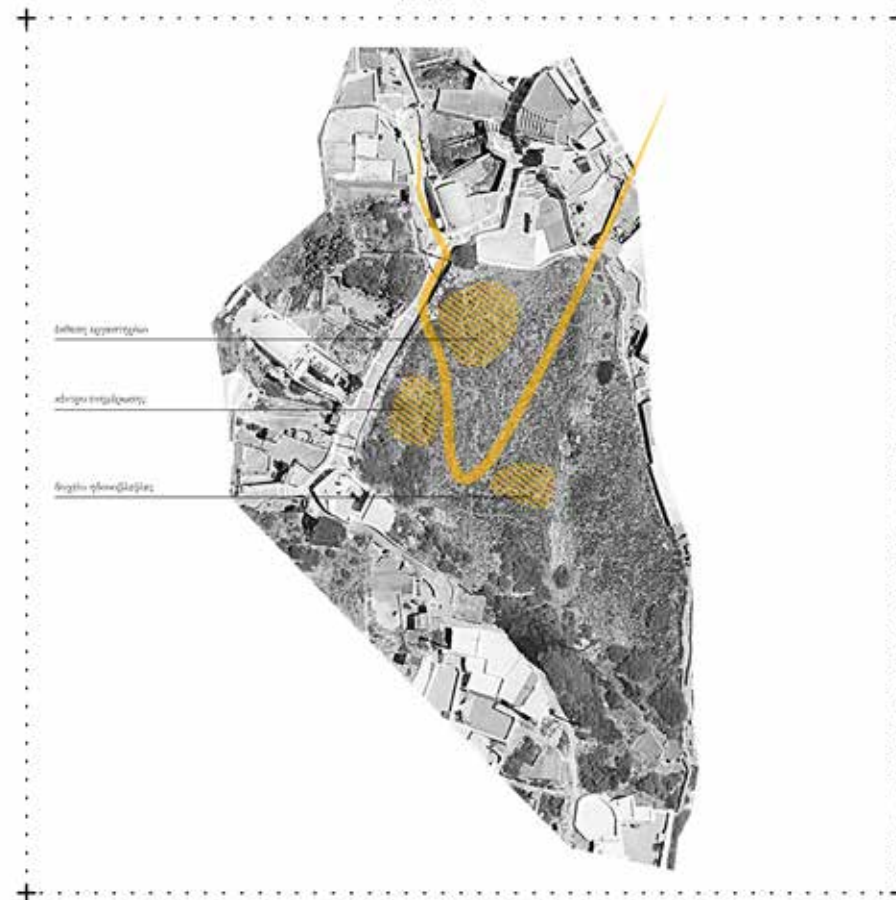

Διάγραμμα σχετύπων

Κέντρο Πληροφόρησης

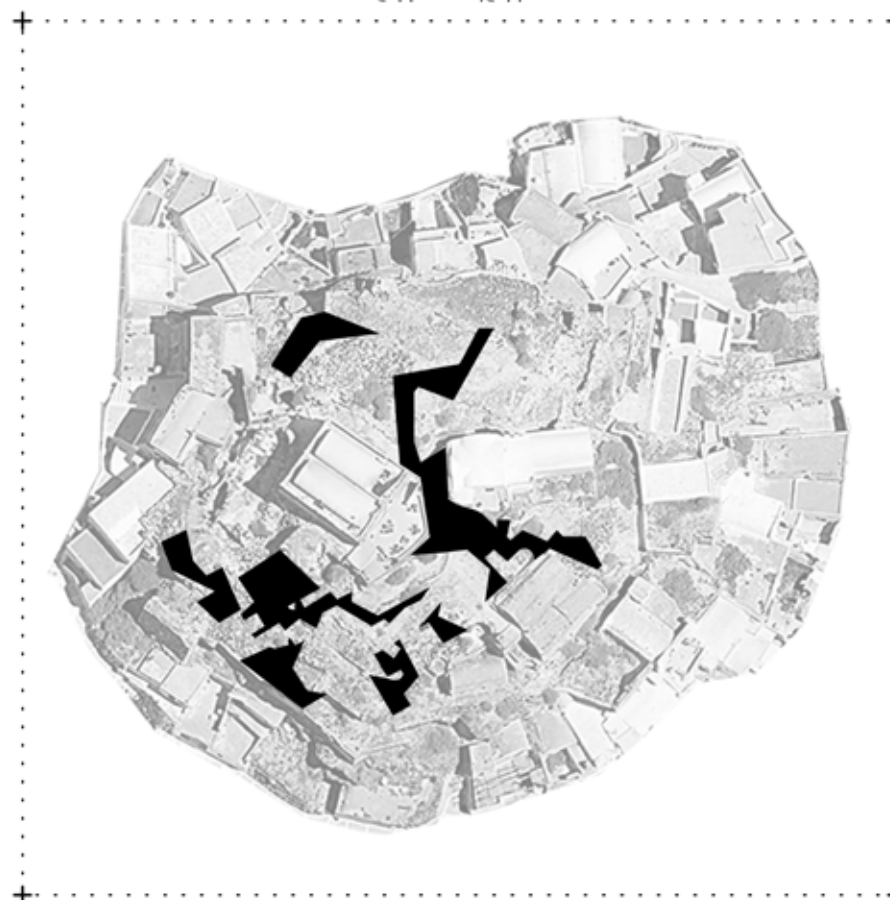
Διάγραμμα προτίσεων

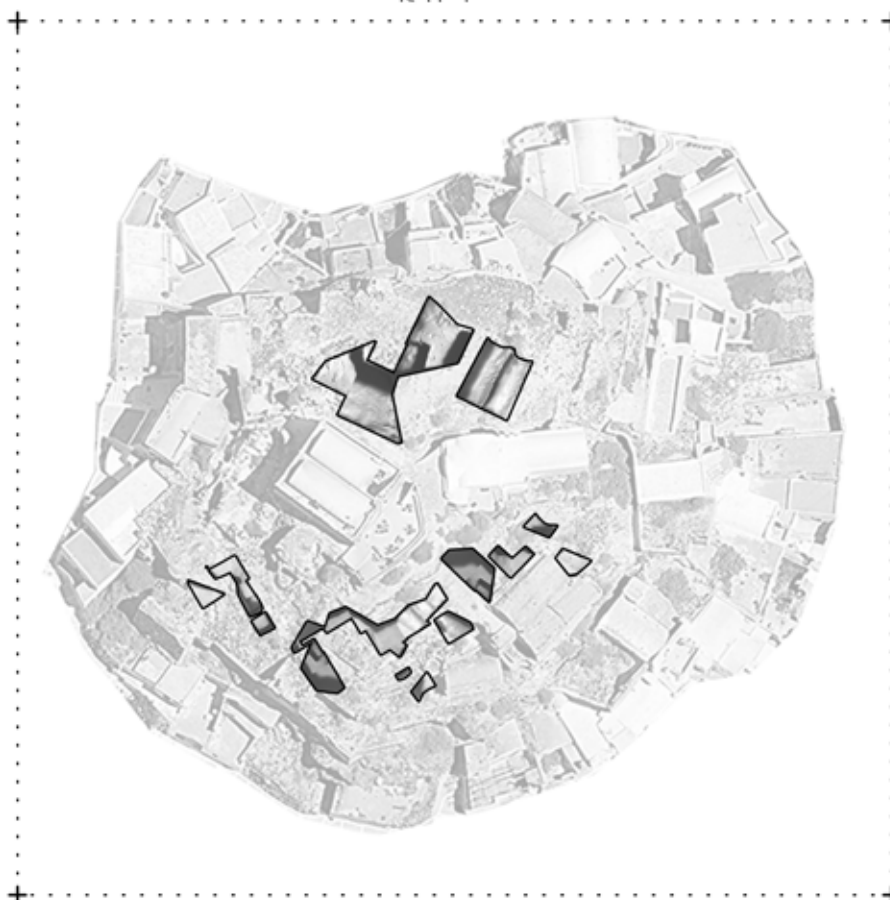
Διάγραμμα σχετύπων

Ανεστραμμένο διάγραμμα Noll

Διάγραμμα βύθισης

Λεξιλόγιο

Ανεστραμμένο διάγραμμα Noll

Διάγραμμα βύθισης

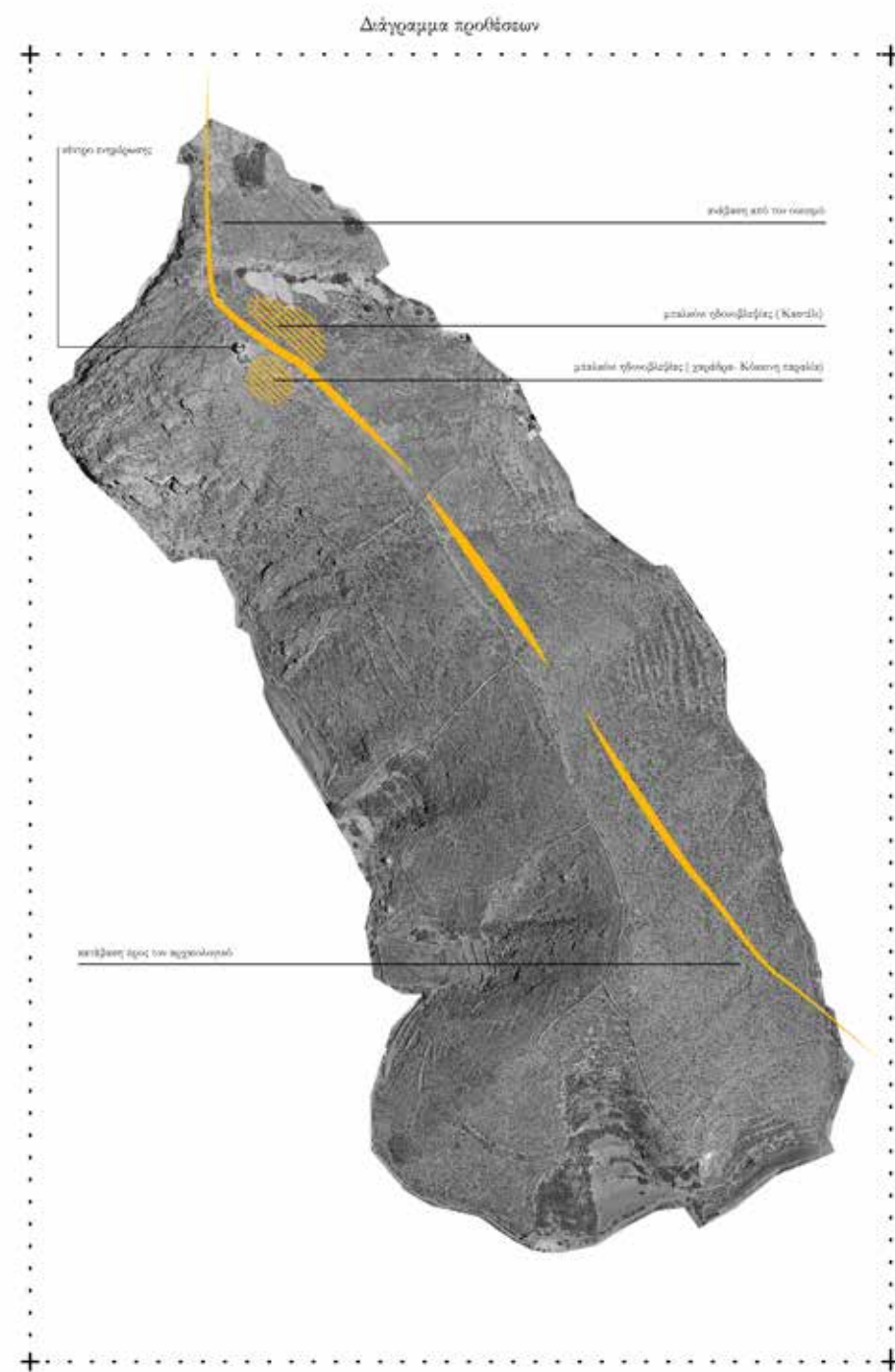

Λεξιλόγιο

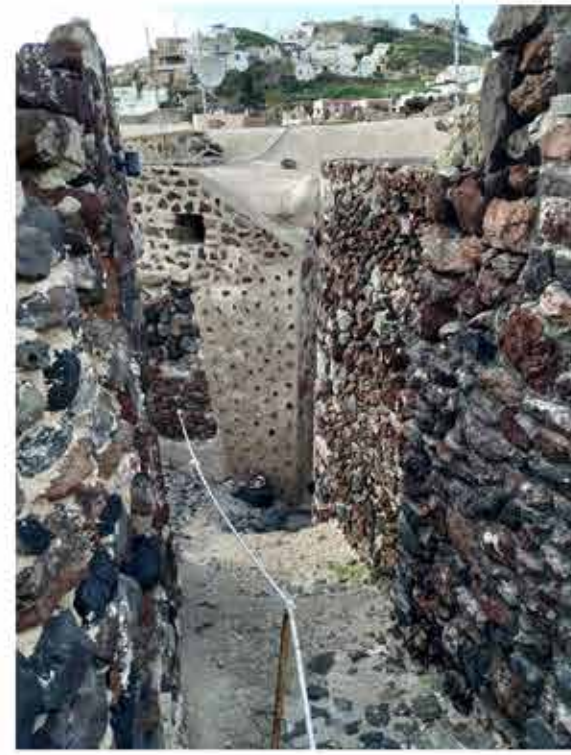

Πεζοπορική Διαδρομή

III.A. Καστέλι

φωτογραφικό υλικό απο το Καστέλι

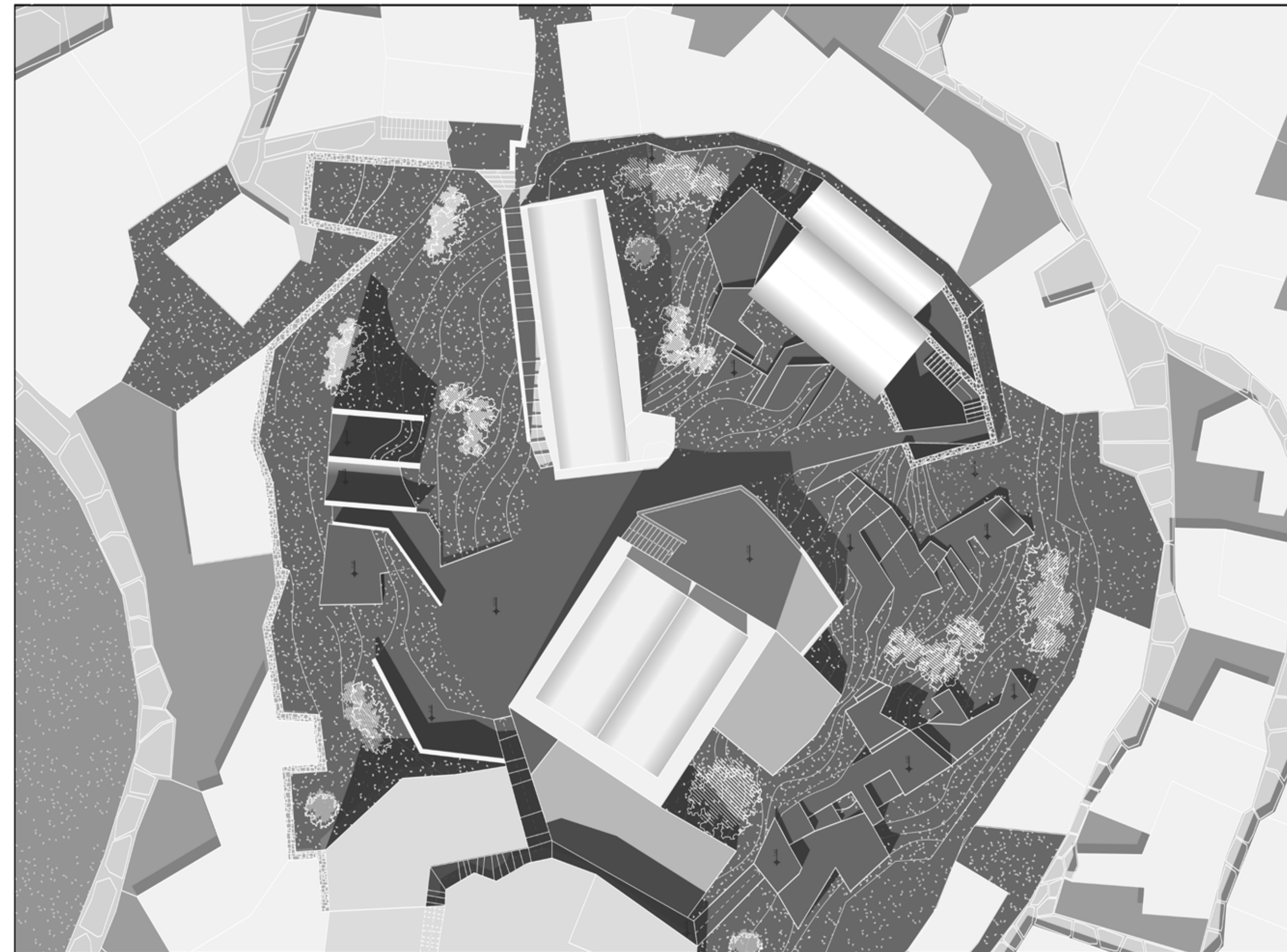
Περιγραφή παρέμβασης

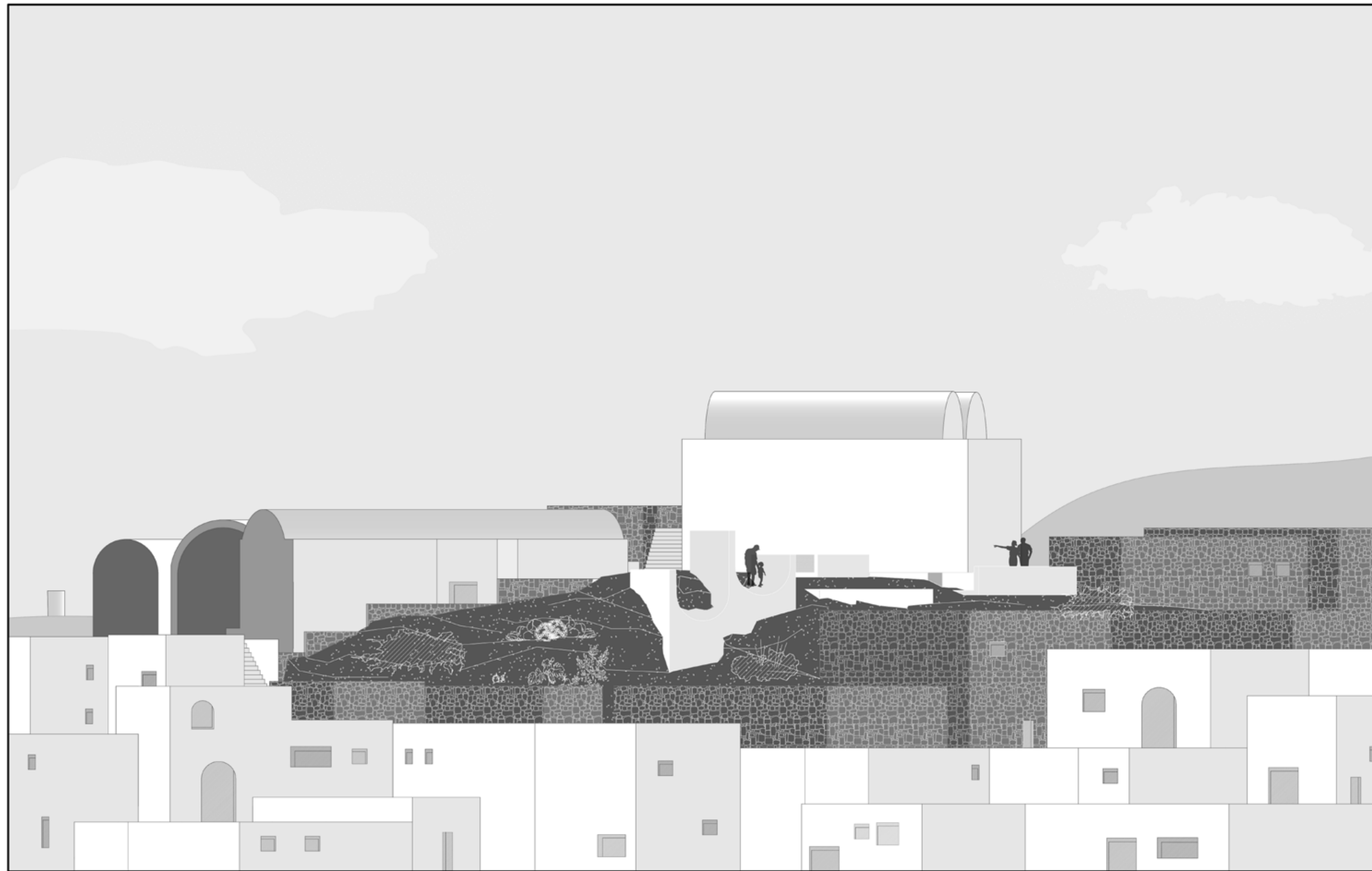
Ο λόφος του Καστελιού αποτελεί το πιο κεντρικό σημείο του οικισμού του Ακρωτηρίου καθώς εποπτεύει και εποπτεύεται από παντού στον οικισμό. Έχοντας την απρόσκοπτη θέα που έχει το σημείο προς όλο το νησί σαν βασικό στοιχείο της σύνθεσης, δημιουργήθηκε ένα σύμπλεγμα χώρων με βάση το λεξιλόγιο των αντίστροφων τοπογραφιών, το οποίο καμουφλάρεται στο υπάρχον τοπίο. Βασική πρόθεση αποτελεί η δημιουργία χώρων στάσης και σημείων θέασης σε διαφορετικές θέσεις πάνω στο λόφο, αναμειγμένων στην υπάρχουσα κτισμένη κατάσταση του λόφου, με σκοπό την καλύτερη εμπειρία του χώρου, αλλά και την θέαση των πολλαπλών σημείων ενδιαφέροντος του νησιού. Επομένως, πλατώματα, τοιχία, σκαλοπάτια και καθίσματα αναμειγνύονται και συνδέονται, δημιουργώντας ένα σύστημα που αναδεικνύει το πνεύμα του τόπου και τον χαρακτήρα του λόφου.

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

Ανάπλαση λόφου Καστελιού
ΚΑΤΟΨΗ

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

Ανάπλαση λόφου Καστελιού

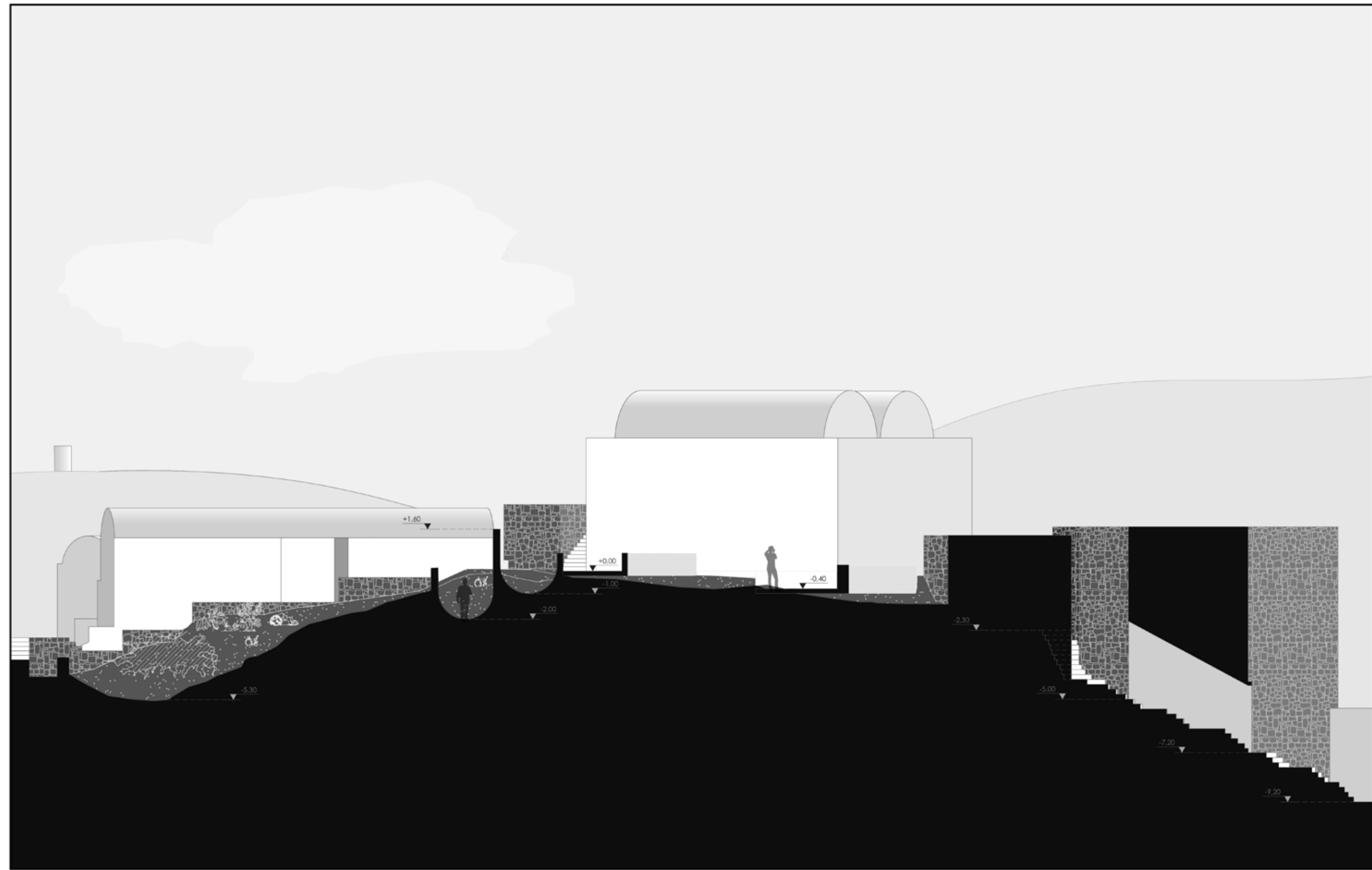
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

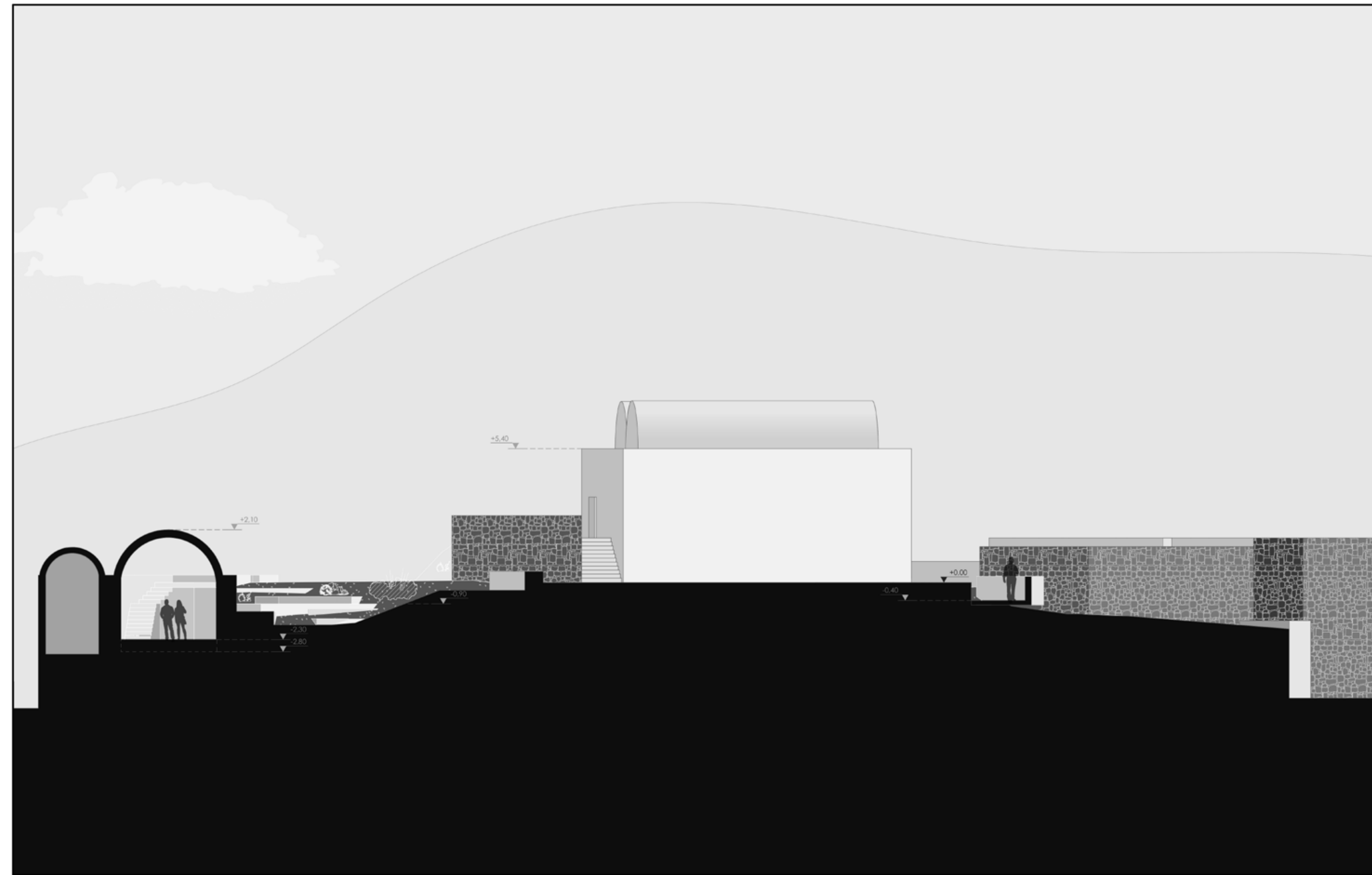
Ανάπλαση λόφου Καστελιού

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

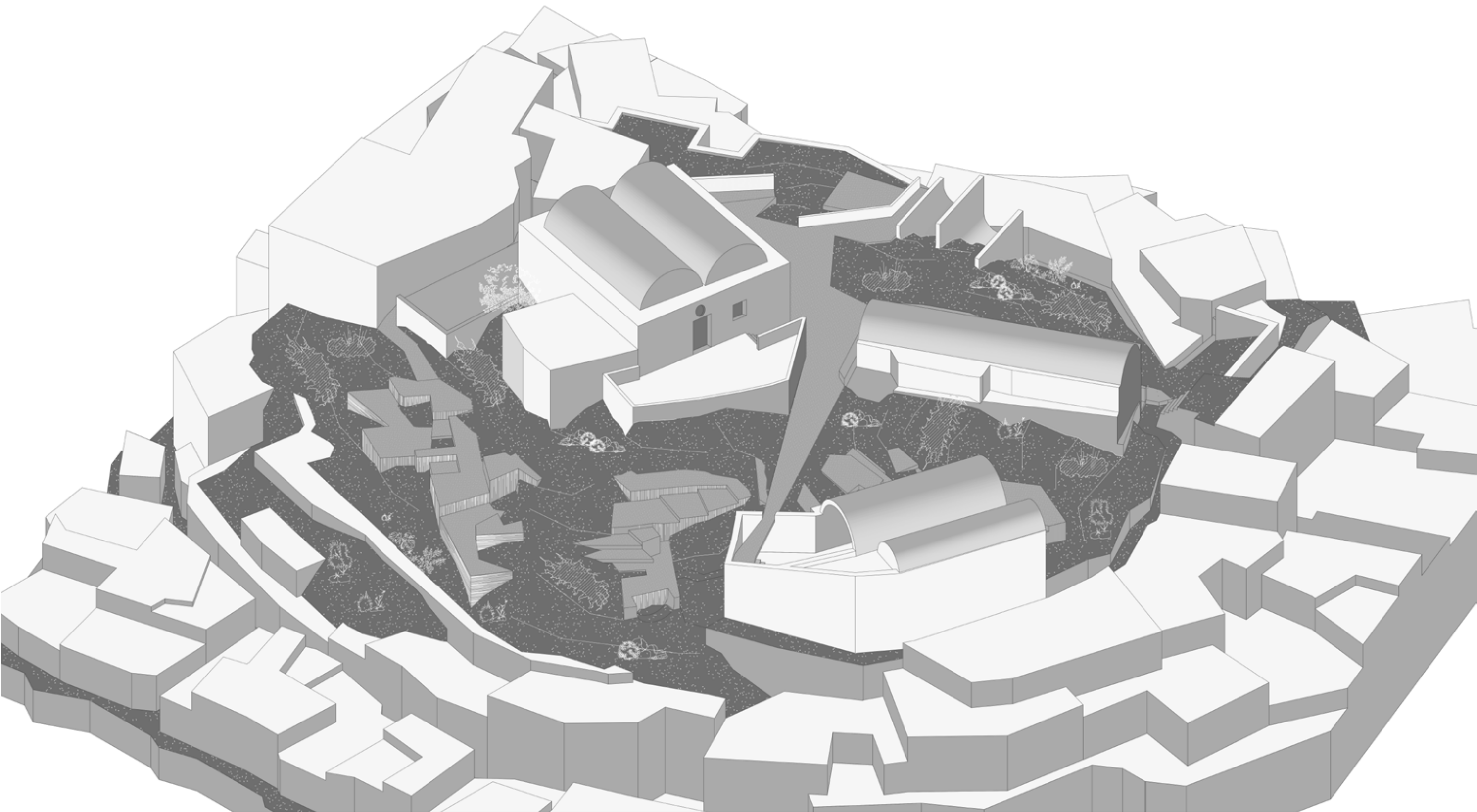
ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

Ανάπλαση λόφου Καστελιού
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΟΤΟΜΗ

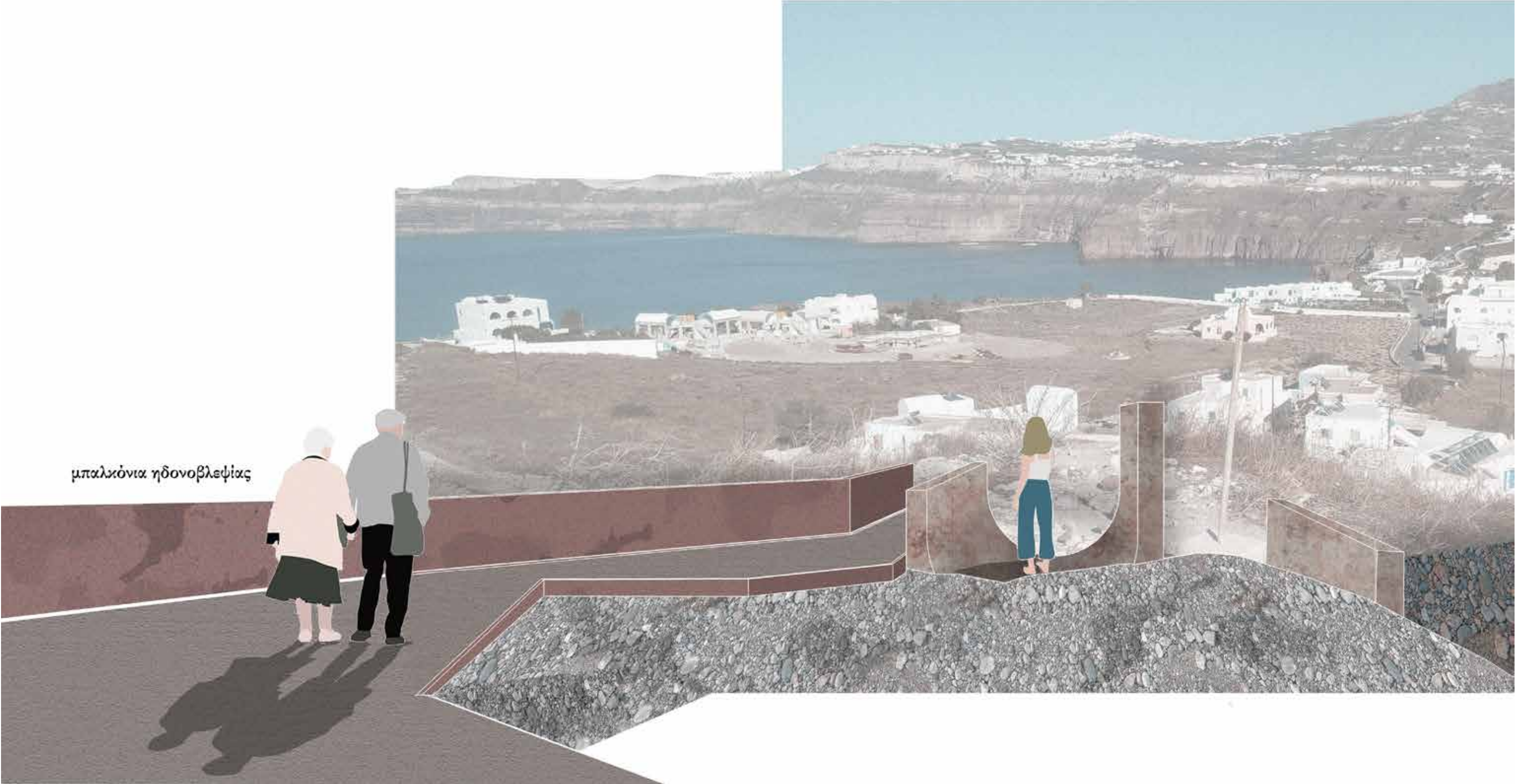
ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

Ανάπλαση λόφου Καστελιού
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΟΤΟΜΗ

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

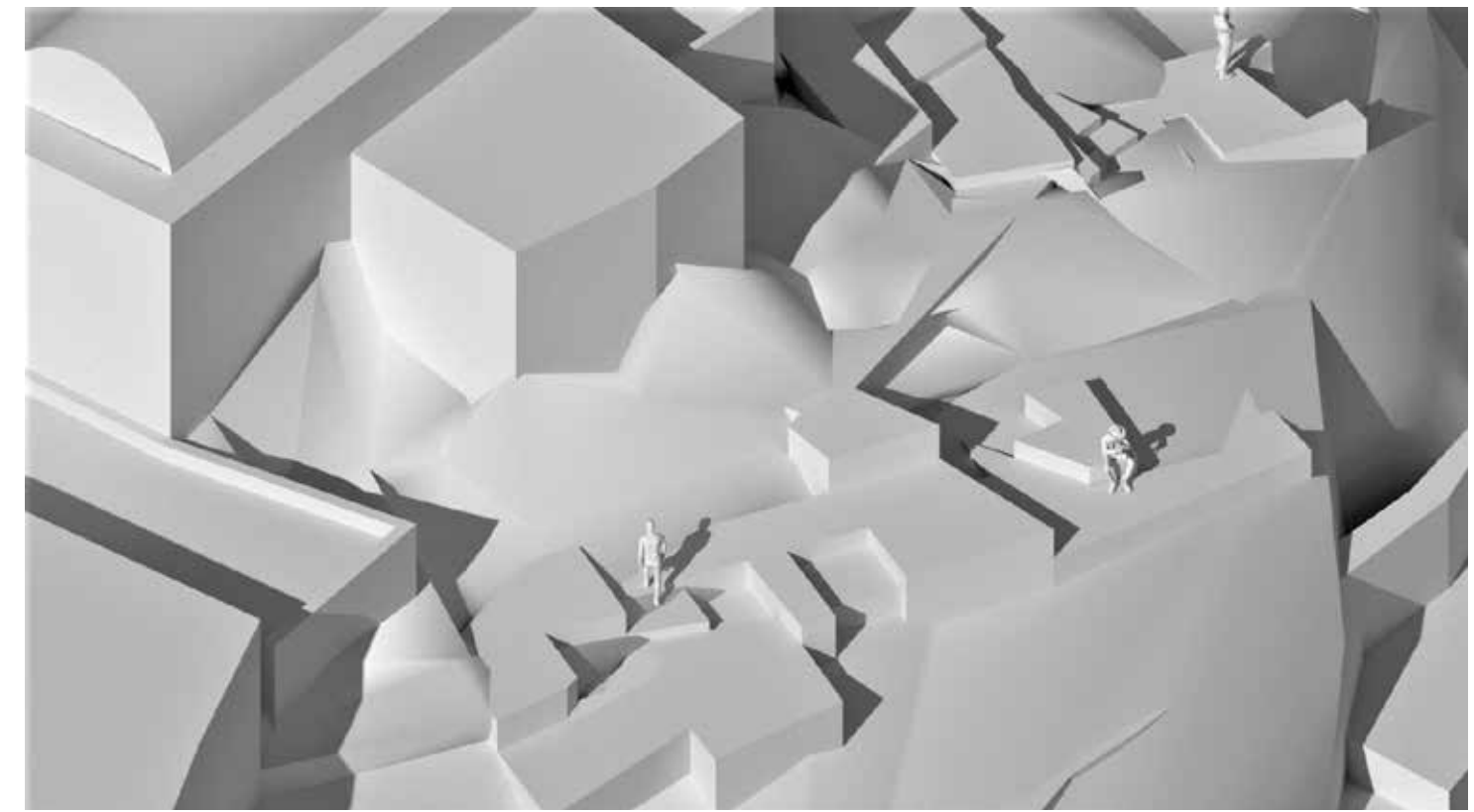
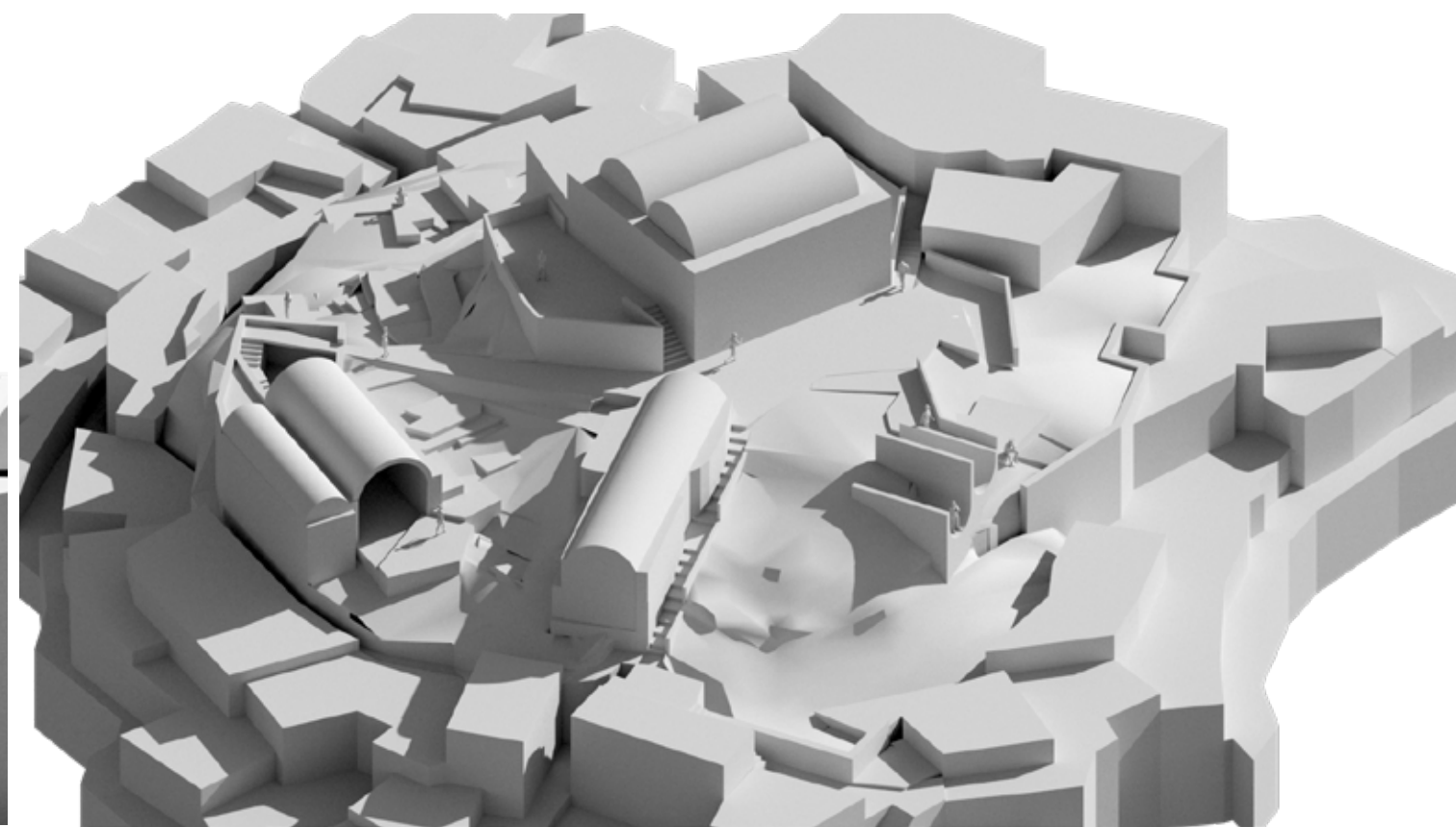
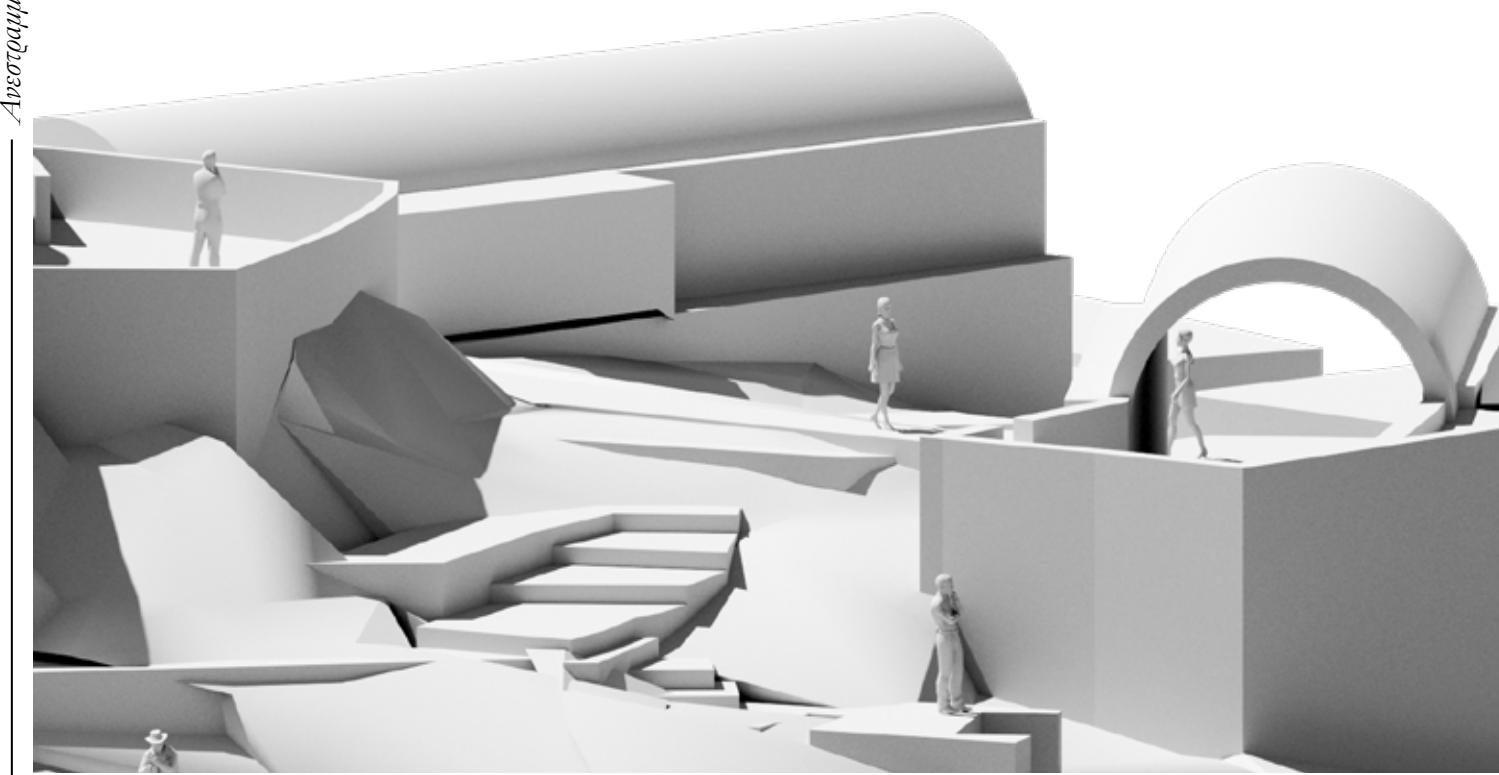
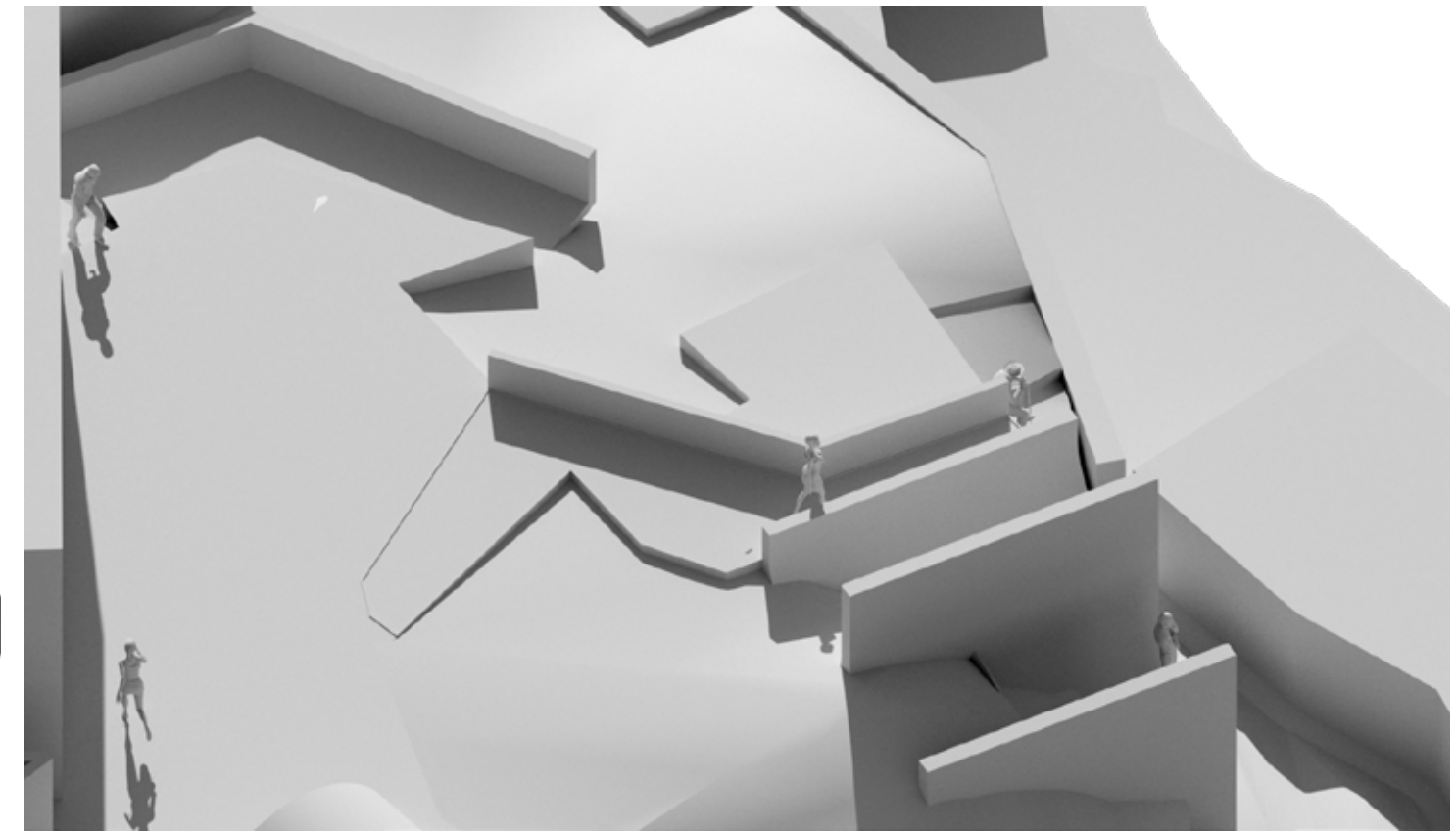
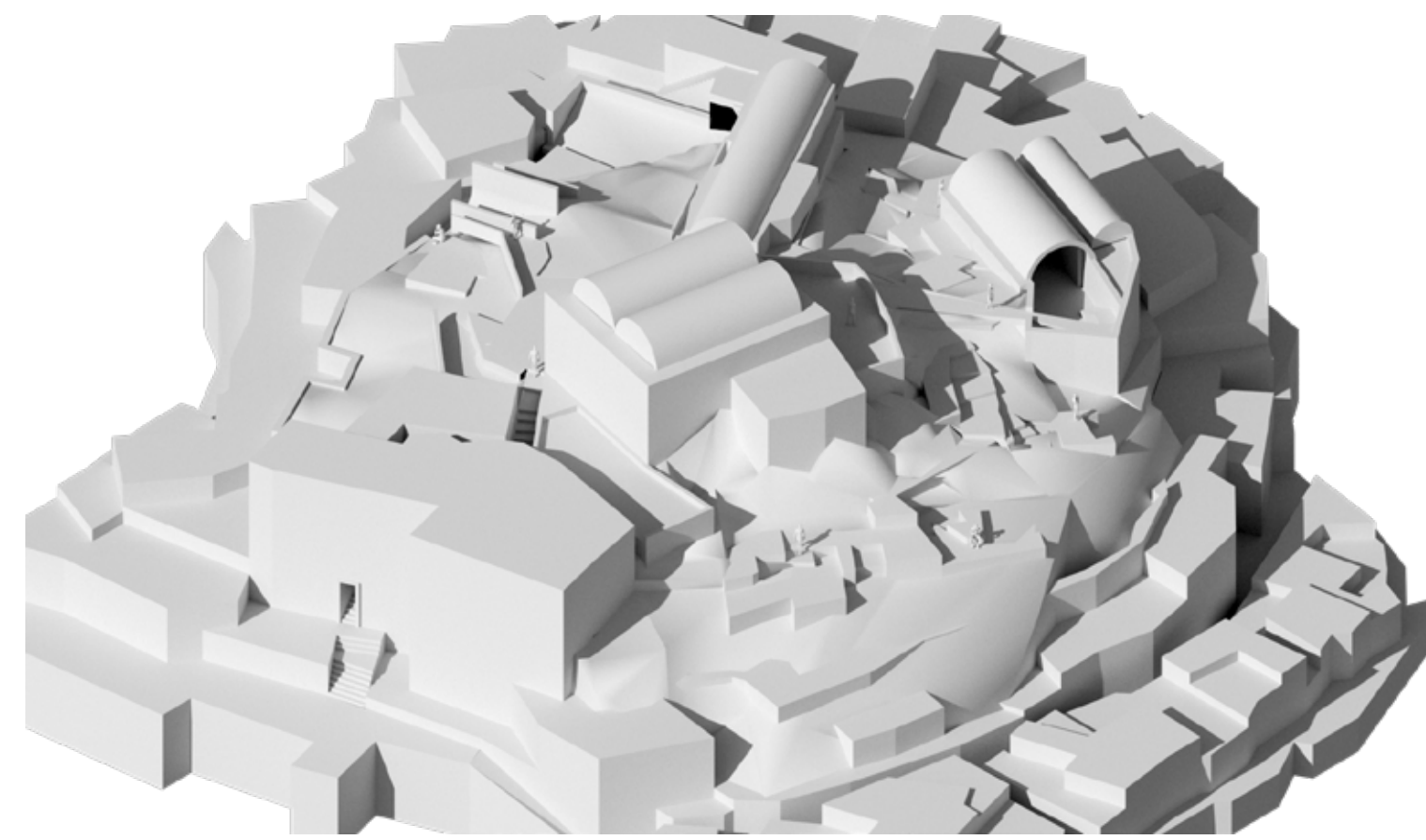
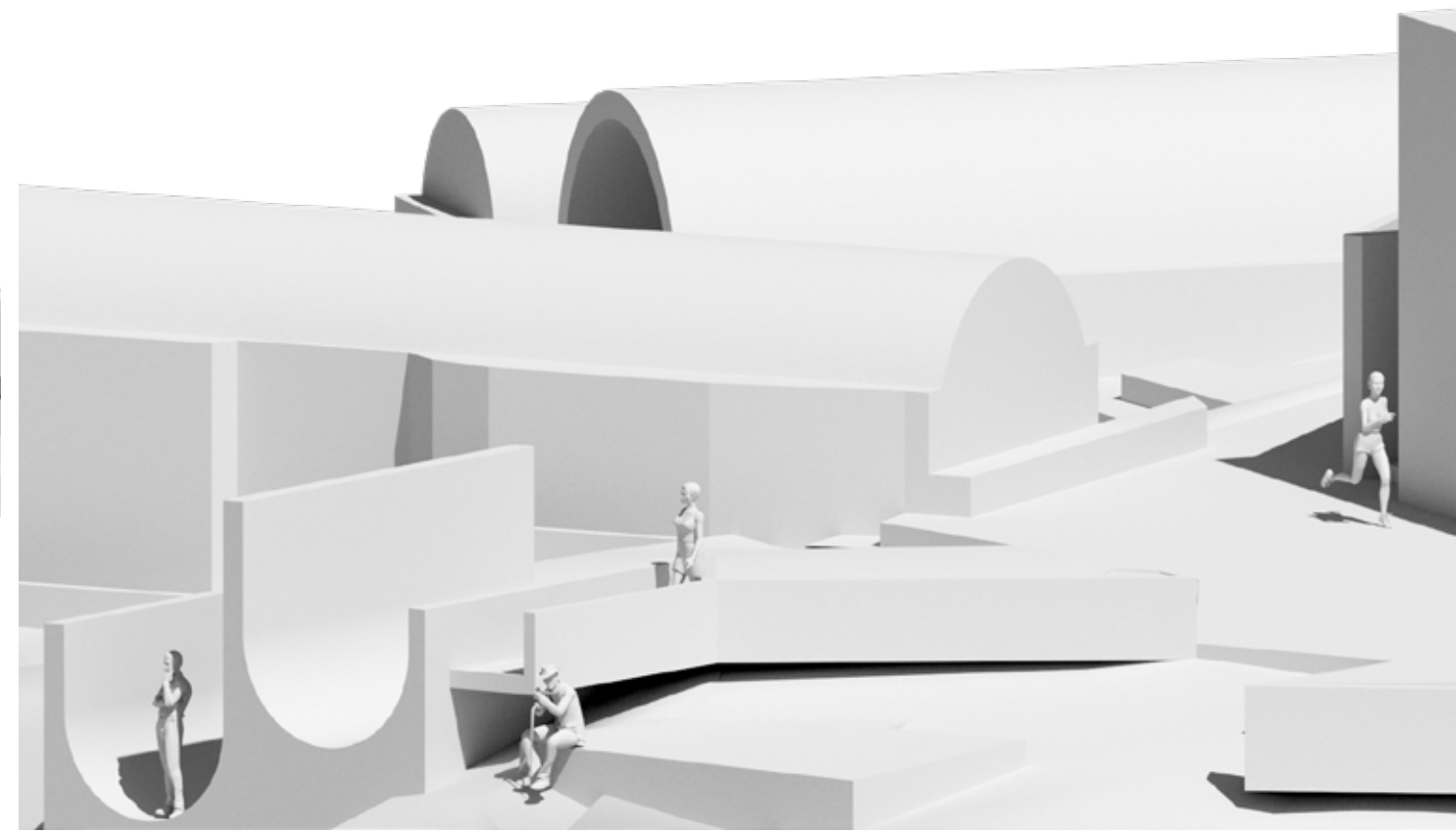
Ανάπλαση λόφου Καστελλού
ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ

μπαλκόνια ηδονοβλεψίας

Κολλάζ ατμόσφαιρας προς την Καλδέρα

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Θησαυρό τόπο

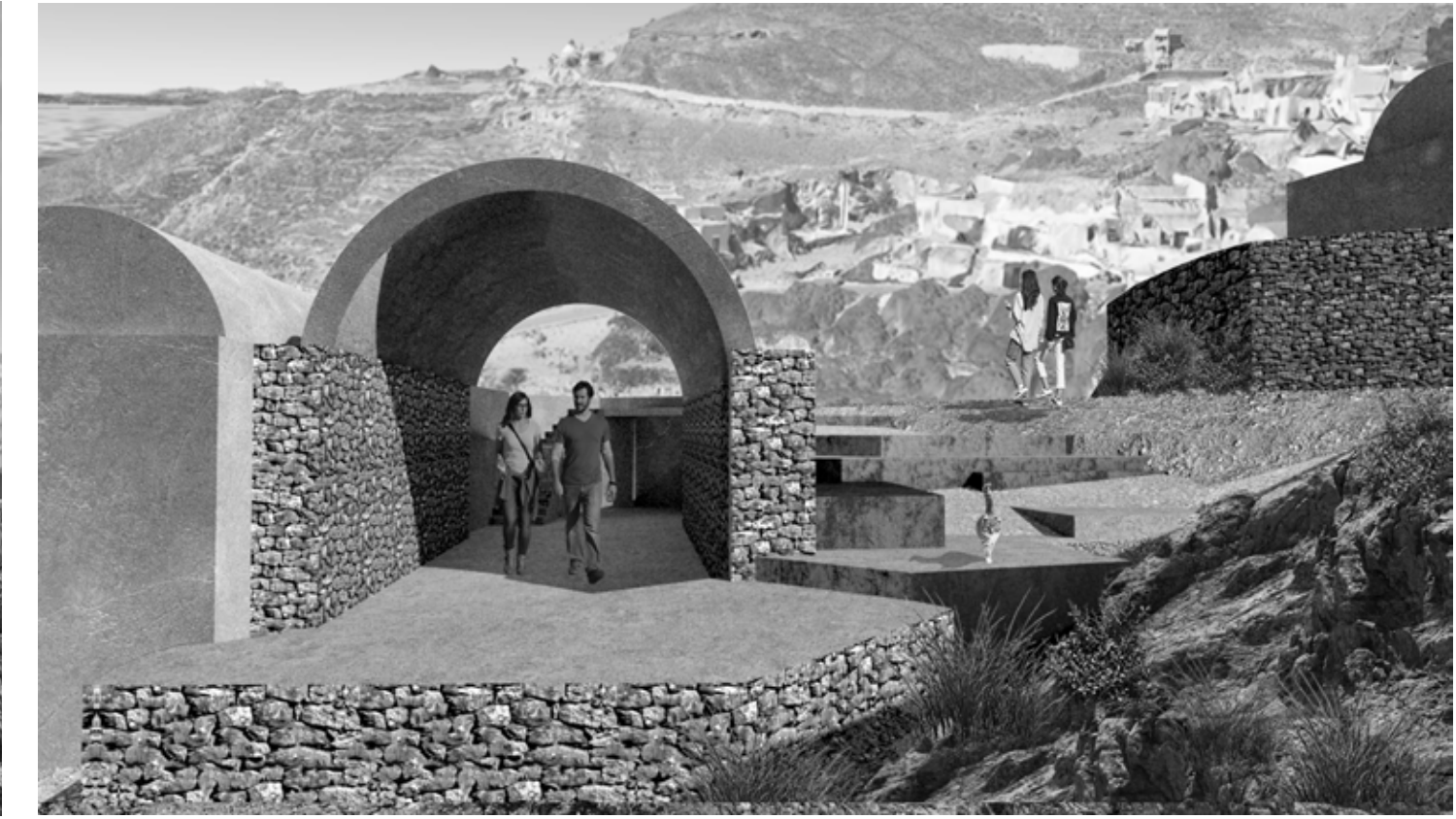

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Θησαυρό τόπο

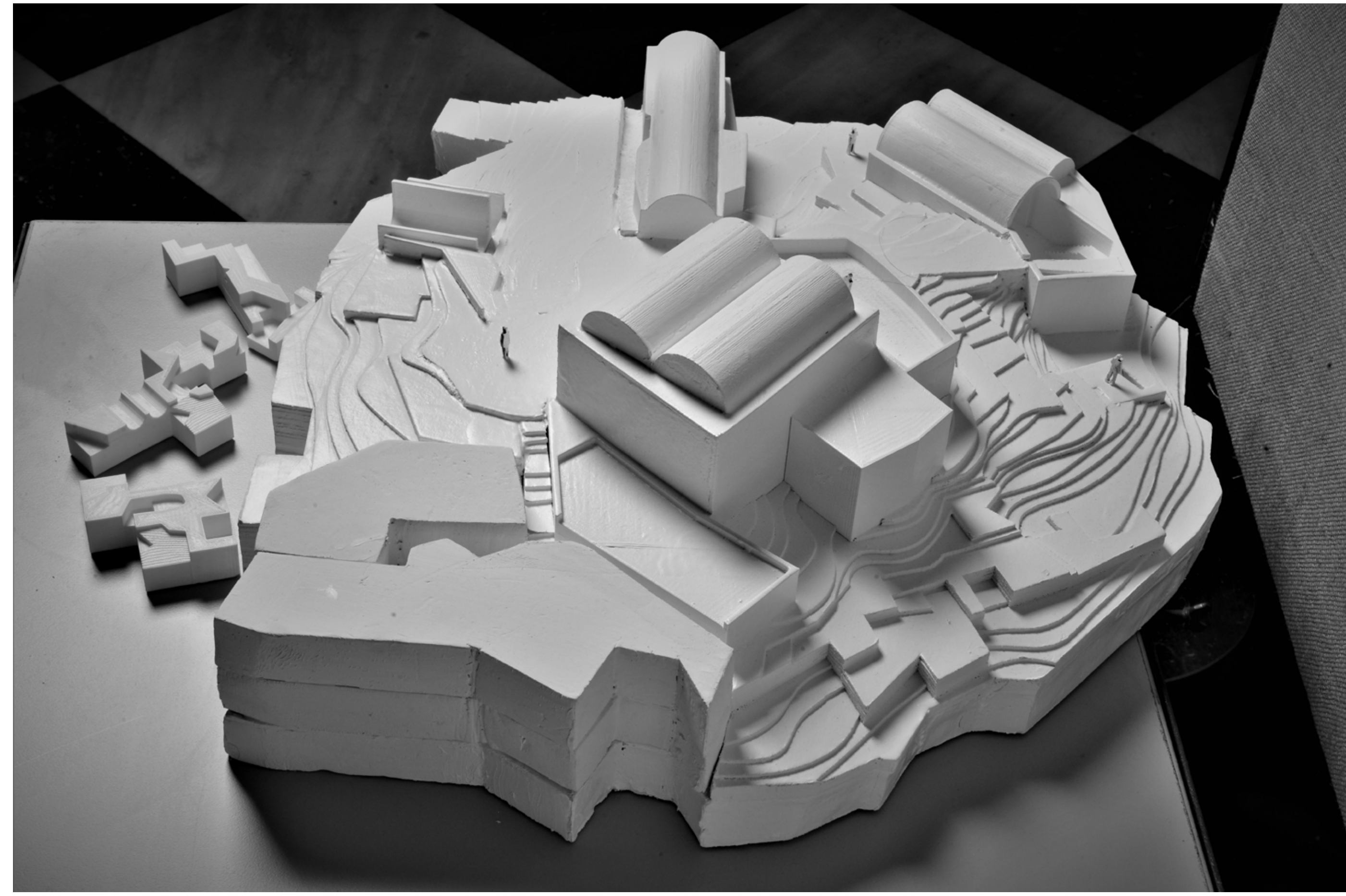

Φωτορεαλιστική άποψη από το εσωτερικό του πληροφοριακού κέντρου στο Καστέλι

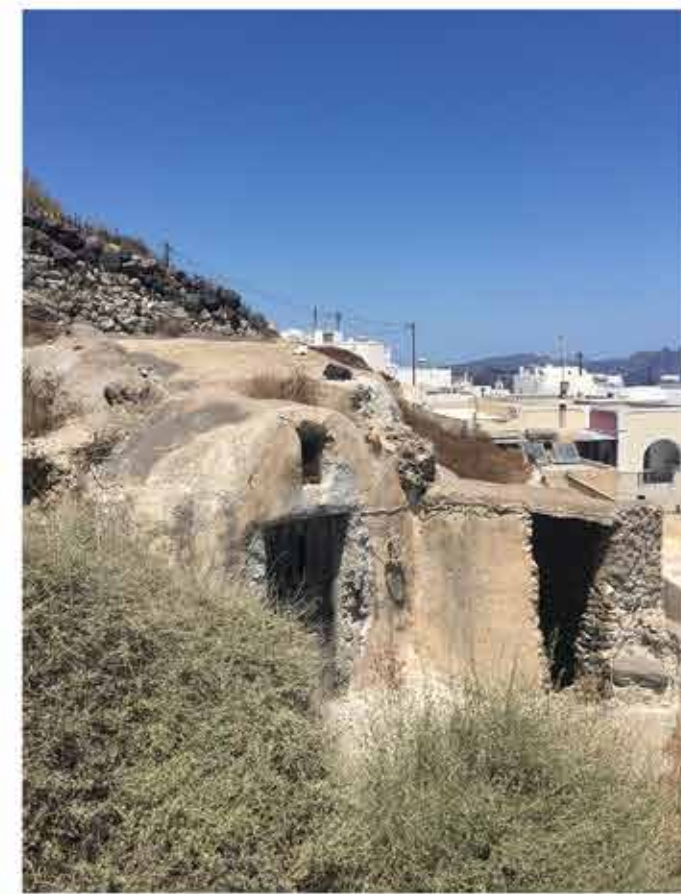

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Ουράνιο τόξο

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Ουράνιο τόξο

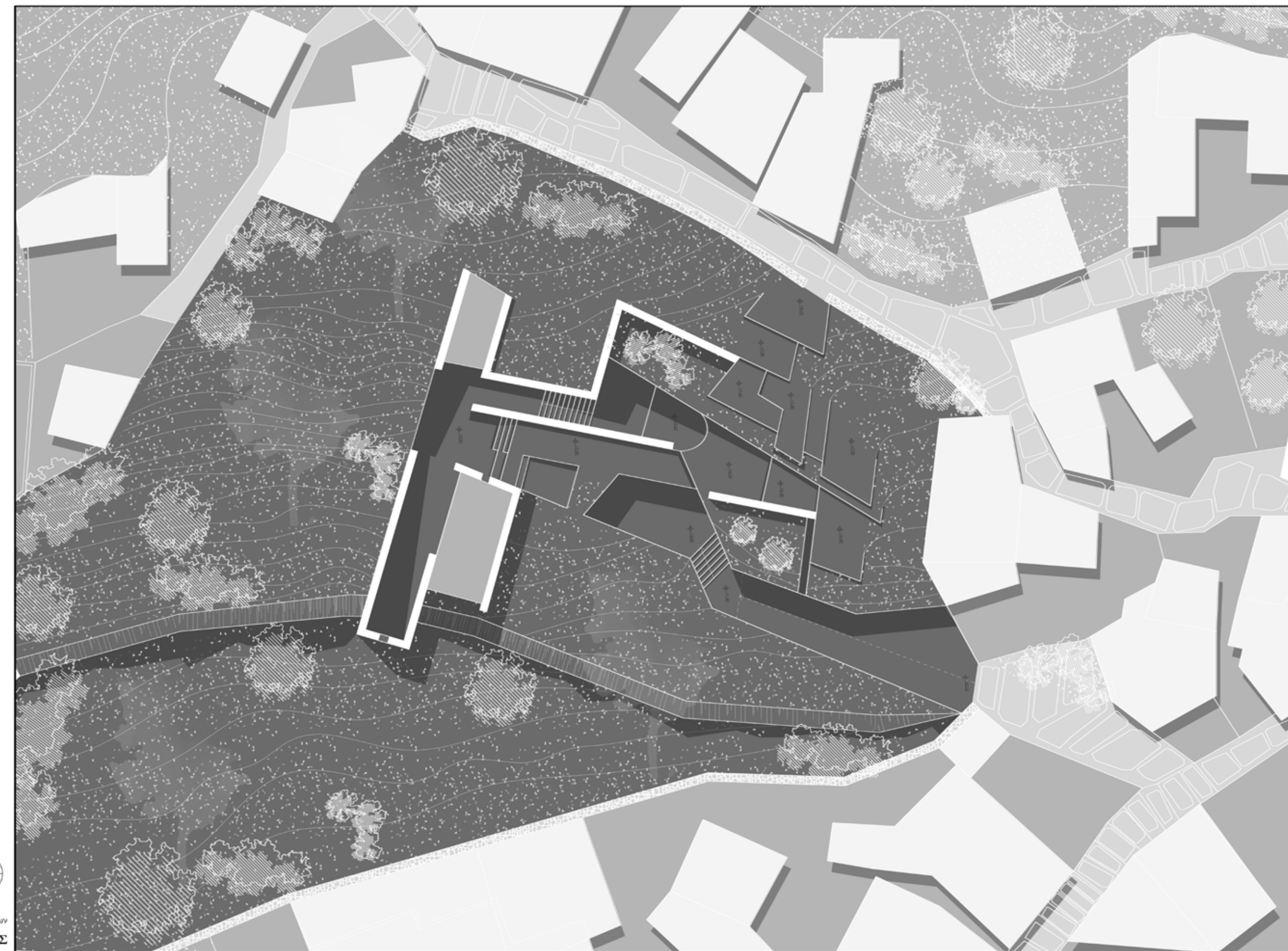
III.B. Κέντρο πληροφόρησης

φωτογραφικό υλικό από το
οικόπεδο των εργαστηρίων

Περιγραφή παρέμβασης

Το οικόπεδο της συγκεκριμένης παρέμβασης λόγω της θέσης του μέσα στον οικισμό αποτελεί σύνδεσμο των άλλων δύο παρεμβάσεων καθώς εποπτεύει ταυτόχρονα και τα δύο σημεία. Επομένως, συνδέονται κατά μία έννοια και οι τρεις παρεμβάσεις σε αυτόν τον κόμβο και οπτικά και νοηματικά. Σε αυτό το οικόπεδο δημιουργούνται χώροι είτε υπαίθριοι (πλατώματα, διάδρομοι, σκαλοπάτια, καθιστικά κτλ), είτε ημιυπαίθριοι (καθιστικά), είτε υπόσκαφοι (χώρος έκθεσης σχεδιαστικών αντικειμένων από τα workshop και τα εργαστήρια που βρισκονται έναντι του οικοπέδου), είτε στεγασμένοι (info point). Η πολυπλοκότητα εναλλαγής των χώρων και των υψομετρικών διαφορών προκύπτει από το λεξιλόγιο των Ανεστραμμένων Τοπογραφιών και από την τοπογραφία αντίστοιχα. Βλέμματα και οπτικές φυγές προς το Καστέλι και τον μύλο δημιουργούνται σε πολλαπλά σημεία μέσα στο οικόπεδο είτε απρόσκοπτα είτε αποσχισμές είτε από καδραρίσματα της ογκοπλασίας.

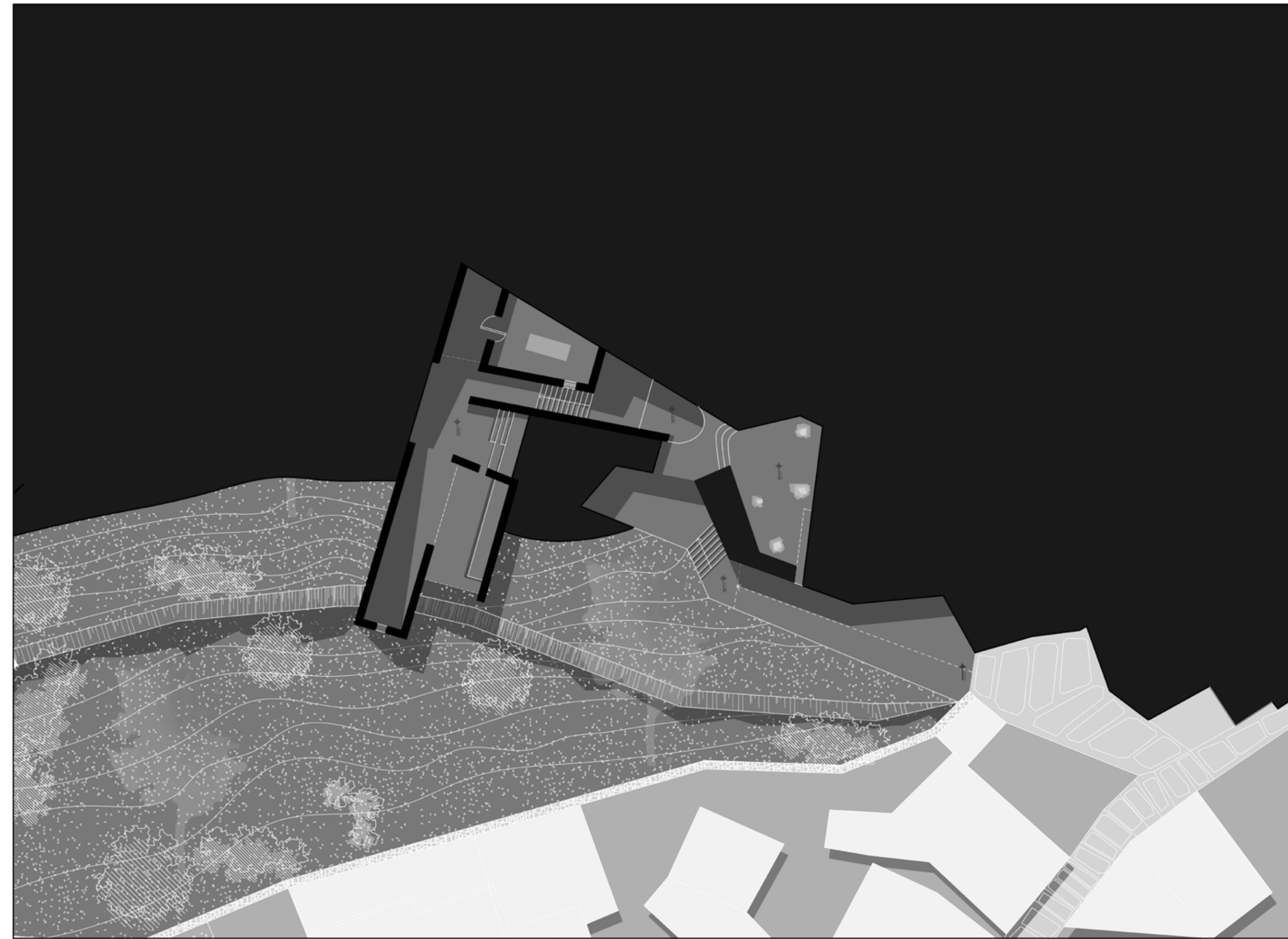

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Θησαυρό τόμο

Διαμόρφωση κόμβου ενημέρωσης εργαστηρίων
ΚΑΤΟΨΗ ΚΑΤΩ ΣΤΑΘΜΗΣ

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

Διαμόρφωση κόμβου ενημέρωσης εργαστηρίων
ΒΟΡΕΙΟ-ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Θησαυρό τόμο

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

Διαμόρφωση κόμβου ενημέρωσης εργαστηρίων
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΟΤΟΜΗ

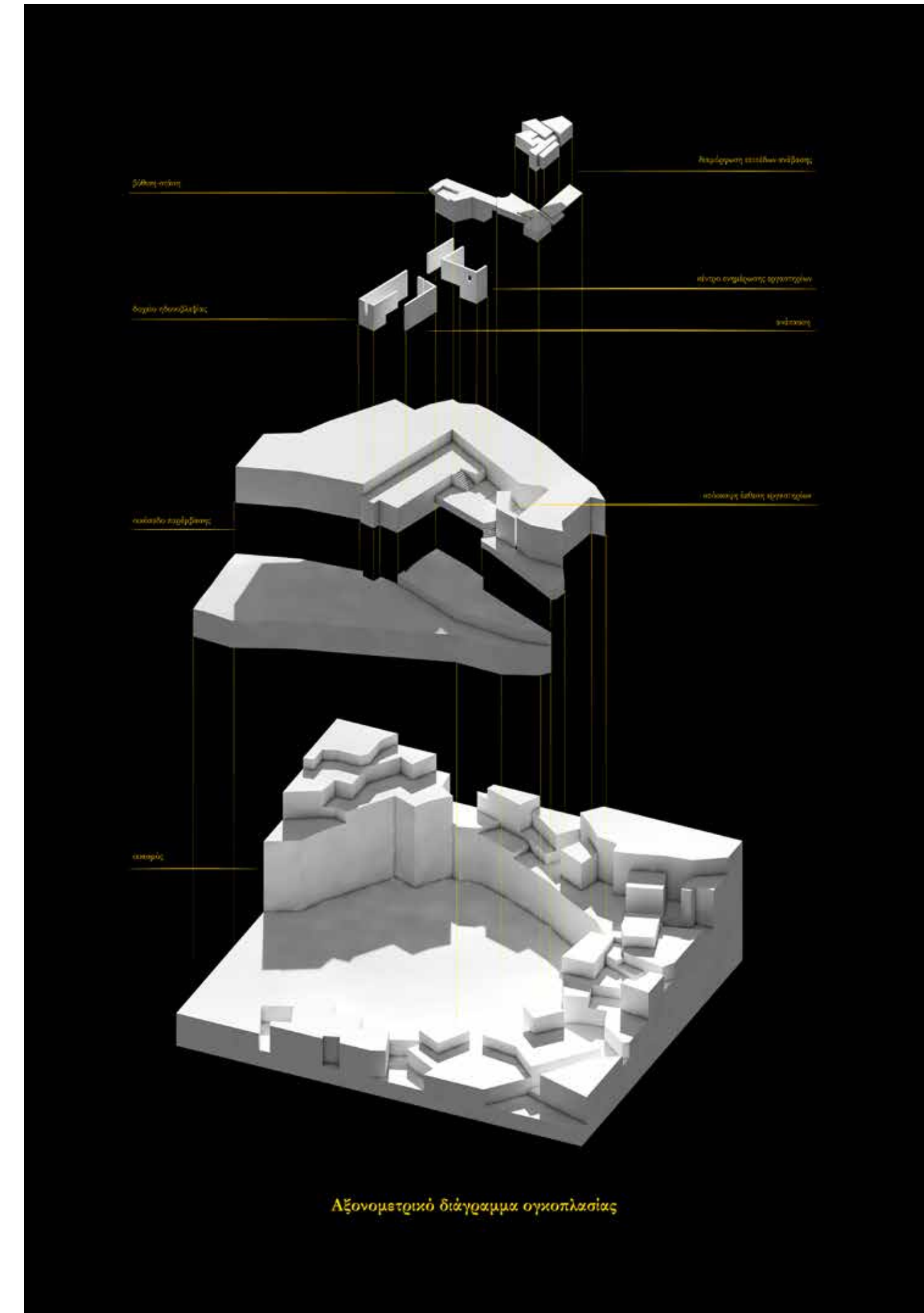

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

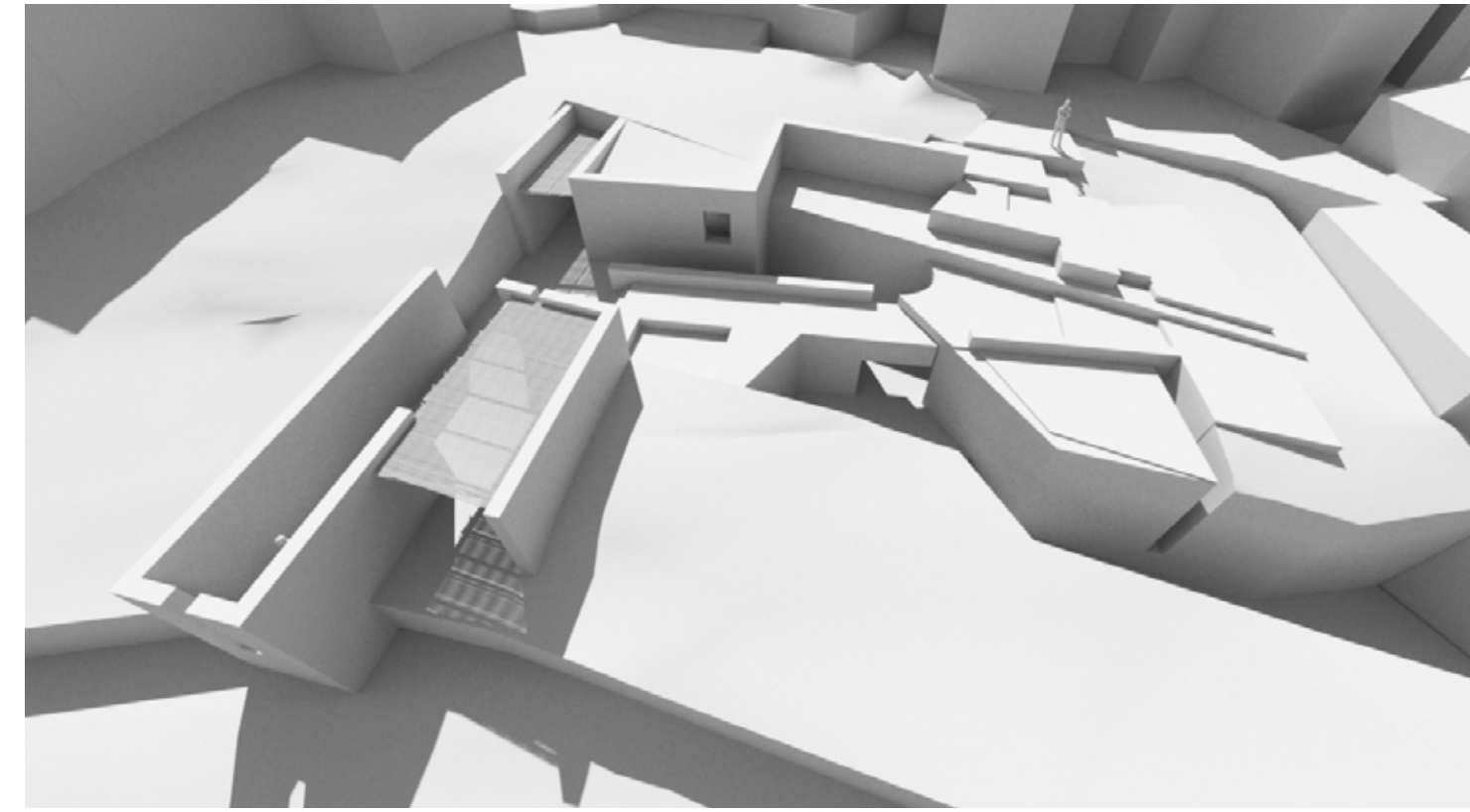
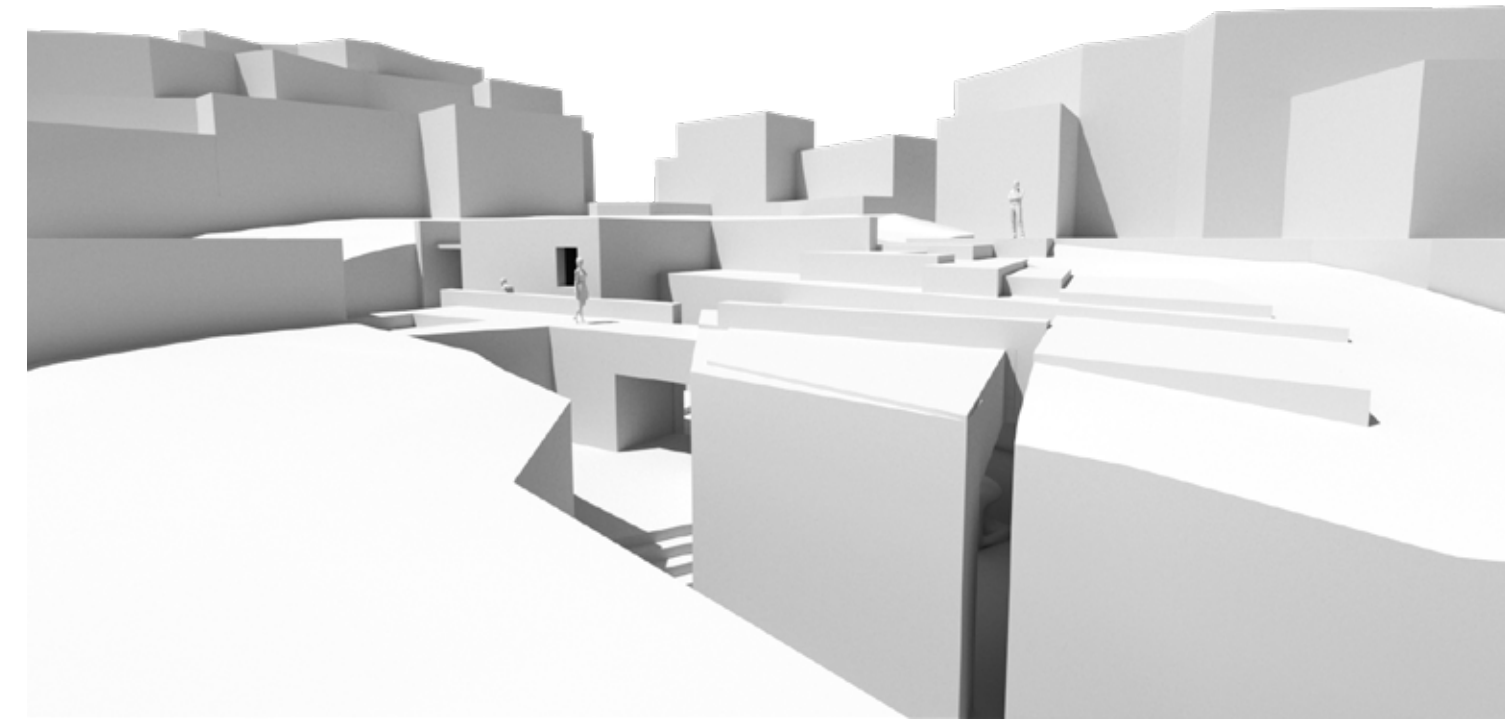
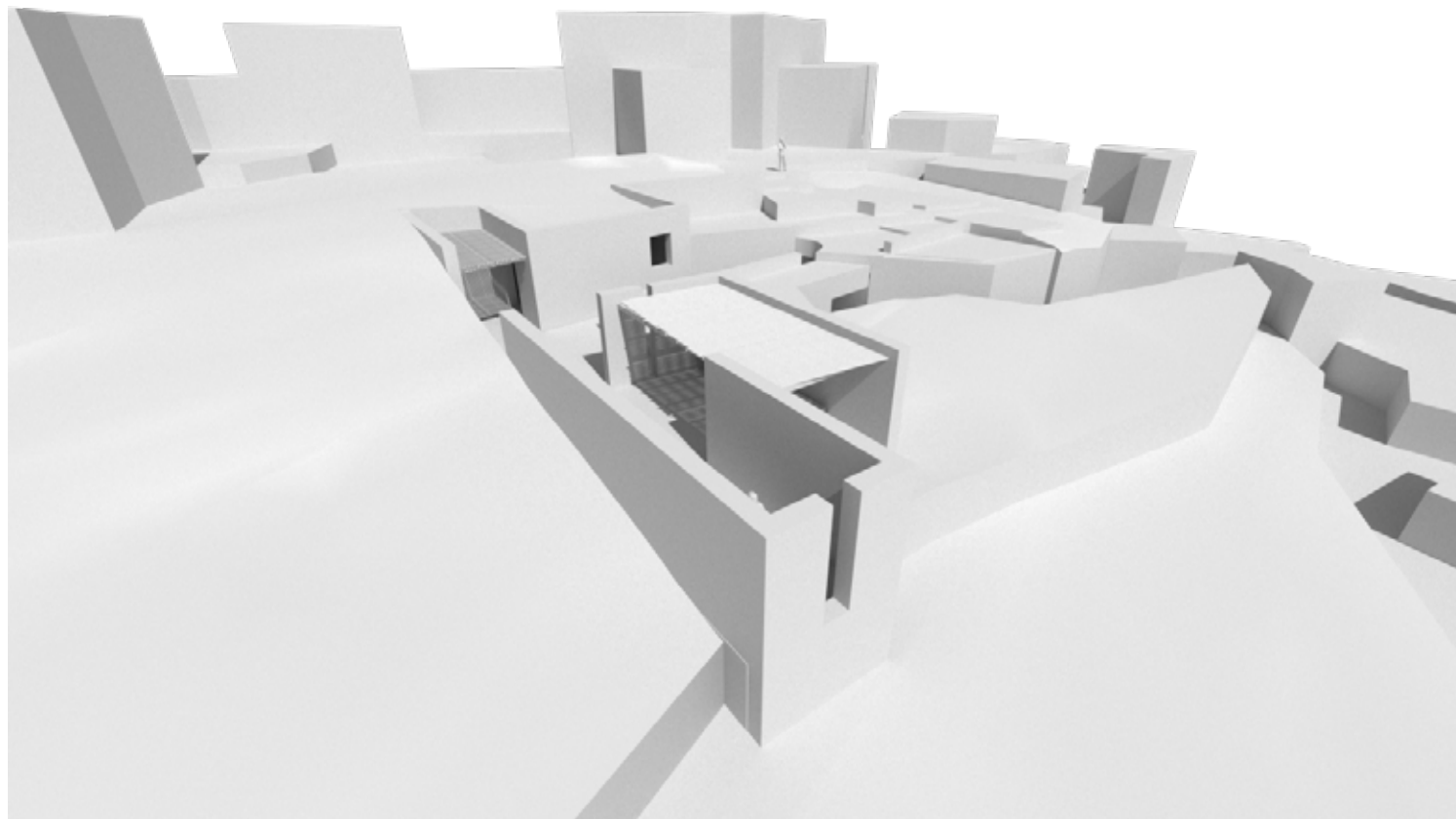
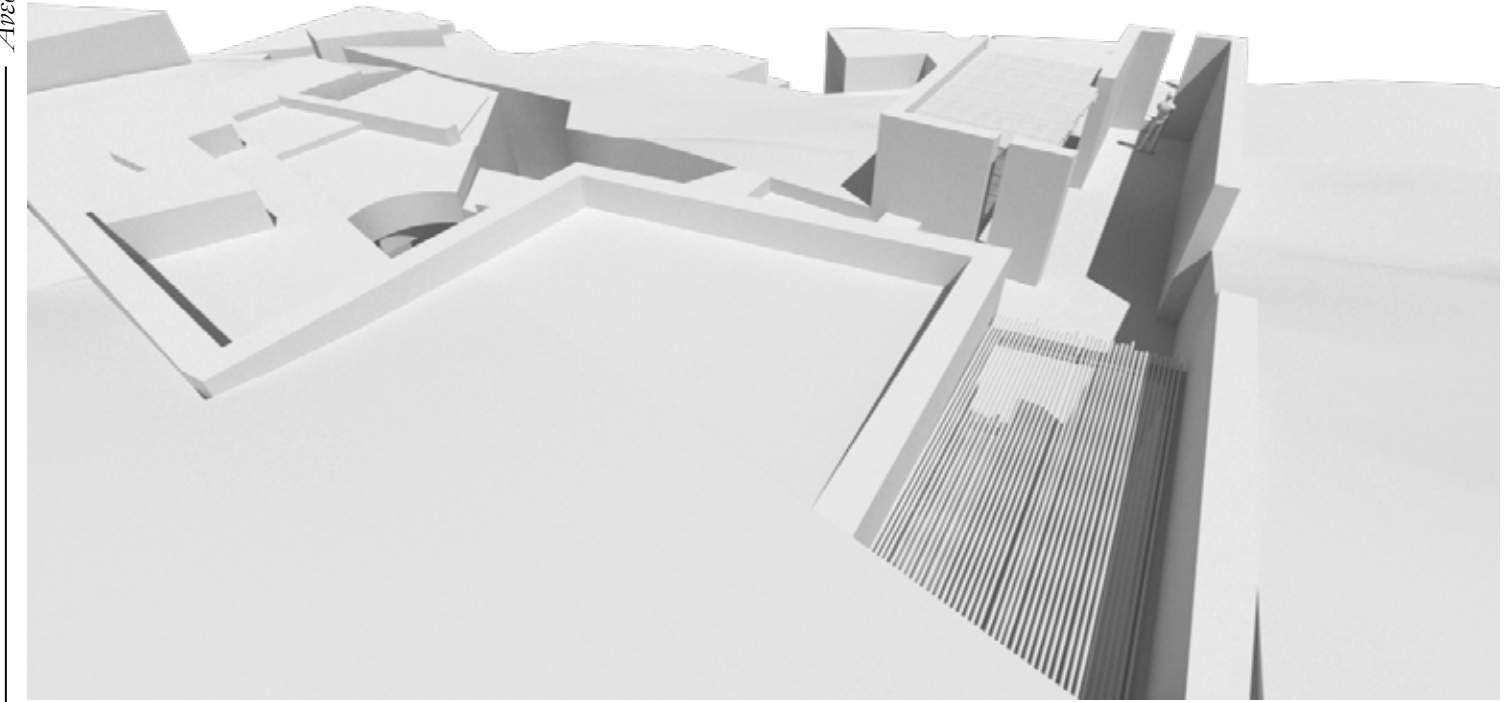
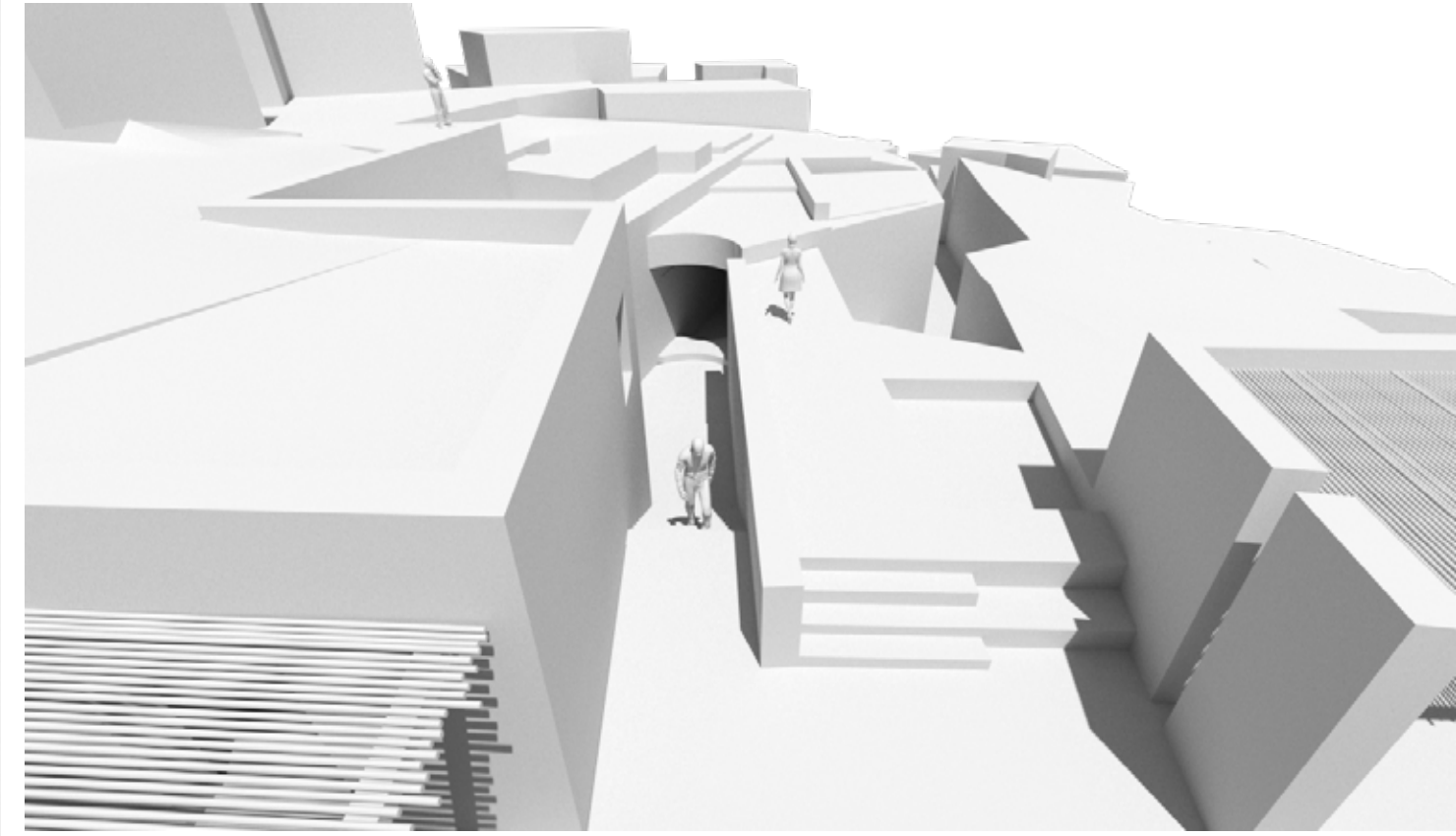
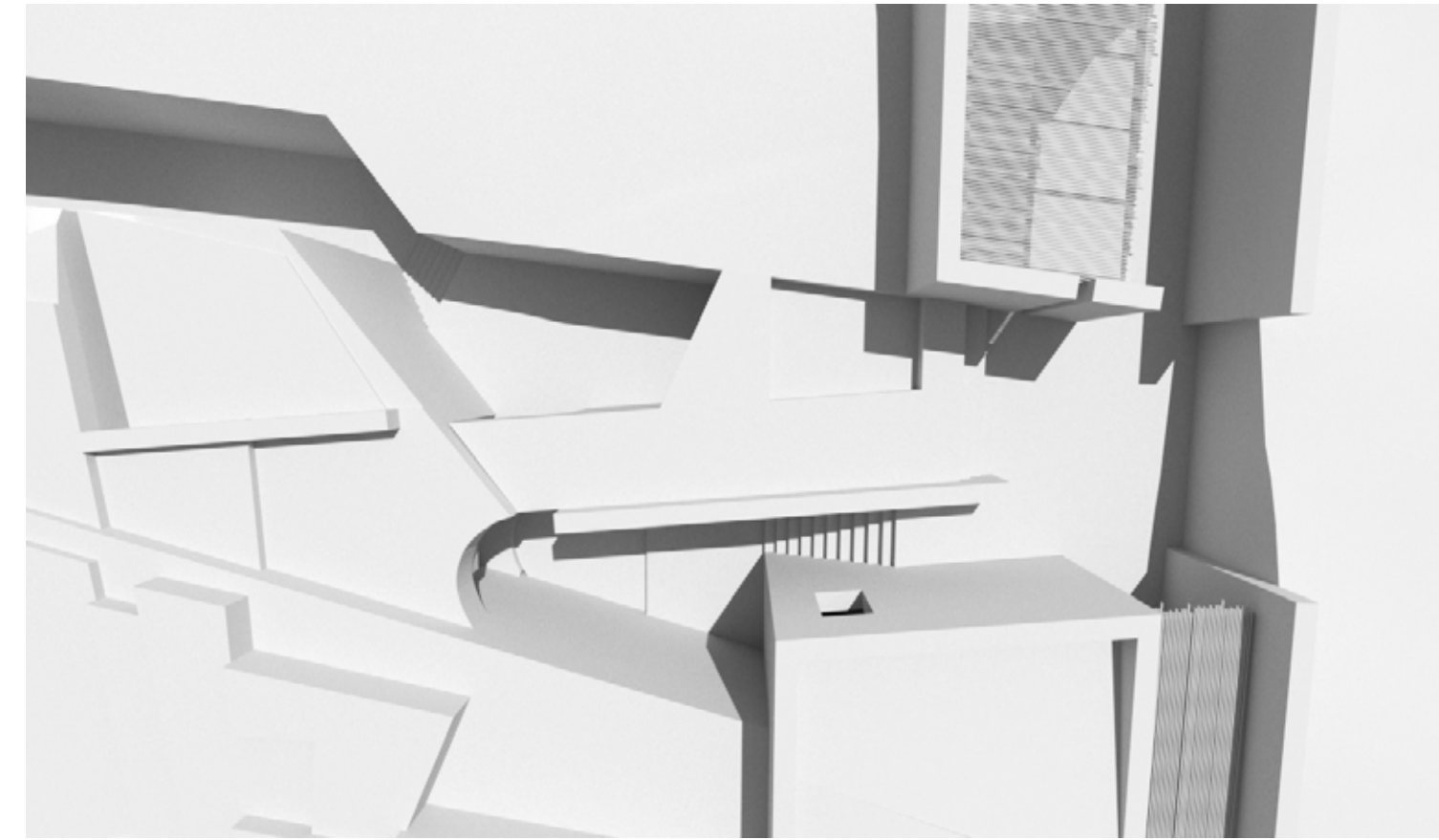
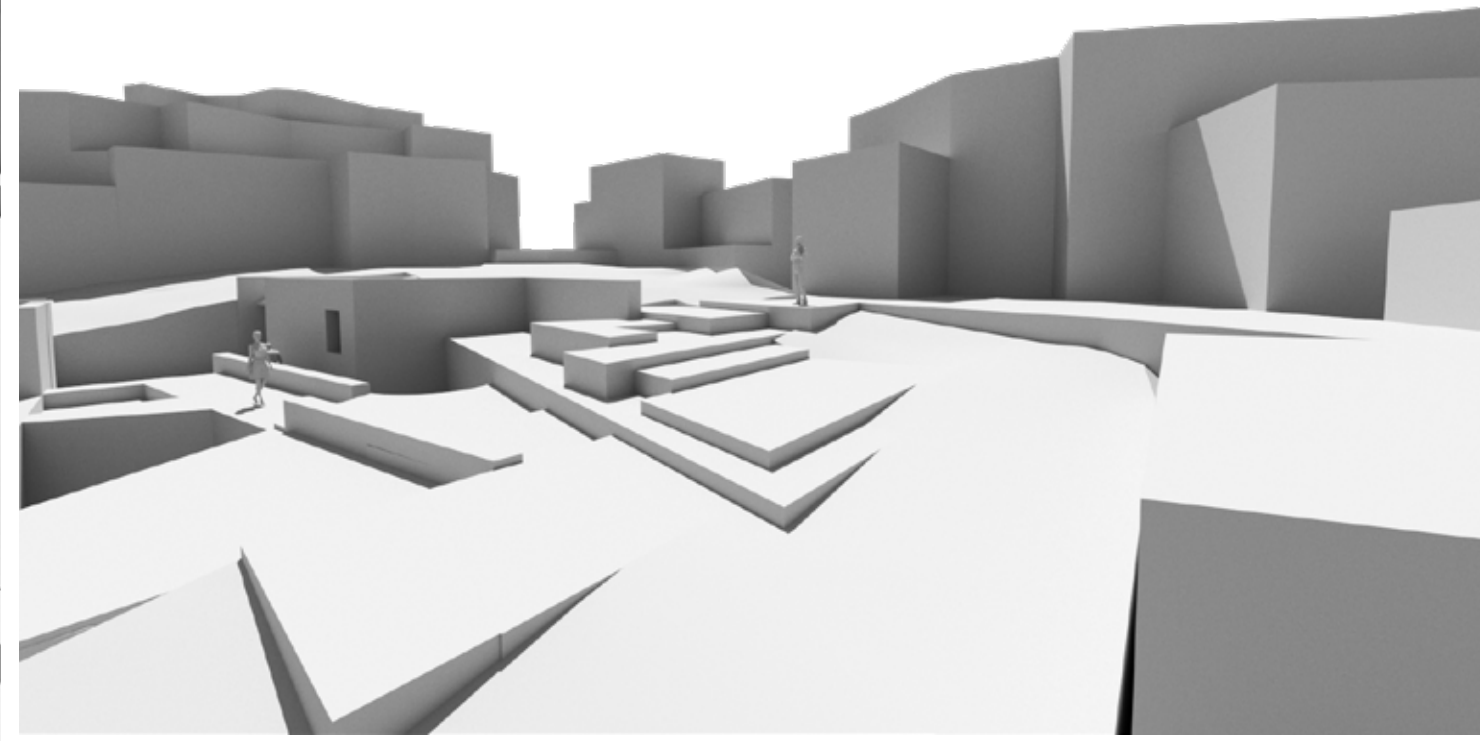
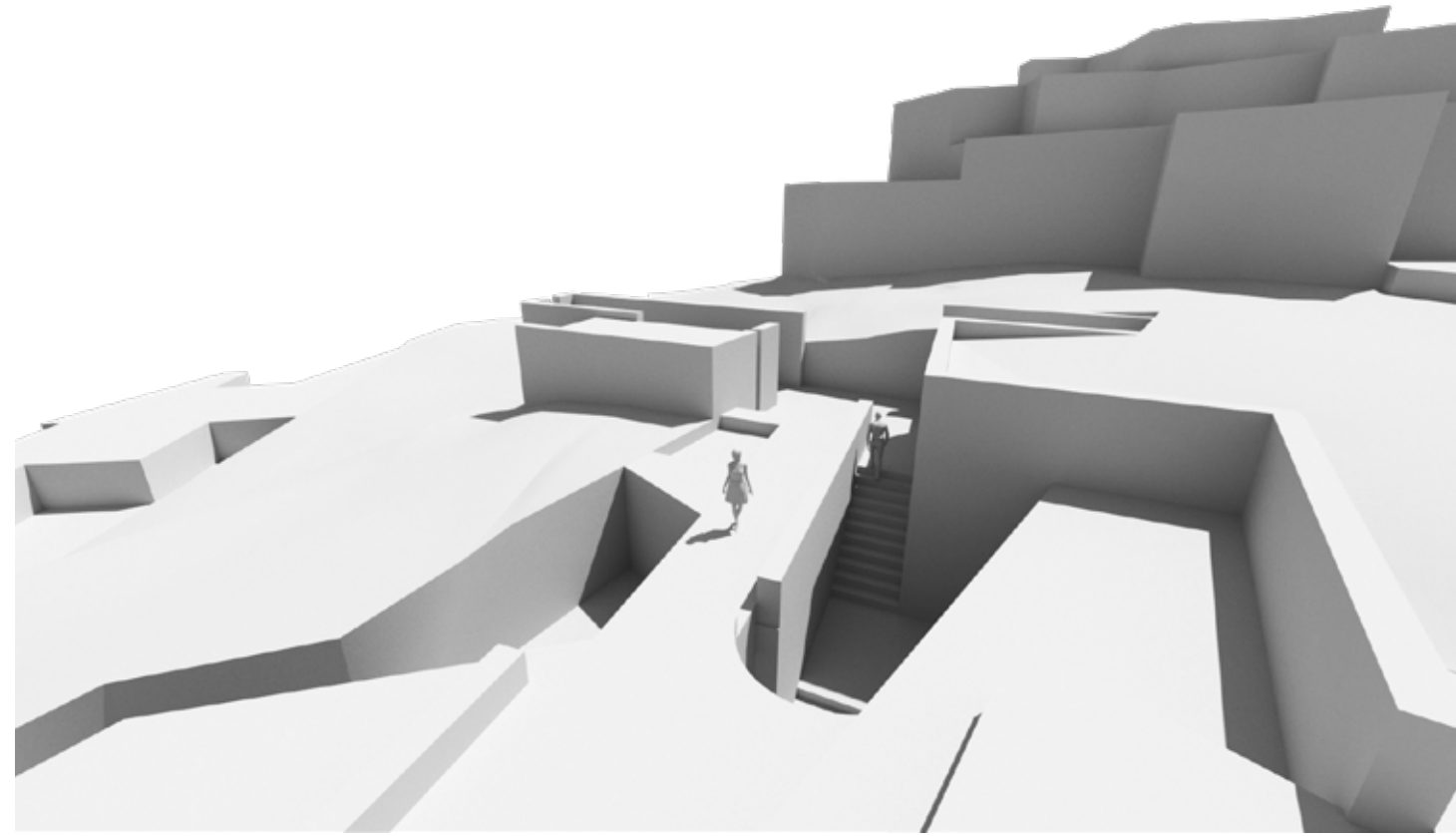
Διαμόρφωση κόμβου ενημέρωσης εργαστηρίων
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΤΟΜΗ

Δοχείο ηδονοβλεψίας

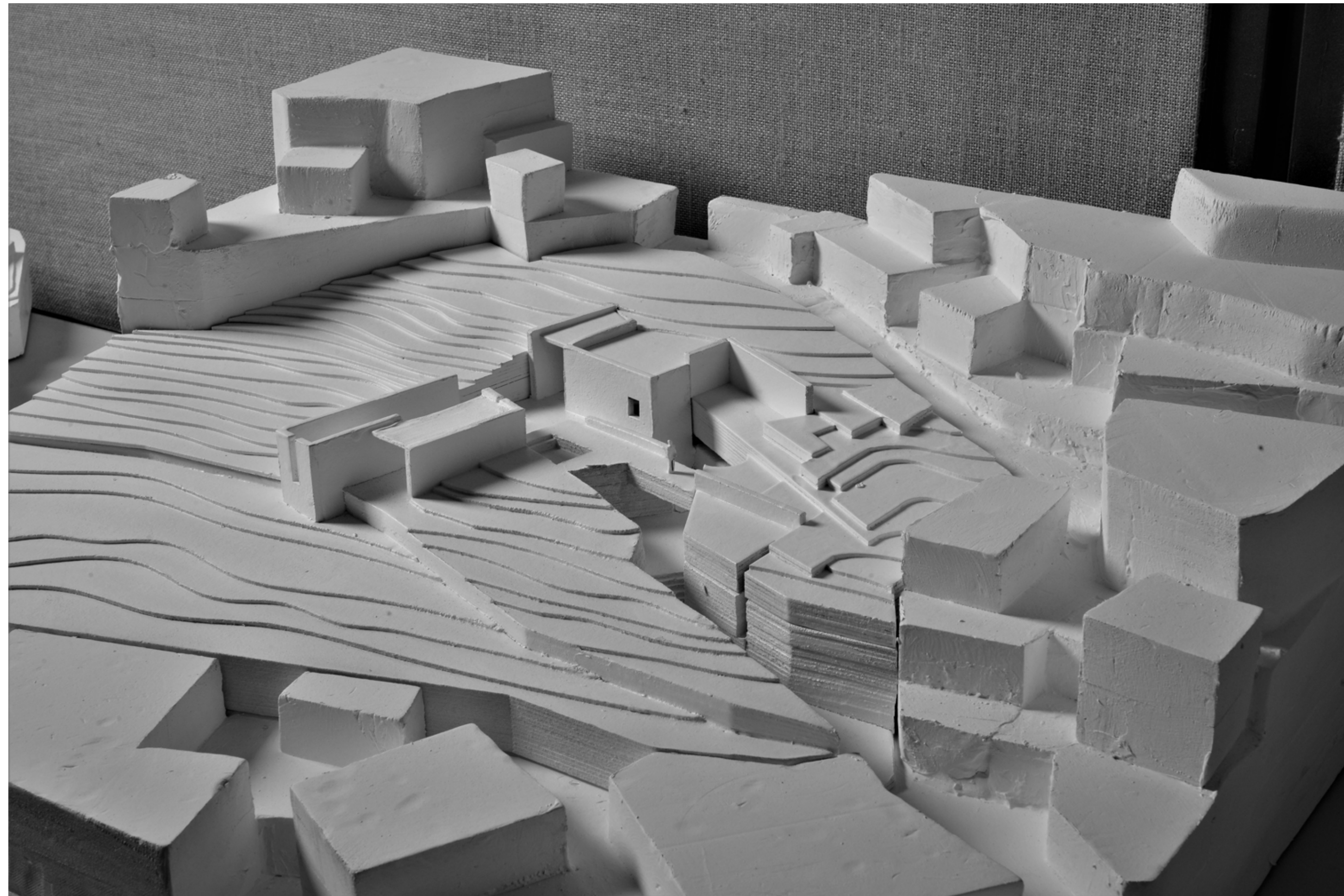

Φωτορεαλιστική άποψη από το εσωτερικό του εκθεσιακού χώρου στο οικόπεδο του πληροφοριακού Κέντρου

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Οριζώντιό τόπο

Ανεστραμμένες Τοπογραφίες στον Οριζώντιό τόπο

IIIΓ. Πεζοπορική διαδρομή

φωτογραφικό υλικό απο τον Λόφο (μύλος)

Περιγραφή παρέμβασης

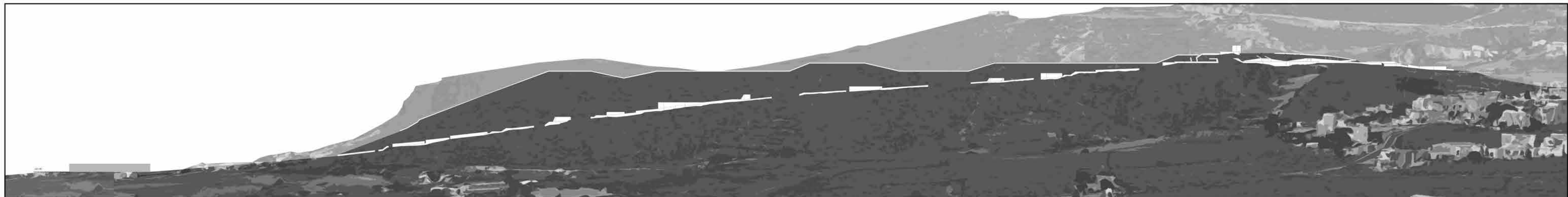
Ο λόφος του μύλου μαζί με αυτόν του Καστελιού αποτελούν τα δυο ψηλότερα σημεία στον οικισμό του Ακρωτηρίου, έχοντας εποπτεία σε όλο το νησί της Σαντορίνης. Τα δυο σημεία βρίσκονται αντικριστά ,διατηρώντας άμεση οπτική επαφή ,ισθώς μοιράζονται και αριετές οπτικές φυγές. Κεντρική ιδέα της σύνθεσης εδώ αποτελεί η σύνδεση του οικισμού με τον αρχαιολογικό χώρο του αρχαίου οικισμού του Ακρωτηρίου στα ανατολικά του, μέσω χώρων γεννημένων από το λεξιλόγιο των Ανεστραμμένων Τοπογραφιών, οι οποίοι συνδέονται ώστε να παρέχουν την βέλτιστη ανάβαση προς το λόφο ,αλλά και κατάβαση από αυτόν ,ως προς τον χρόνο ,την άνεση και την εμπειρία του τόπου. Σημεία στάσης έχουν δημιουργηθεί σε διαφορετικά σημεία του λόφου για να παρέχουν ξεκούραση και θέαση κατα την διάρκεια της πορείας, με διαφορετικές ποιότητες χώρου κάθε φορά είτε υπαίθρια ,είτε ημιυπαίθρια ,είτε υπόσκιαφα. Η ελεγχόμενη κλίση εδάφους της πορείας καθιστά την διαδρομή αριετά προσβάσιμη για τον περιηγητή και ταυτόχρονη θέα προσδίδει ηρεμία και χαλάρωση σε αυτόν.

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:500

ΚΑΤΟΨΗ

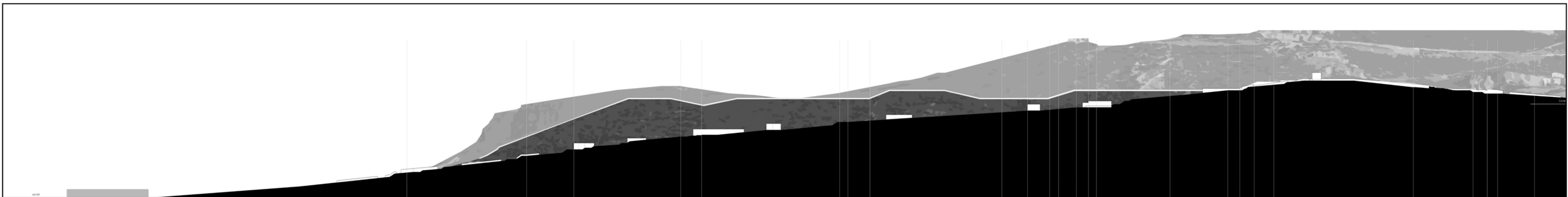
τοπογραφίες στον θησαυρό τόμο

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:500

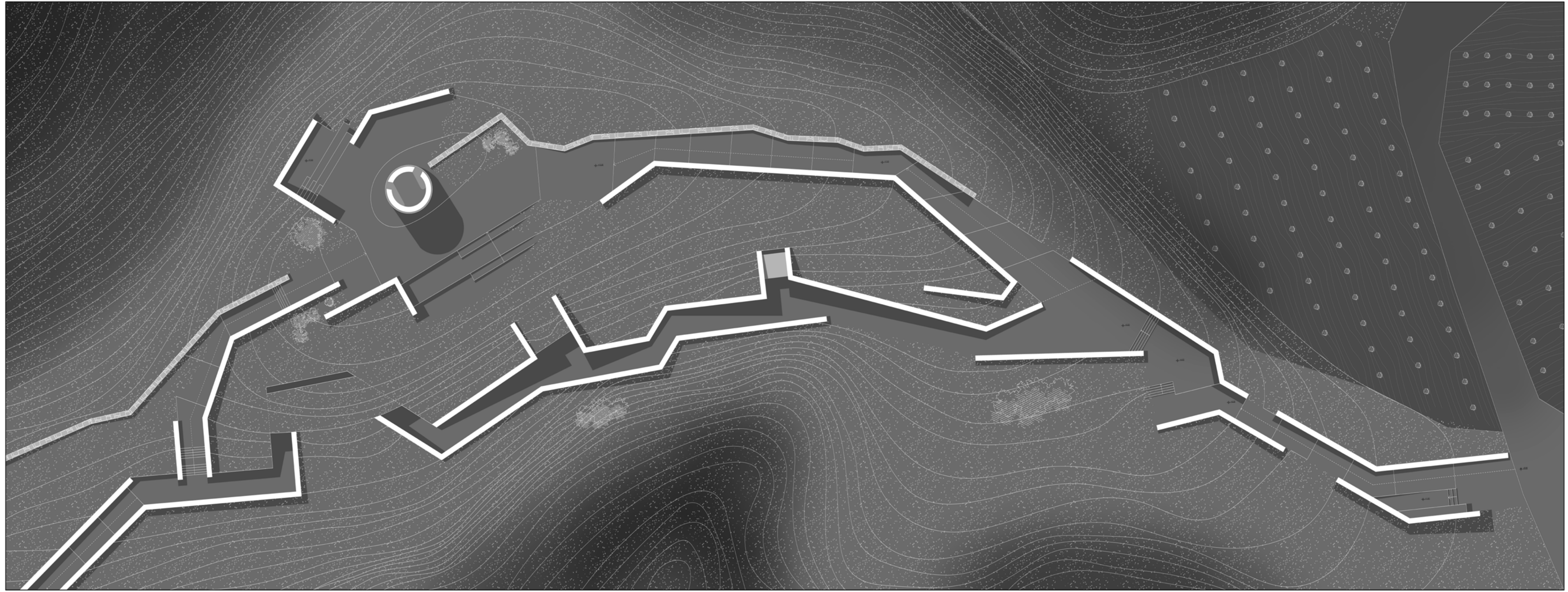
διαμόρφωση πεζοπορικής σύνδεσης αρχαιολογικού & οικισμού
ΟΨΗ

Διαμορφώσεις Τοπογραφίες στον θησαυρό τόμο

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:500

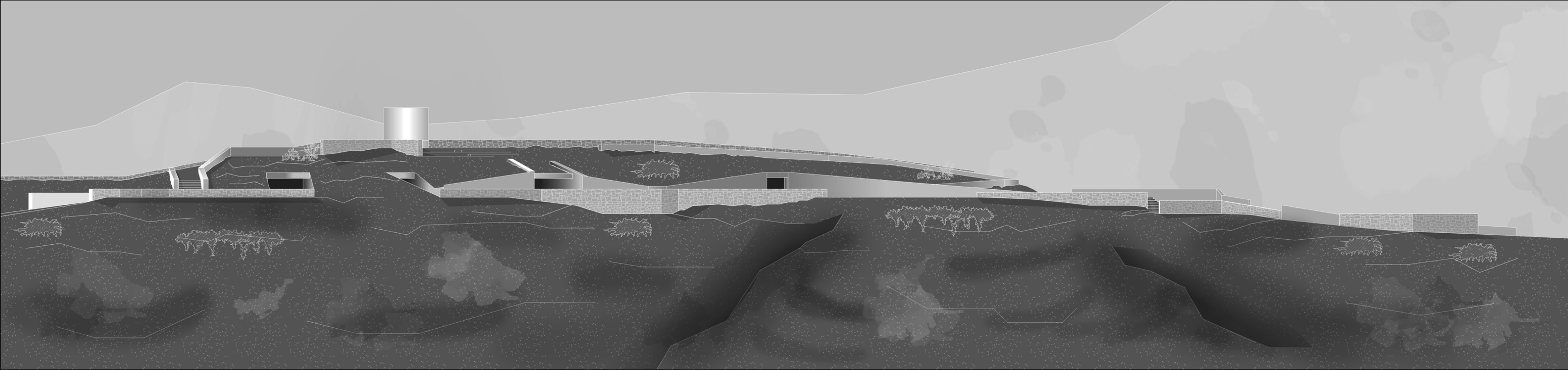
διαμόρφωση πεζοπορικής σύνδεσης αρχαιολογικού & οικισμού
ΑΝΑΠΤΥΓΜΑ ΤΟΜΗΣ

ΚΑΜΑΚΑ 1:100

Διαγράμμιση επίσημης διαδρομής σύνδεσης εισαγωγής & αρχαιολογικών
ΚΑΤΩΦΗ ΑΝΑΒΑΣΗΣ

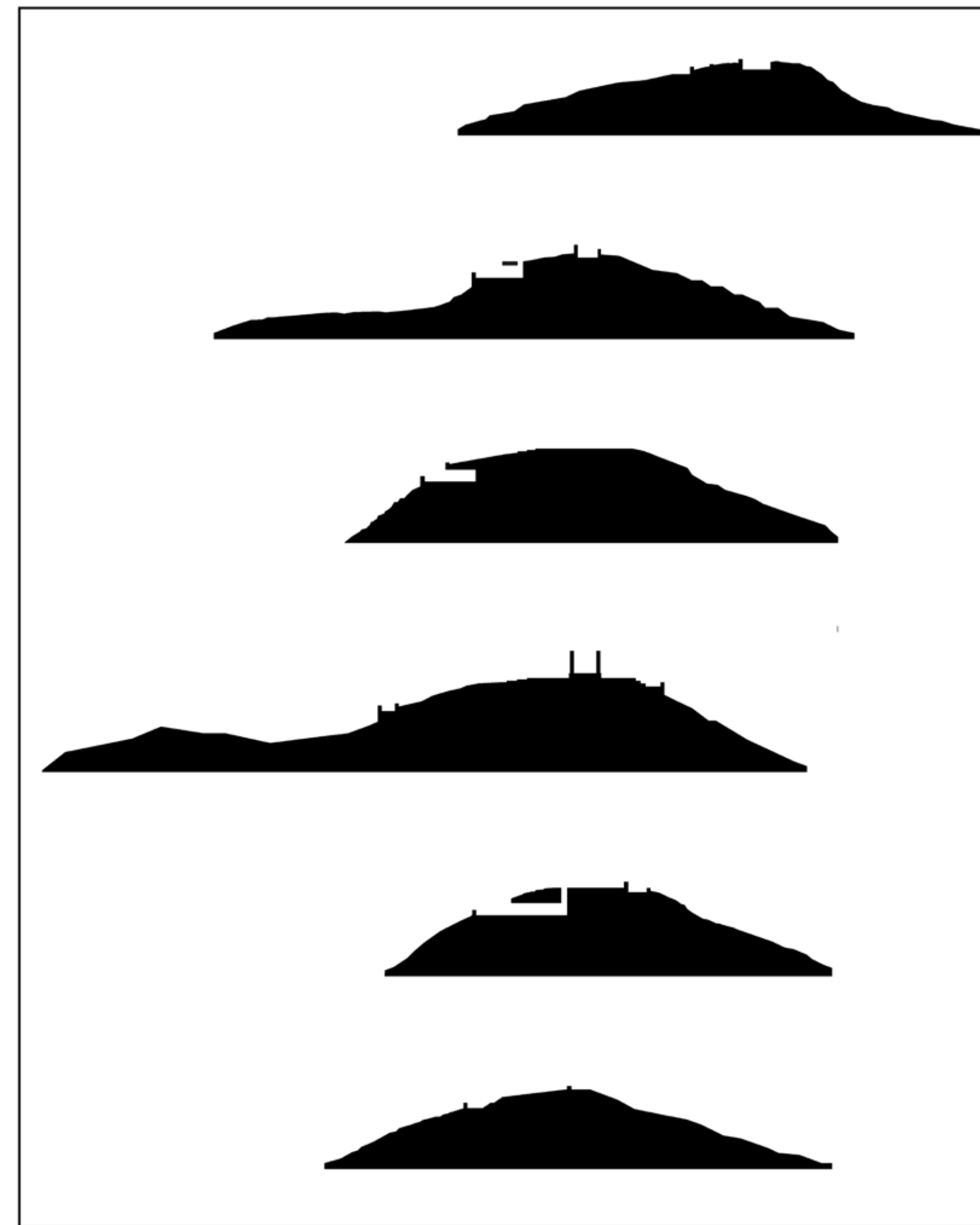
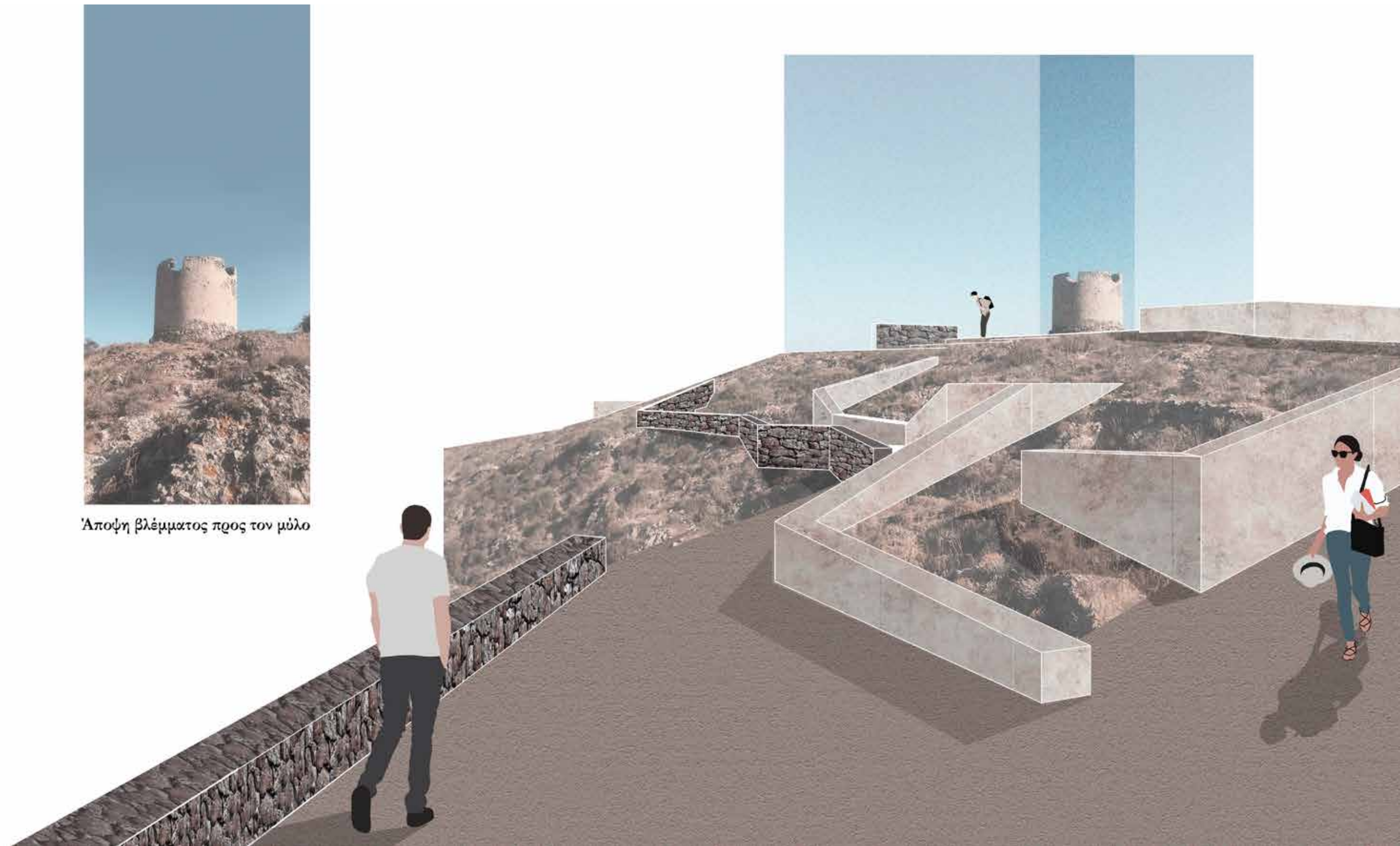

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100

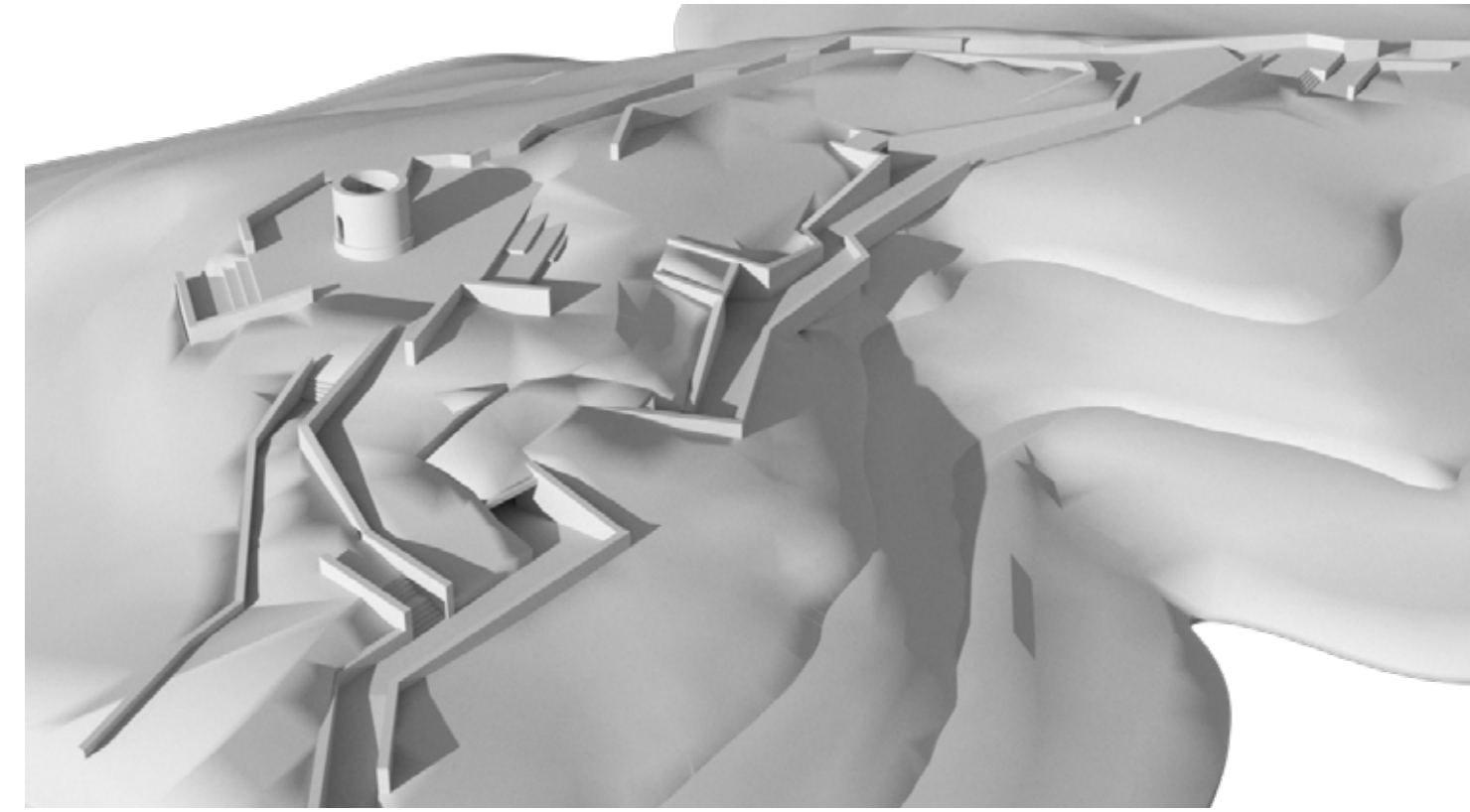
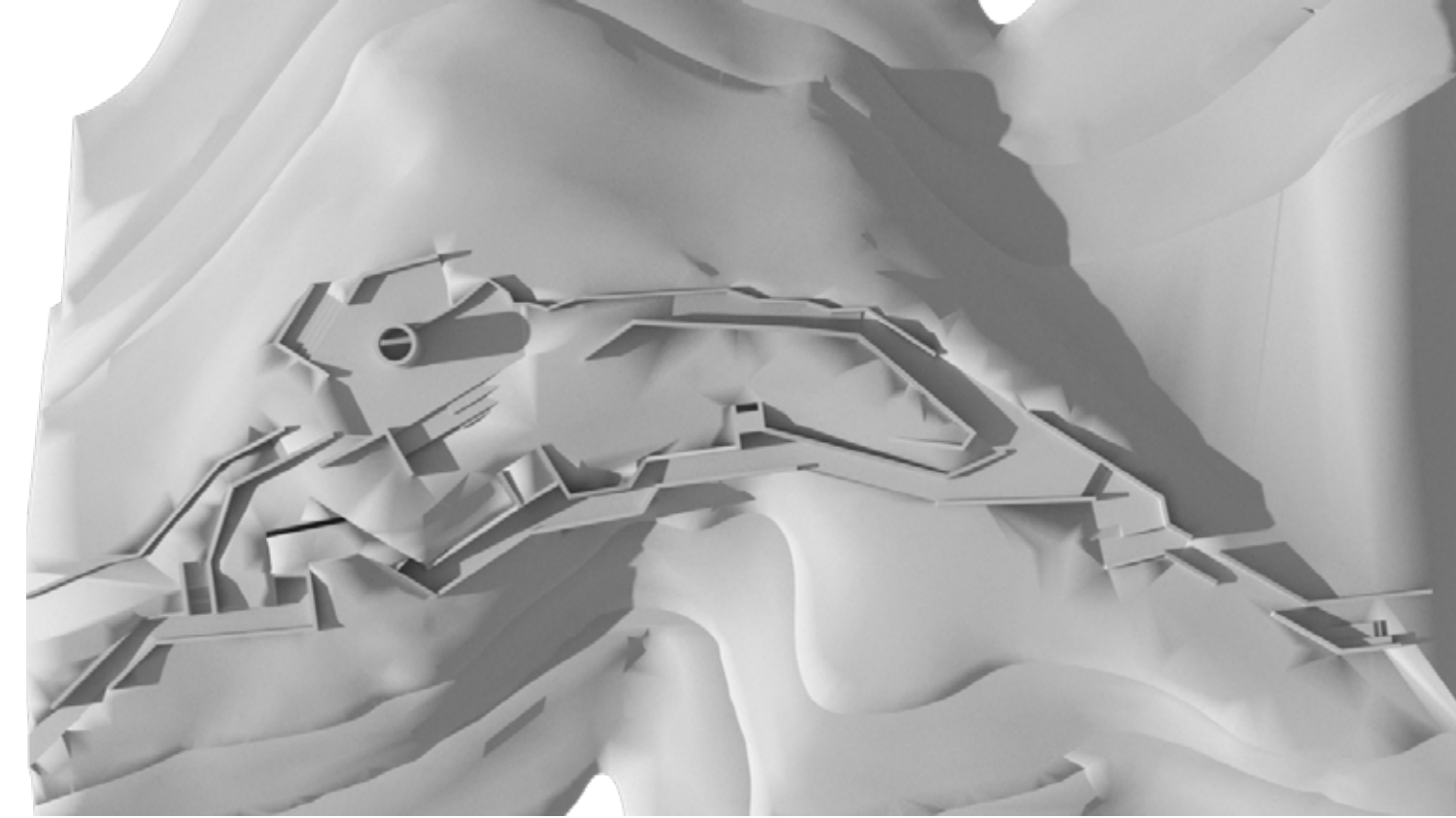
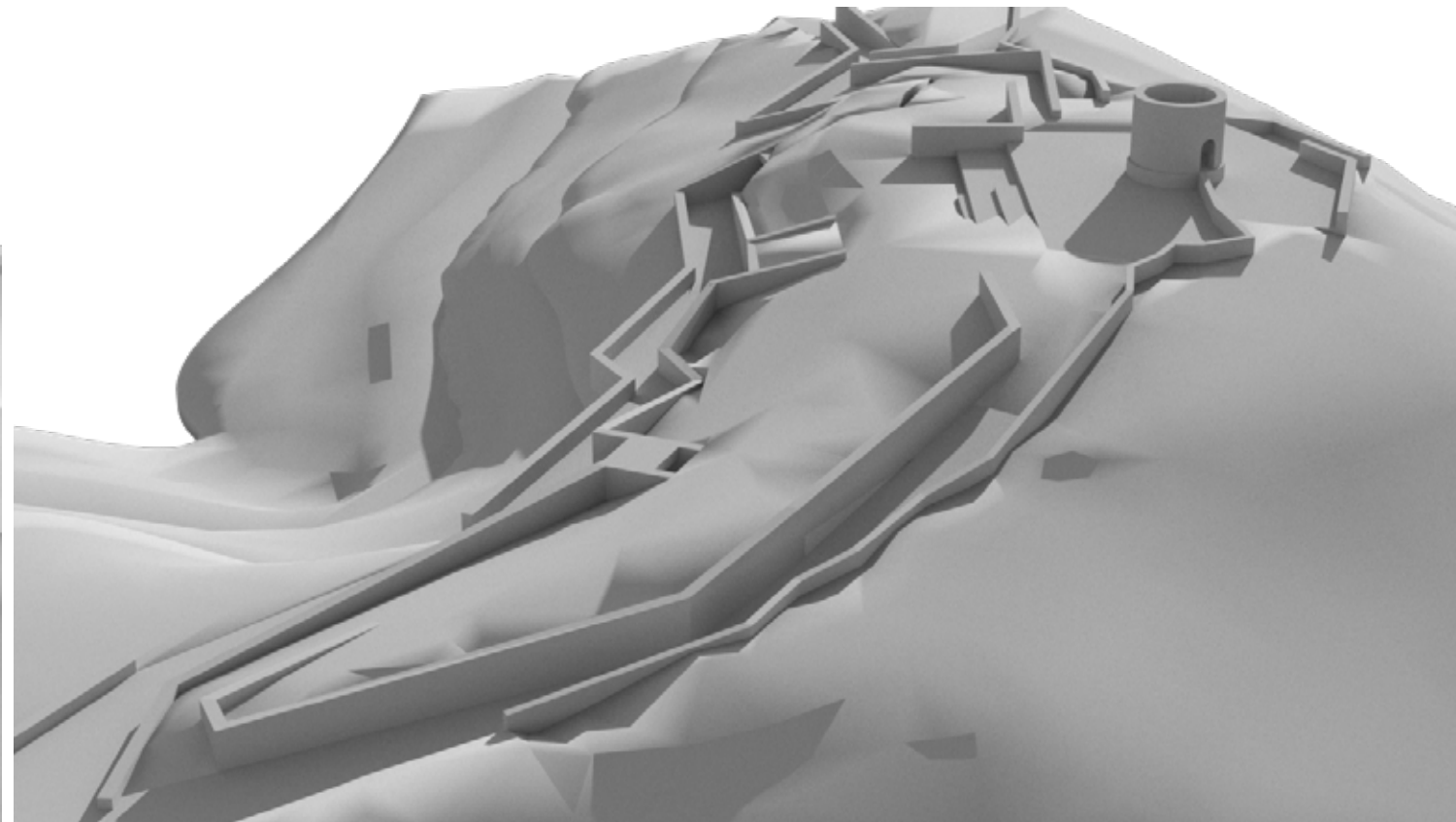
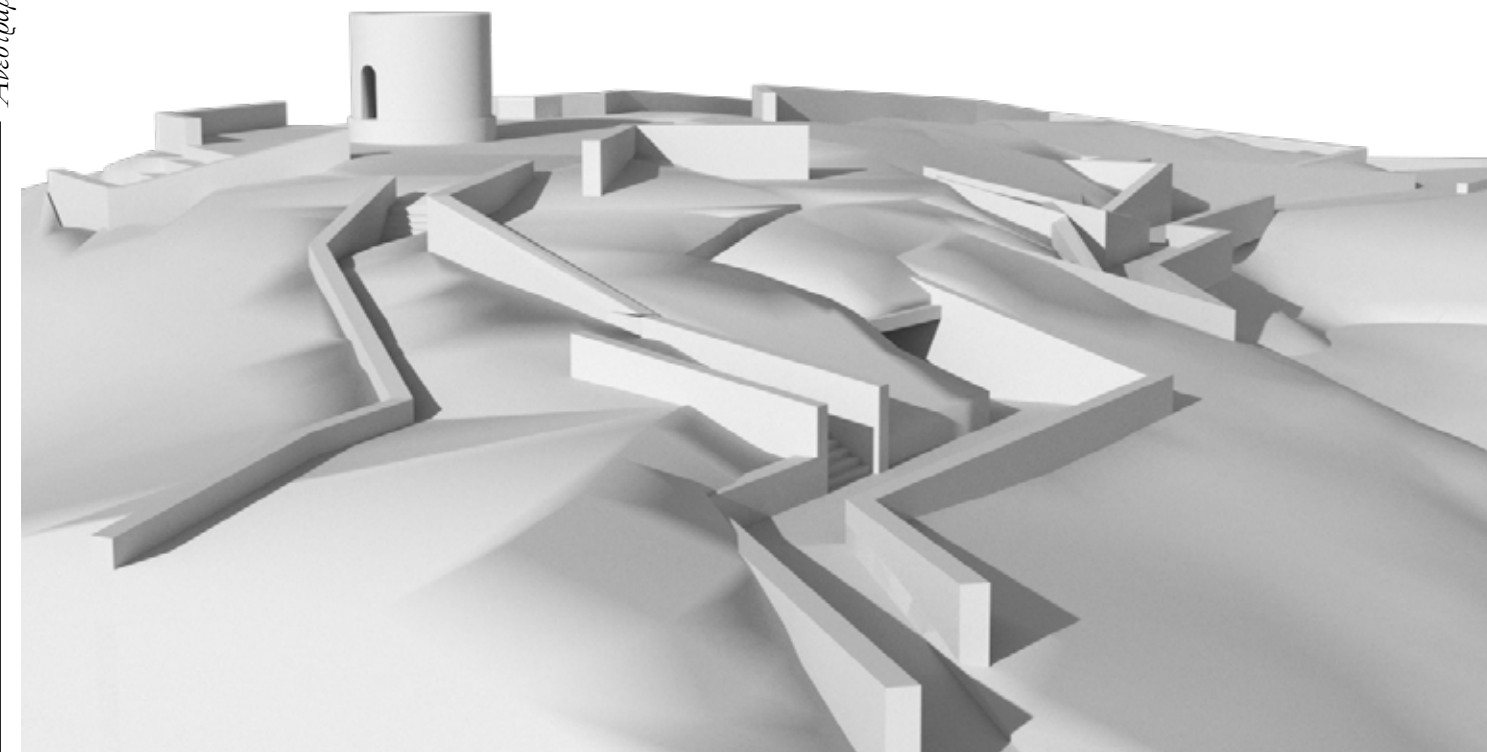
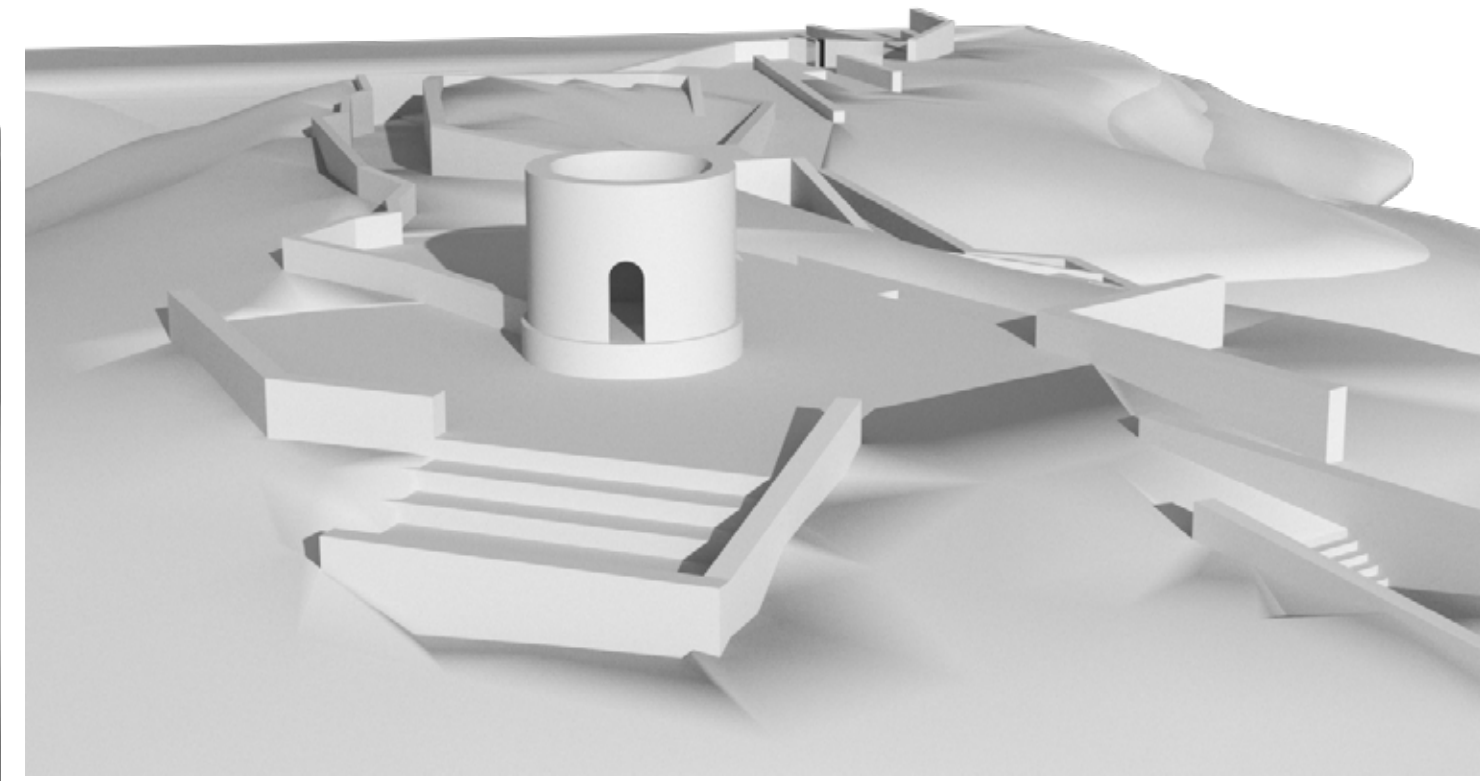
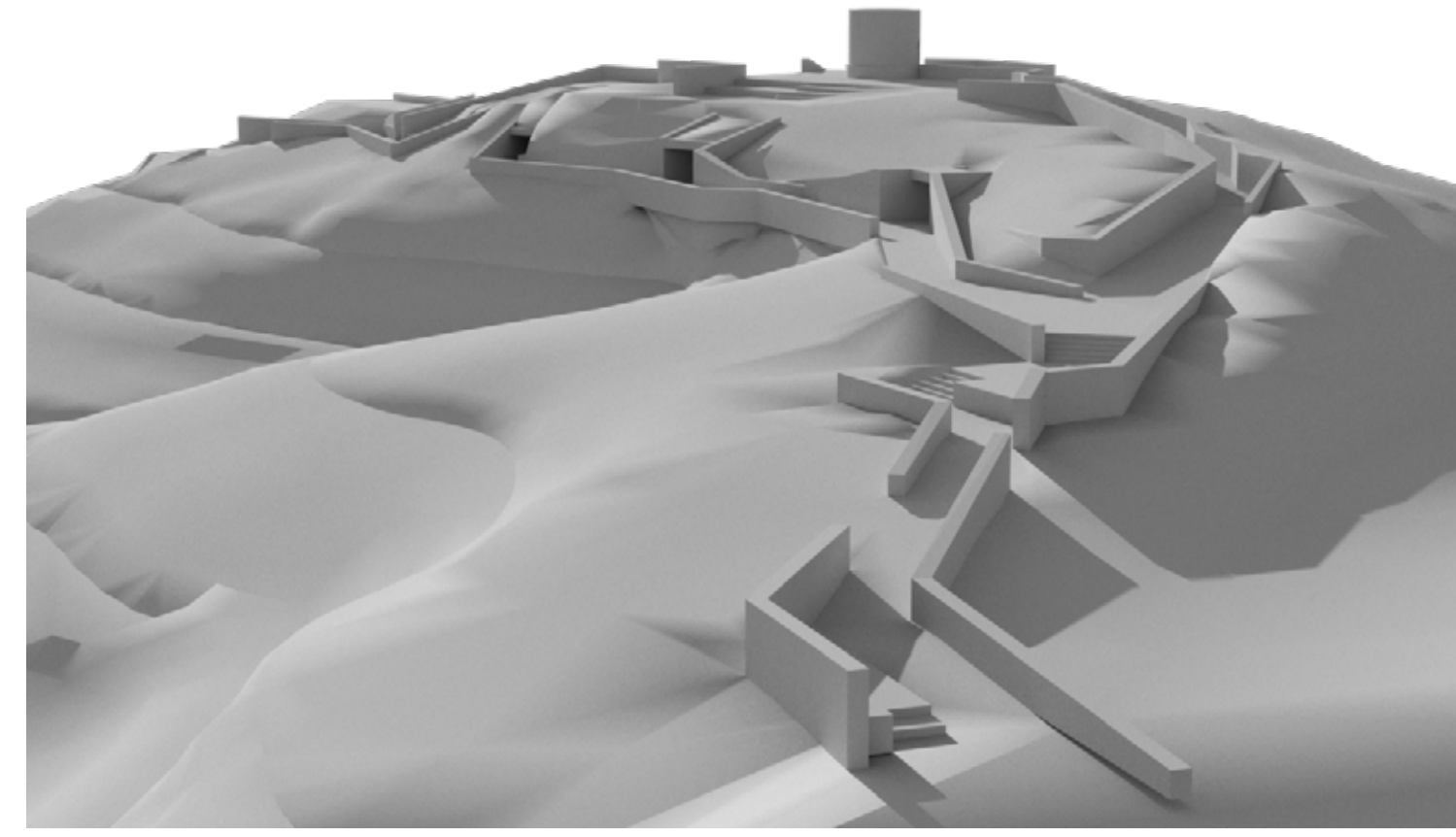
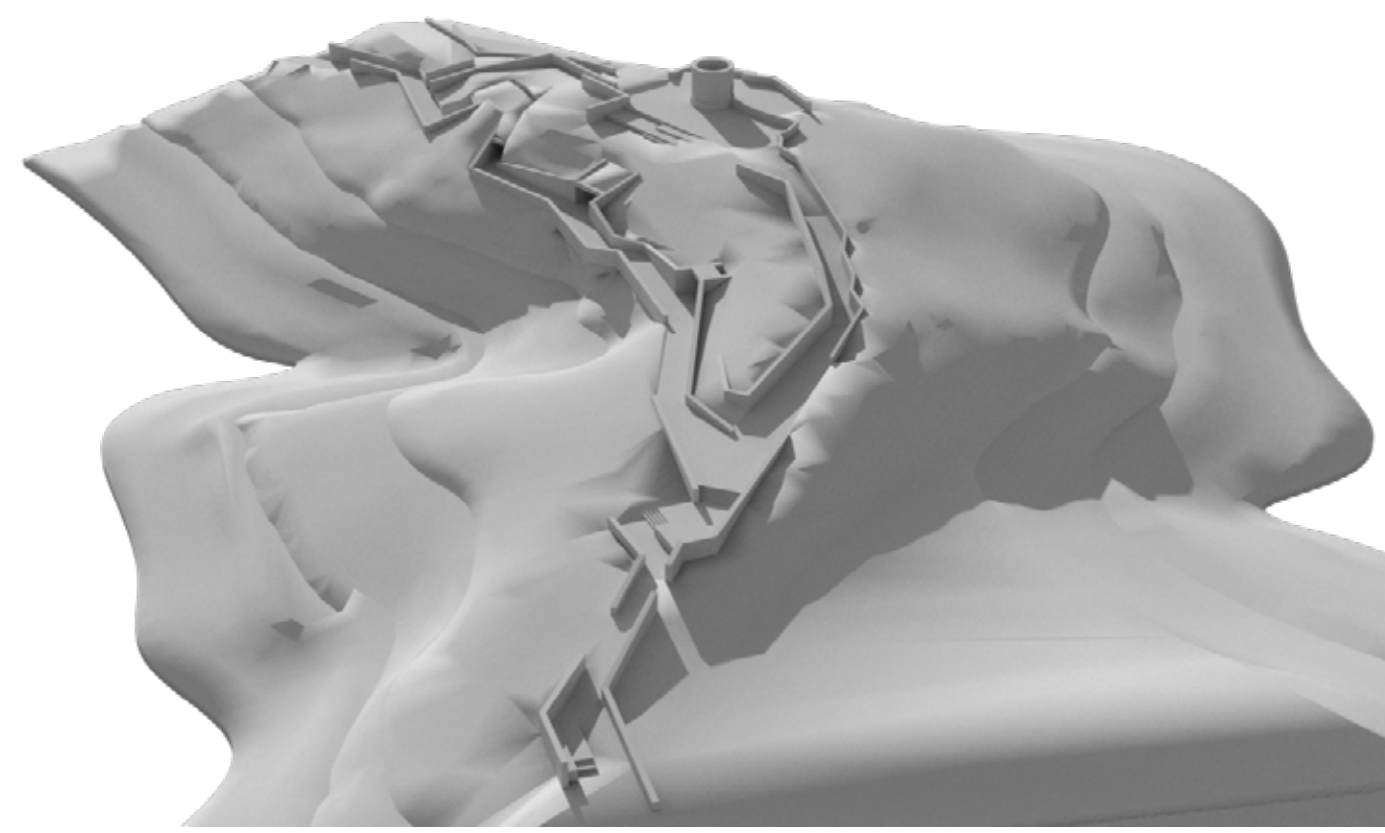
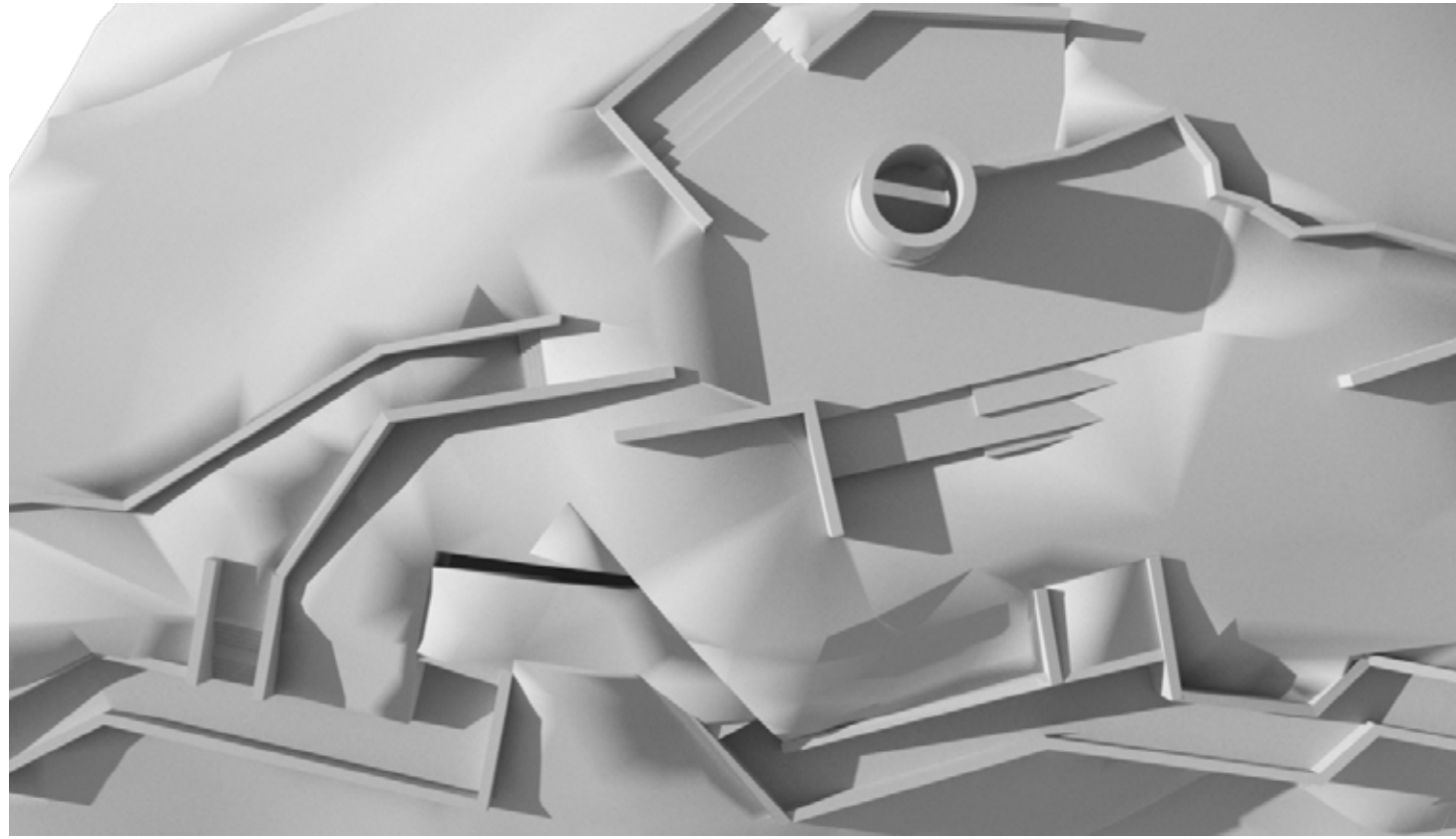
Διαμόρφωση πεζοπορικής διαδρομής σύνδεσης οικισμού & αρχαιολογικού
ΚΑΤΟΨΗ ΑΝΑΒΑΣΗΣ

Άποψη βλέμματος προς τον μύλο

ΕΓΚΑΡΣΙΕΣ ΤΟΜΕΣ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

Φωτορεαλιστική άποψη από την πεζοπορική πορεία προς τον μύλο πάνω στον Λόφο

